

Forskrift om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsforskriften)

DATO:	FOR-2009-10-15-1286
DEPARTEMENT:	AID (Arbeids- og inkluderingsdepartementet)
PUBLISERT:	I 2009 hefte 11 s 1813
IKRAFTTREDELSE:	2010-01-01
ENDRER:	FOR-1990-12-21-1028 , FOR-2005-04-28-398 , FOR-2006-08-15-979 , FOR-2007-08-30-1017 , FOR-2005-02-24-165
GJELDER FOR:	Norge
HJEMMEL:	LOV-2008-05-15-35-§5 , LOV-2008-05-15-35-§6 , LOV-2008-05-15-35-§7 , LOV-2008-05-15-35-§8 , LOV-2008-05-15-35-§9 , LOV-2008-05-15-35-§10 , LOV-2008-05-15-35-§11 , LOV-2008-05-15-35-§12 , LOV-2008-05-15-35-§13 , LOV-2008-05-15-35-§14 , LOV-2008-05-15-35-§15 , LOV-2008-05-15-35-§16 , LOV-2008-05-15-35-§17 , LOV-2008-05-15-35-§18 , LOV-2008-05-15-35-§19 , LOV-2008-05-15-35-§20 , LOV-2008-05-15-35-§21 , LOV-2008-05-15-35-§22 , LOV-2008-05-15-35-§23 , LOV-2008-05-15-35-§24 , LOV-2008-05-15-35-§25 , LOV-2008-05-15-35-§26 , LOV-2008-05-15-35-§27a , LOV-2008-05-15-35-§28 , LOV-2008-05-15-35-§32 , LOV-2008-05-15-35-§34 , LOV-2008-05-15-35-§35 , LOV-2008-05-15-35-§38 , LOV-2008-05-15-35-§40 , LOV-2008-05-15-35-§41 , LOV-2008-05-15-35-§45 , LOV-2008-05-15-35-§47 , LOV-2008-05-15-35-§48 , LOV-2008-05-15-35-§49 , LOV-2008-05-15-35-§50 , LOV-2008-05-15-35-§52 , LOV-2008-05-15-35-§56 , LOV-2008-05-15-35-§58 , LOV-2008-05-15-35-§60 , LOV-2008-05-15-35-§61 , LOV-2008-05-15-35-§62 , LOV-2008-05-15-35-§64 , LOV-2008-05-15-35-§65 , LOV-2008-05-15-35-§70 , LOV-2008-05-15-35-§74 , LOV-2008-05-15-35-§75 , LOV-2008-05-15-35-§77 , LOV-2008-05-15-35-§78 , LOV-2008-05-15-35-§83 , LOV-2008-05-15-35-§85 , LOV-2008-05-15-35-§86 , LOV-2008-05-15-35-§89 , LOV-2008-05-15-35-§93 , LOV-2008-05-15-35-§94 , LOV-2008-05-15-35-§95 , LOV-2008-05-15-35-§98 , LOV-2008-05-15-35-§100 , LOV-2008-05-15-35-§101 , LOV-2008-05-15-35-§105 , LOV-2008-05-15-35-§108 , LOV-2008-05-15-35-§109 , LOV-2008-05-15-35-§110 , LOV-2008-05-15-35-§111 , LOV-2008-05-15-35-§112 , LOV-2008-05-15-35-§113 , LOV-2008-05-15-35-§114 , LOV-2008-05-15-35-§115 , LOV-2008-05-15-35-§116 , LOV-2008-05-15-35-§117 , LOV-2008-05-15-35-§118 , LOV-2008-05-15-35-§119 , LOV-2008-05-15-35-§120 , LOV-2008-05-15-35-§121 , LOV-2008-05-15-35-§122 , LOV-2008-05-15-35-§124 , LOV-2008-05-15-35-§125 , LOV-2008-05-15-35-§126 , LOV-2008-05-15-35-§127 , FOR-2009-10-09-1260
KUNNGJORT:	2009-10-23 kl. 14.20
RETTET:	29.06.2010 (se nederst)
JOURNALNR:	2009-0957
KORTTITTEL:	Utlendingsforskriften

INNHold

Forskrift om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsforskriften)

Kapittel 1. Lovens og forskriftens virkeområde mv.

Lovens § 5. Nærmere om hvem loven gjelder for

- § 1-1. Unntak fra kravet om oppholdstillatelse for arbeidsforhold
- § 1-2. Unntak fra kravet om oppholdstillatelse for arbeidssøkere som er faglærte og ikke trenger visum
- § 1-3. Unntak fra kravet om oppholdstillatelse for utlendinger som har adgang til å arbeide fram til søknaden er behandlet
- § 1-4. Unntak fra kravet om oppholdstillatelse for diplomater mv.
- § 1-5. Opphold for ektefelle eller samboer og barn av diplomater mv.
- § 1-6. Særregler om grensepassering og grensekontroll
- § 1-7. Unntak fra kravet til pass i lovens § 8
- § 1-8. Særregler om visum
- § 1-9. Særregler om bortvisning og utvisning

Lovens § 6. Lovens stedlige virkeområde

- § 1-10. Flyttbare innretninger
- § 1-11. Faste innretninger
- § 1-12. Pass- og grensekontroll på flyttbare eller faste innretninger
- § 1-13. Inn- og utreise mellom innretning eller anlegg på kontinentalsokkelen og norsk landterritorium
- § 1-14. Lovens og forskriftens anvendelse på Jan Mayen
- § 1-15. Kontroll med reisende som kommer fra eller reiser til Svalbard
- § 1-16. Lovens anvendelse for norske skip i utenriksfart som anløper norsk havn

Lovens § 7. Særregler av hensyn til grunnleggende nasjonale interesser og utenrikspolitiske hensyn

- § 1-17. Særregler av hensyn til grunnleggende nasjonale interesser
- § 1-18. Vedtaksmyndighet

Definisjon av Schengensamarbeidet mv., jf. lovens § 126

- § 1-19. Definisjon av Schengensamarbeidet mv.

Kapittel 2. Krav til reisedokumenter for innreise i Norge

Lovens § 8. Reisedokumenter

- § 2-1. Unntak fra kravet om reisedokument
- § 2-2. Tilleggskrav for kurerer
- § 2-3. Reisedokumentets gyldighet for innreise i Norge
- § 2-4. Vilkår for å godta pass som reisedokument
- § 2-5. Vilkår for å godta reisebevis og utlendingspass som reisedokument
- § 2-6. Familiepass
- § 2-7. Kollektivpass
- § 2-8. Identitetskort for sjømann
- § 2-9. Reisedokumenter for besetningsmedlemmer på luftfartøy
- § 2-10. Andre legitimasjonsdokumenter som er gyldige reisedokumenter
- § 2-11. Beslutningsmyndighet

Kapittel 3. Visum

Lovens § 9. Visumplikt og visumfrihet

- § 3-1. Unntak fra visumplikten
- § 3-2. Nasjonalt visum (D-visum) utstedt av Schengenland for mer enn tre måneders varighet
- § 3-3. Samlet oppholdstid på Schengenterritoriet for visumfrie og visumpliktige utlendinger

Lovens § 10. Schengenvisum

- § 3-4. Vilkår for Schengenvisum

- § 3-5. Om kravet til tilstrekkelige midler til livsopphold og tilbakereise og transitt
- § 3-6. Bankgaranti som betingelse for visum
- § 3-7. Forfall av bankgaranti etter § 3-6
- § 3-8. Visumpliktige utlendinger omfattet av EØS-avtalen eller EFTA-konvensjonen
- § 3-9. Varighet og innhold av Schengenvisum
- § 3-10. Transittvisum
- § 3-11. Lufthavntransittvisum

Lovens § 11. Visum av humanitære grunner mv.

- § 3-12. Visum av humanitære grunner mv. (nasjonalt visum)

Lovens § 12. Innreisevisum

- § 3-13. Innreisevisum

Lovens § 13. Vedtaksmyndighet og utstedelse av visum

- § 3-14. Vedtaksmyndighet
- § 3-15. Utstedelse av visum
- § 3-16. Fremgangsmåte ved søknad om visum
- § 3-17. Behandling av søknad om visum
- § 3-18. Visum på grensen (nødvisum)
- § 3-19. Forlengelse av visum og ny innreise
- § 3-20. Visum til utlendinger på lystseilas

Kapittel 4. Kontroll med inn- og utreise mv.

Lovens § 14. Grensepassering og grensekontroll

- § 4-1. Grenseforordningen (Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 562/2006 av 15. mars 2006)
- § 4-2. Grensepassering
- § 4-3. Unntak fra kravet om at ytre grenser bare kan passeres på godkjent grenseovergangssted
- § 4-4. Tillatelse til å lande på annet sted enn godkjent grenseovergangssted
- § 4-5. Tillatelse til videreflyging
- § 4-6. Midlertidig gjeninnføring av grensekontroll på indre grenser
- § 4-7. Grensepassering når grensekontroll på indre grenser er midlertidig gjeninnført
- § 4-8. Meldeplikt ved grensepassering
- § 4-9. Meldeplikt for fører av fartøy med visumpliktig utlending på lystseilas
- § 4-10. Unntak fra meldeplikten i lovens § 14 annet ledd for mannskap om bord i skip eller luftfartøy som ikke fratrer sin stilling

Lovens § 15. Gjennomføring av grensekontroll

- § 4-11. Kontrollsted
- § 4-12. Gjennomføring av grensekontroll
- § 4-13. Kontroll med pass og andre reisedokumenter før innreise
- § 4-14. Kontroll av passasjerer på turistskip
- § 4-15. Transportselskapers kontroll av reisedokumenter
- § 4-16. Landsetting eller overtakelse av person som har begått lovbrudd mv. ombord på luftfartøy

Lovens § 16. Tillatelse til å fratre stilling på skip. Landlov. Blindpassasjer

- § 4-17. Kontroll med sjømann som fratrer stilling på skip i norsk havn
- § 4-18. Garanti for utgifter i forbindelse med at utenlandsk sjømann går i land
- § 4-19. Kontroll av utenlandsk sjømann som ønsker å benytte landlovsretten
- § 4-20. Blindpassasjer
- § 4-21. Søknad om asyl fra utenlandsk blindpassasjer eller sjømann

Lovens § 19. Utlendingens plikt til å gi melding til myndighetene

- § 4-22. Melding til myndighetene etter innreise mv.
- § 4-23. Melding til myndighetene ved skifte av bopel

Lovens § 20. Plikt i andre tilfeller til å gi melding til myndighetene

§ 4-24. Plikt til å gi forhåndsmelding for fører av luftfartøy eller skip

§ 4-25. Overnattingssteder

§ 4-26. Sikkerhets- eller beredskapshensyn

§ 4-27. Arbeidsgivere

§ 4-28. Utdanningsinstitusjoner

Lovens § 21. Alminnelig utlendingskontroll

§ 4-29. Adgang til å ta kopi av legitimasjonsdokumenter ved alminnelig utlendingskontroll

Lovens § 22. Kontrollmyndighet

§ 4-30. Tollmyndighetenes kontroll

§ 4-31. Andre myndigheters kompetanse til å foreta grensekontroll

Kapittel 5. Bortvisning

Lovens § 17. Bortvisning, jf. § 126

§ 5-1. Unntak fra bestemmelsene om bortvisning i lovens § 17 første ledd for innehaver av visum eller oppholdstillatelse utstedt av et Schengenland

Lovens § 18. Vedtaksmyndighet i sak om bortvisning

§ 5-2. Vedtaksmyndighet i sak om bortvisning

§ 5-3. Bortvisning av asylsøker

§ 5-4. Saksbehandlingsregler i bortvisningssaker

Kapittel 6. Oppholdstillatelse i forbindelse med arbeid og studier mv.

Lovens § 23. Oppholdstillatelse for arbeidstakere som skal arbeide for en arbeidsgiver i riket

§ 6-1. Oppholdstillatelse til faglærte mv.

§ 6-2. Oppholdstillatelse til spesialister

§ 6-3. Oppholdstillatelse til sesongarbeidstakere mv.

§ 6-4. Oppholdstillatelse til ufaglærte russiske arbeidstakere mv.

§ 6-5. Oppholdstillatelse til russiske grensependlere

§ 6-6. Oppholdstillatelse til sjøfolk

§ 6-7. Gruppetillatelse til arbeidsgivere

§ 6-8. Krav til arbeidsgiver ved tidlig arbeidsstart

§ 6-9. Arbeidsgivere - arbeidstilbudsskjema

§ 6-10. Lønnsvilkår

§ 6-11. Tilbakekall ved arbeidsforhold. Arbeidsledighet - arbeidssøkerperiode

§ 6-12. Arbeidsmarkedsmessig vurdering ved arbeidsforhold og fastsettelse av kvoter for ulike kategorier arbeidstakere

Lovens § 24. Oppholdstillatelse for å yte tjenester som utsendt arbeidstaker eller selvstendig oppdragstaker

§ 6-13. Oppholdstillatelse til utsendte arbeidstakere

§ 6-14. Oppholdstillatelse til selvstendige oppdragstakere

§ 6-15. Gruppetillatelse til oppdragsgivere

§ 6-16. Oppdragsgiver - oppdragstilbudsskjema

§ 6-17. Tilbakekall ved tjenesteyting

Lovens § 25. Oppholdstillatelse for å drive selvstendig næringsvirksomhet

§ 6-18. Oppholdstillatelse til selvstendig næringsdrivende

Lovens § 26. Oppholdstillatelse for studier og for vitenskaplig, religiøst eller kulturelt formål o.a.

§ 6-19. Oppholdstillatelse til studenter mv.

§ 6-20. Oppholdstillatelse til forskere med egne midler

- § 6-21. Oppholdstillatelse til praktikanter
- § 6-22. Oppholdstillatelse til musikere, artister og kulturarbeidere mv.
- § 6-23. Oppholdstillatelse til medarbeidere i ideelle, religiøse og humanitære organisasjoner
- § 6-24. Oppholdstillatelse til fredskorpsdeltakere
- § 6-25. Oppholdstillatelse til au pair
- § 6-26. Oppholdstillatelse til russiske torghandlere
- § 6-27. Oppholdstillatelse til ungdom på arbeidsferie
- § 6-28. Oppholdstillatelse til utlendinger som skal motta medisinsk behandling mv.
- § 6-29. Oppholdstillatelse til nyutdannede og forskere mv. for å søke arbeid som faglært
- § 6-30. Oppholdstillatelse til arbeidssøkere som er faglærte og trenger visum
- § 6-31. Oppholdstillatelse til andre utlendinger
- § 6-32. Alderskrav
- § 6-33. Om formålet med oppholdstillatelsen og adgangen til å ta arbeid

Lovens § 27a. Misbruk av ordningen med tidlig arbeidsstart

- § 6-34. Misbruk av ordningen med tidlig arbeidsstart

Kapittel 7. Beskyttelse

Lovens § 28. Oppholdstillatelse for utlendinger som trenger beskyttelse (asyl)

- § 7-1. Om muligheten for internflukt
- § 7-2. Flyktningsstatus til flyktingens nærmeste familiemedlemmer

Lovens § 32. Internasjonalt samarbeid mv. om behandling av søknader om opphold av beskyttelsesgrunner

- § 7-3. Definisjon av Dublinsamarbeidet
- § 7-4. Adgang til realitetsbehandling av saker etter Dublin II-forordningen

Lovens § 34. Kollektiv beskyttelse i en massefluktsituasjon

- § 7-5. Oppholdstillatelse i medhold av lovens § 34 (kollektiv beskyttelse)

Lovens § 35. Overføring av utlendinger etter anmodning fra internasjonale organisasjoner mv. (overføringsflyktninger)

- § 7-6. Overføring av utlendinger etter anmodning fra internasjonale organisasjoner mv. etter lovens § 35 (overføringsflyktninger)
- § 7-7. Vedtaksmyndighet i sak om overføringsflyktninger
- § 7-8. Saksbehandlingsregler i sak om overføringsflyktninger
- § 7-9. Virkning av vedtak om overføring av flyktninger mv. etter lovens § 35

Kapittel 8. Oppholdstillatelse på grunn av sterke menneskelige hensyn eller særlig tilknytning til riket

Lovens § 38. Oppholdstillatelse på grunn av sterke menneskelige hensyn eller særlig tilknytning til riket

- § 8-1. Krav til individuell vurdering mv. etter lovens § 38
- § 8-2. Oppholdstillatelse til utlending som ikke har fått sin søknad om beskyttelse avgjort av Utlendingsdirektoratet innen 15 måneder
- § 8-3. Refleksjonsperiode mv. for ofre for menneskehandel
- § 8-4. Oppholdstillatelse til vitner i sak om menneskehandel
- § 8-5. Vurderingen av sterke menneskelige hensyn i lovens § 38 ved søknad om oppholdstillatelse fra barn
- § 8-6. Behov for uttalelse fra gjenværende forelder i hjemlandet før oppholdstillatelse gis til medfølgende barn
- § 8-7. Oppholdstillatelse i medhold av lovens § 38 ved praktiske hindringer for retur som utlendingen ikke selv rår over
- § 8-8. Begrenset oppholdstillatelse til enslige mindreårige asylsøkere over 16 år som får opphold på grunn av mangel på forsvarlig omsorg ved retur
- § 8-9. Oppholdstillatelse til utlendinger som har blitt holdt tilbake i utlandet mot sin vilje

§ 8-10. Oppholdstillatelse til utlendinger med norsk forelder på fødselstidspunktet

§ 8-11. Oppholdstillatelse til utlendinger som har vært fast ansatt i norsk rederi

§ 8-12. Krav om dokumentert identitet før oppholdstillatelse gis

Kapittel 9. Familieinnvandring

Lovens § 40, § 41 og § 48, jf. § 126. Oppholdstillatelse for ektefeller og samboere

§ 9-1. Krav om dokumentasjon for at tidligere ekteskap er oppløst som vilkår for oppholdstillatelse til ny ektefelle eller samboer

Lovens § 41. Oppholdstillatelse for samboere

§ 9-2. Oppholdstillatelse for samboere

Lovens § 45. Oppholdstillatelse for mor eller far som skal ha samvær med norsk barn

§ 9-3. Oppholdstillatelse for mor eller far som skal ha samvær med norsk barn

Lovens § 47. Korttidsopphold for å besøke barn i riket

§ 9-4. Korttidsopphold for å besøke barn i riket. Utgangspunktet for beregning av tidsfristen ved søknad etter innreise, beregning av karantenetid mv.

Lovens § 48. Oppholdstillatelse for å inngå ekteskap

§ 9-5. Oppholdstillatelse for å inngå ekteskap

Lovens § 49. Familieinnvandring i andre tilfeller

§ 9-6. Oppholdstillatelse for de nærmeste familiemedlemmer til utlending med oppholdstillatelse som ikke kan danne grunnlag for permanent oppholdstillatelse

§ 9-7. Oppholdstillatelse for andre familiemedlemmer enn nevnt i lovens § 40 til § 53

Lovens § 50. Barn under 18 år

§ 9-8. Skjæringstidspunktet for søknader som vedrører barn under 18 år når søknaden avgjøres etter barnets 18-årsdag

Lovens § 52. Fortsatt oppholdstillatelse på grunnlag av samværsordning med barn

§ 9-9. Fortsatt oppholdstillatelse på grunnlag av samværsordning med barn

Kapittel 10. Allmenne regler om oppholdstillatelser

Lovens § 56. Søknad om oppholdstillatelse

§ 10-1. Adgang til å søke førstegangs oppholdstillatelse etter innreise

§ 10-2. Fremgangsmåten ved søknad om oppholdstillatelse

§ 10-3. Søknad som fremmes av arbeids- eller oppdragsgivere

§ 10-4. Bekreftelse på fullstendig utfylt søknad om oppholdstillatelse som gir rett å begynne å arbeide før søknaden er behandlet

§ 10-5. Unntak fra kravet om intervju av referanseperson i Norge

§ 10-6. Behandling av søknad om oppholdstillatelse og anmerking av tillatelsen

Lovens § 58. Krav til underhold og bolig

§ 10-7. Krav om underhold ved førstegangs søknad i andre saker enn familieinnvandring

§ 10-8. Krav til framtidig inntekt i sak om familieinnvandring etter lovens kapittel 6

§ 10-9. Krav til tidligere inntekt i sak om familieinnvandring etter lovens kapittel 6

§ 10-10. Vilkår om at referansepersonen ikke må ha mottatt økonomisk stønad eller kvalifiseringsstønad etter sosialtjenesteloven i sak om familieinnvandring etter lovens kapittel 6

§ 10-11. Unntak fra underholdskravet på grunn av særlig sterke menneskelige hensyn i sak om familieinnvandring etter lovens kapittel 6

§ 10-12. Krav om bolig ved førstegangs søknad

Lovens § 60. Oppholdstillatelsens varighet og innhold

- § 10-13. Varigheten av tillatelse til utlendinger som har fått oppholdstillatelse etter en asylsøknad
- § 10-14. Varigheten av tillatelse til ektefeller og samboere med felles barn
- § 10-15. Varigheten av tillatelse til barn som får oppholdstillatelse etter bestemmelsene i lovens kapittel 6 (familieinnvandring)
- § 10-16. Varigheten av tillatelse til utlendinger med oppholdstillatelse etter lovens kapittel 3 (arbeid og studier mv.)
- § 10-17. Andre regler om tillatelsens varighet
- § 10-18. Adgang til å ta arbeid for familiemedlem til referanseperson med tillatelse etter lovens § 24 og § 25
- § 10-19. Adgang til å ta arbeid for familiemedlem til referanseperson med tillatelse etter lovens § 26

Lovens § 61. Fornyelse av oppholdstillatelse

- § 10-20. Krav om underhold ved fornyelse mv.
- § 10-21. Fornyelse av oppholdstillatelse etter lovens kapittel 3 (arbeid og studier mv.)
- § 10-22. Fornyelse av oppholdstillatelse etter lovens § 38 (sterke menneskelige hensyn eller særlig tilknytning til riket)
- § 10-23. Fornyelse av oppholdstillatelse etter lovens kapittel 6 (familieinnvandring)
- § 10-24. Varighet og innhold av fornyet oppholdstillatelse
- § 10-25. Adgang til opphold på samme vilkår inntil søknad om fornyelse er avgjort
- § 10-26. Utgangspunkt for beregning av varigheten av tillatelse på nytt grunnlag, jf. lovens § 61 sjuende ledd
- § 10-27. Fremsettelse og behandling av søknad om fornyelse

Kapittel 11. Permanent oppholdstillatelse

Lovens § 62. Permanent oppholdstillatelse

- § 11-1. Rett til permanent oppholdstillatelse
- § 11-2. Kravet om tre års sammenhengende opphold i riket
- § 11-3. Permanent oppholdstillatelse etter tilbakekall av norsk statsborgerskap
- § 11-4. Når permanent oppholdstillatelse kan gis selv om vilkårene i lovens § 62 første ledd ikke er oppfylt
- § 11-5. Tilleggstid på grunn av ilagt straff for forhold som nevnt i lovens § 66 første ledd bokstav c
- § 11-6. Situasjonen når søknaden stilles i bero på grunn av mistanke eller siktelse for straffbart forhold
- § 11-7. Rettigheter mens søknad om permanent oppholdstillatelse er til behandling
- § 11-8. Bortfall av permanent oppholdstillatelse

Kapittel 12. Reisebevis for flyktninger og utlendingspass

Lovens § 64. Reisebevis for flyktninger og utlendingspass

- § 12-1. Unntak fra retten til å få utstedt reisebevis mv.
- § 12-2. Reisebevisets gyldighetsområde
- § 12-3. Fornyelse av reisebevis
- § 12-4. Innlevering og inndragning av reisebevis
- § 12-5. Vilkår for utstedelse av utlendingspass
- § 12-6. Utlendingspassets gyldighetsområde
- § 12-7. Fornyelse av utlendingspass
- § 12-8. Inndragning av utlendingspass
- § 12-9. Passérbrev for innreise i riket
- § 12-10. Passérbrev for utreise fra riket
- § 12-11. Fremgangsmåte ved søknad om reisebevis og utlendingspass
- § 12-12. Om utstedelse av reisebevis og utlendingspass
- § 12-13. Plikt til å melde fra om tapt reisebevis og utlendingspass

Kapittel 13. Vedtaksmyndighet i sak om oppholdstillatelse og sak om reisebevis og utlendingspass

Lovens § 65. Vedtaksmyndighet

- § 13-1. Politiets adgang til å avgjøre søknader om førstegangs oppholdstillatelse
- § 13-2. Politiets adgang til å avgjøre søknader om fornyelse av oppholdstillatelse, jf. lovens § 61
- § 13-3. Politiets adgang til å avgjøre søknader om permanent oppholdstillatelse
- § 13-4. Norsk utenriksstasjons adgang til å avgjøre søknader om førstegangs oppholdstillatelse
- § 13-5. Politiets adgang til å avgjøre søknader om utstedelse av reisebevis og utlendingspass
- § 13-6. Politiets adgang til å avgjøre søknader om fornyelse av reisebevis og utlendingspass

Kapittel 14. Utvisning

Lovens § 70. Krav til forholdsmessighet

- § 14-1. Om utvisning på grunn av ulovlig opphold når utlendingen har barn i riket

Lovens § 71. Utvisningens virkning og varighet, jf. § 126

- § 14-2. Om varigheten av innreiseforbudet

Lovens § 72. Vedtaksmyndighet i sak om utvisning, jf. § 126

- § 14-3. Om tidspunkt for vedtak om utvisning mv.

Lovens § 126

- § 14-4. Vedtaksmyndighet i sak om adgang til riket ved ilagt innreiseforbud
- § 14-5. Saksbehandlingsregler i utvisningssaker

Kapittel 15. Om vern mot utsendelse og oppholdstillatelse etter lovens § 73 og § 74

Lovens § 73. Absolutt vern mot utsendelse, jf. § 126

- § 15-1. Regler om saksbehandlingen for å konstatere bortfall av vernet etter lovens § 73

Lovens § 74. Oppholdstillatelse for en utlending som har vernet mot utsendelse etter § 73 som sitt eneste grunnlag for opphold

- § 15-2. Regler om varigheten av oppholdstillatelse etter lovens § 74
- § 15-3. Regler om fornyelse av oppholdstillatelse etter lovens § 74
- § 15-4. Nærmere om innholdet i vedtak etter lovens § 74

Kapittel 16. Organiseringen

Lovens § 75. Utøvelse av myndighet etter loven

- § 16-1. Om utøvelse av myndighet etter loven

Lovens § 77. Om Utlendingsnemnda, jf. § 126

- § 16-2. Om Utlendingsnemndas direktør og nemndledere
- § 16-3. Oppnevning av nemndmedlemmer

Lovens § 78. Avgjørelsesformer mv. i Utlendingsnemnda

- § 16-4. Saker som avgjøres i stornemnd
- § 16-5. Saksbehandlingen i saker etter lovens § 76 fjerde ledd
- § 16-6. Utlendingsnemndas kompetanse i saker etter lovens § 76 fjerde ledd
- § 16-7. Valg av avgjørelsesform i Utlendingsnemnda
- § 16-8. Avgjørelse av saker etter lovens § 78 første ledd
- § 16-9. Om når en sak skal anses å by på vesentlige tvilsspørsmål
- § 16-10. Nemndleders kompetanse til å avgjøre anmodning om omgjøring av vedtak truffet av Utlendingsnemnda
- § 16-11. Adgang for nemndleder til å beslutte at bare visse deler av saken skal avgjøres i nemndmøte eller stornemnd
- § 16-12. Personlig fremmøte i nemndmøte
- § 16-13. Gjennomføring av nemndmøte med personlig fremmøte

Kapittel 17. Saksbehandlingen

Lovens § 80. Forholdet til forvaltningsloven, jf. § 126
§ 17-1. Parter og fullmektiger i utlendingssaker

Lovens § 81. Utlendingens rett til å uttale seg, jf. § 126
§ 17-2. Asylintervju
§ 17-3. Høring av barn
§ 17-4. Samtale med barn i asylsaker
§ 17-5. Tilbud om samtale med barn i saker om familieinnvandring
§ 17-6. Varslingsplikt til barneverntjenesten

Lovens § 83. Utlendingens møte- og opplysningsplikt
§ 17-7. Utlendingens opplysningsplikt etter lovens § 83 annet ledd

Lovens § 85. Vandelskontroll i sak om familieinnvandring, jf. forvaltningsloven § 19 tredje ledd
§ 17-8. Utlevering av opplysninger fra politiet i saker som gjelder familieinnvandring

Lovens § 86. Vandelskontroll i saker om visum, jf. forvaltningsloven § 19 tredje ledd
§ 17-9. Utlevering av opplysninger fra politiet i saker om visum

Lovens § 89. Gebyr
§ 17-10. Behandlingsgebyr ved søknad om midlertidig eller permanent oppholdstillatelse eller ved fornyelse av oppholdstillatelse
§ 17-11. Behandlingsgebyr ved søknad om reisebevis og utlendingspass
§ 17-12. Behandlingsgebyr ved søknad om visum
§ 17-13. Unntak fra gebyrplikt i ekstraordinære situasjoner og for søknad fremsatt for Sysselmannen på Svalbard

Lovens § 90. Iverksetting av vedtak, jf. § 126
§ 17-14. Fastsettelse av utreisefrist mv.
§ 17-15. Uttransportering

Lovens § 91. Ansvar for utgifter mv., jf. § 126
§ 17-16. Ansvar for utgifter til uttransportering

Lovens § 92. Rettshjelp, jf. § 126
§ 17-17. Veiledning om rettshjelp
§ 17-18. Retten til fritt rettsråd
§ 17-19. Refusjon av det offentliges utgifter
§ 17-20. Tilbud om advokat og annen bistand. Advokatvaktordning

Lovens § 93. Tidspunktet for fremsettelse av søknad om beskyttelse. Opplysning av saken
§ 17-21. Registrering av asylsøknad
§ 17-22. Registreringsbevis
§ 17-23. Om pålegg etter lovens § 93 fjerde ledd

Lovens § 94. Søkerens rettsstilling under behandlingen av søknaden
§ 17-24. Krav om dokumentasjon for tillatelse til å ta arbeid som asylsøker
§ 17-25. Varigheten av tillatelse for asylsøker til å ta arbeid etter lovens § 94
§ 17-26. Vilkår for at en asylsøker skal kunne ta arbeid etter at søknaden om beskyttelse er avslått av

Utlendingsnemnda

§ 17-27. Fremgangsmåte ved søknad og vedtaksmyndighet i sak om tillatelse til å ta arbeid under asylsaksbehandlingen mv.

Lovens § 95. Innkvartering ved søknad om beskyttelse

- § 17-28. Utplassering av asylsøker mv.
- § 17-29. Vedtaksmyndighet og klage

Lovens § 98. Samarbeid med FNs høykommissær for flyktninger. Oversending og utveksling av opplysninger

- § 17-30. Oversending av opplysninger (unntak fra taushetsplikt)
- § 17-31. Oversending av opplysninger i sak om visum (unntak fra taushetsplikt)
- § 17-32. Oversending av opplysninger i sak om oppholdstillatelse til utlending som er innmeldt i Schengen informasjonssystem (SIS) (unntak fra taushetsplikt)
- § 17-33. Oversending av opplysninger i asylsak (unntak fra taushetsplikt)

Kapittel 18. Behandling av fingeravtrykk mv., tvangsmidler og straff

Lovens § 100. Fotografi og fingeravtrykk

- § 18-1. Fotografi og fingeravtrykk av utlending
- § 18-2. Oppbevaring og registrering av fotografi og fingeravtrykk
- § 18-3. Søk i utlendingsregisteret og andre registre
- § 18-4. Sletting av fingeravtrykk

Lovens § 101. Behandling av fingeravtrykk. Eurodac

- § 18-5. Overføring av opplysninger
- § 18-6. Lagring i Eurodac
- § 18-7. Sperring
- § 18-8. Informasjon
- § 18-9. Innsyn, retting og sletting
- § 18-10. Erstatning
- § 18-11. Klageadgang

Lovens § 105. Meldeplikt og bestemt oppholdssted

- § 18-12. Pålegg om meldeplikt og bestemt oppholdssted for utlending som nevnt i § 105 første ledd

Lovens § 108 første ledd bokstav b, jf. § 126

- § 18-13. Straff

Kapittel 19. Særlige regler for utlendinger som omfattes av EØS-avtalen og EFTA-konvensjonen

Lovens § 110. Nærmere om hvem kapittelet gjelder for

- § 19-1. Hvem som er omfattet

Lovens § 109. Saklig virkeområde

- § 19-2. Hvilke av lovens øvrige bestemmelser som gjelder ved siden av bestemmelsene i lovens kapittel 13
- § 19-3. Søknad om oppholdstillatelse etter lovens kapittel 3, 4, 6 og 7 fra utlendinger som har oppholdsrett etter lovens kapittel 13, og betydningen av oppholdsretten
- § 19-4. Betydningen av oppholdstillatelse for utlendinger som har oppholdsrett etter lovens kapittel 13, jf. § 19-3
- § 19-5. Bortvisning etter lovens kapittel 2 og utvisning etter lovens kapittel 8 for utlendinger som er omfattet av kapittel 13

Lovens § 110. Nærmere om hvem kapittelet gjelder for

- § 19-6. Varig tilknytning - samboere
- § 19-7. Hvem som anses som andre familiemedlemmer
- § 19-8. Om tjenesteytere og etablerere som ikke er EØS-borgere

Lovens § 111. Oppholdsrett i inntil tre måneder

- § 19-9. Om beregning av oppholdstid

§ 19-10. Unntak fra oppholdsrett - urimelig byrde for offentlige velferdsordninger

§ 19-11. Meldeplikt for arbeidssøkende og deres familiemedlemmer

Lovens § 112. Oppholdsrett i mer enn tre måneder for EØS-borgere

§ 19-12. Om godkjente utdanningsinstitusjoner og erklæring om sikret underhold

§ 19-13. Oppholdsrett i mer enn tre måneder - tilstrekkelige midler

Lovens § 113. Oppholdsrett i mer enn tre måneder for familiemedlemmer som er EØS-borgere

§ 19-14. Videre oppholdsrett for familiemedlemmer som er EØS-borgere

Lovens § 114. Oppholdsrett i mer enn tre måneder for familiemedlemmer og andre utlendinger som ikke er EØS-borgere

§ 19-15. Videre oppholdsrett for familiemedlemmer som ikke er EØS-borgere

§ 19-16. Oppholdsrett i mer enn tre måneder for tjenesteytere og etablerere som ikke er EØS-borgere

Lovens § 115 og § 116. Varig oppholdsrett for EØS-borgere og familiemedlemmer som ikke er EØS-borgere

§ 19-17. Krav til sammenhengende opphold - EØS-borgere

§ 19-18. Krav til sammenhengende opphold - familiemedlemmer som ikke er EØS-borgere

§ 19-19. Varig oppholdsrett - ufrivillige arbeidsavbrudd

§ 19-20. Kravet om å bo sammen

§ 19-21. Bortfall av varig oppholdsrett

Lovens § 117. Registreringsbevis for utlendinger med oppholdsrett etter lovens § 112 eller § 113

§ 19-22. Registreringsbevis for EØS-borgere

Lovens § 118. Oppholdskort for utlendinger med oppholdsrett etter lovens § 114 som ikke er EØS-borgere

§ 19-23. Oppholdskort for familiemedlemmer som ikke er EØS-borgere

§ 19-24. Oppholdskort for tjenesteytere og etablerere som ikke er EØS-borgere

Lovens § 119. Oppholdsbevis og oppholdskort for utlendinger med varig oppholdsrett etter lovens § 115 og § 116

§ 19-25. Varig oppholdsbevis for EØS-borgere

§ 19-26. Varig oppholdskort for familiemedlemmer som ikke er EØS-borgere

Lovens § 120. Krav til vandel mv. Tilbakekall av oppholdsdokumenter

§ 19-27. Innhenting av opplysninger om vandel

Lovens § 121 og § 122. Bortvisning og utvisning av hensyn til offentlig orden og sikkerhet

§ 19-28. Bortvisning - vedtaksmyndighet

§ 19-29. Bortvisning eller utvisning av hensyn til offentlig orden eller sikkerhet

Lovens § 124. Innreiseforbud og vedtaksmyndighet

§ 19-30. Innreiseforbud mv.

Lovens § 125. Overgangsordninger for nye avtaleparter til EØS-avtalen

§ 19-31. Kontroll med vilkår for oppholdstillatelser etter lovens § 125

Kapittel 20. Avsluttende bestemmelser

Lovens § 126

§ 20-1. Lov og forskriftsbetegnelse i dette kapitlet

§ 20-2. Hvem som utarbeider skjemaer, etiketter, stempler, reisedokumenter mv.

§ 20-3. Retningslinjer

Lovens § 127. Ikrafttreden og overgangsbestemmelser

- § 20-4. Ikrafttreden mv.
- § 20-5. Løpende tillatelser mv. og saker som ikke er avgjort ved ikrafttredelsen
- § 20-6. Særregler om diplomater mv.
- § 20-7. Bortvisning og tilbakekall
- § 20-8. Særskilt om fornyelse av tillatelse gitt etter utlendingsforskriften 1990 § 2 til § 5a
- § 20-9. Oppholdstillatelse etter § 6-29 til arbeidssøker som er faglært
- § 20-10. Utlending med beskyttelse etter utlendingsforskriften 1990 § 21 første ledd
- § 20-10A. Særregler om kravet til sikret underhold når søknad om familieinnvandring er fremsatt før kunnngjøring av forskriften
- § 20-11. Fornytt tillatelse til familiemedlemmene til utlending med tillatelse som nevnt i utlendingsforskriften 1990 § 22 tredje ledd
- § 20-12. Behandling i stornemnd av praksis i strid med UNHCRs anbefalinger om beskyttelse
- § 20-13. Søksmål
- § 20-14. Straffbare handlinger begått før lovens ikrafttredelse
- § 20-15. Særregler for EØS- og EFTA-borgere og deres familiemedlemmer
- § 20-16. Medregning av tid med oppholdstillatelse for varig oppholdsrett for EØS- og EFTA-borgere og deres familiemedlemmer etter lovens kapittel 13
- § 20-17. EØS-borgere fra Bulgaria eller Romania omfattet av utlendingsloven 1988 § 58a
- § 20-18. Unntak for sjøfolk

Vedlegg 1. Liste over bilaterale skipsfartsavtaler

Vedlegg 2. Liste over diplomater og tjenestemenn som er unntatt fra visumplikten

Vedlegg 3. Liste over Schengenland

Vedlegg 4. Legitimasjonsdokument utstedt av EØS- eller EFTA-land som godkjennes som reisedokument

Vedlegg 5. Stater med visumfrihetsavtale

Vedlegg 6. Liste over stater som har tiltrådt overenskomst 20. april 1959 nr. 4 om opphevelse av visumtvangen for flyktninger

Vedlegg 7. Liste over stater som har tiltrådt overenskomst 23. november 1957 nr. 1 om flyktningsjømenn

Vedlegg 8. Liste over stater som har tiltrådt ILO-konvensjon nr. 108

Vedlegg 9. Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 562/2006 av 15. mars 2006 om innføringen av fellesskapsregler som regulerer bevegelsen av personer over grensen (grenseforordningen) med vedlegg 1 til 8

Vedlegg 10. Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 296/2008 av 11. mars 2008

Vedlegg 11. Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 81/2009 av 14. januar 2009

Vedlegg 12. Liste over stater hvis borgere må ha lufthavntransittvisum

Vedlegg 13. Liste over stater med avtale om unntak fra krav om lufthavntransittvisum

Vedlegg 14. Utenriksstasjoner med viseringsmyndighet

Vedlegg 15. Andre Schengenlands utenriksstasjoner med viseringsmyndighet

Vedlegg 16. Godkjente grenseovergangssteder

Vedlegg 17. Liste over avtaler om arbeidsferie inngått mellom Norge og annen stat

Vedlegg 18. Liste over norske utenriksstasjoner som har avgjørelsesmyndighet

Vedlegg 19. Konsulærinstruksens vedlegg 12

Rettelser

Forskrift om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsforskriften)

Hjemmel: Fastsatt av Arbeids- og inkluderingsdepartementet 15. oktober 2009 med hjemmel i lov 15. mai 2008 nr. 35 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsloven) § 5, § 6, § 7, § 8, § 9, § 10, § 11, § 12, § 13, § 14, § 15, § 16, § 17, § 18, § 19, § 20, § 21, § 22, § 23, § 24, § 25, § 26, § 27a, § 28, § 32, § 34, § 35, § 38, § 40, § 41, § 45, § 47, § 48, § 49, § 50, § 52, § 56, § 58, § 60, § 61, § 62, § 64, § 65, § 70, § 74, § 75, § 77, § 78, § 83, § 85, § 86, § 89, § 93, § 94, § 95, § 98, § 100, § 101, § 105, § 108, § 109, § 110, § 111, § 112, § 113, § 114, § 115, § 116, § 117, § 118, § 119, § 120, § 121, § 122, § 124, § 125, § 126, § 127, jf. delegeringsvedtak 9. oktober 2009 nr. 1260.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg V nr. 1 (direktiv 2004/38/EF).

Kapittel 1. Lovens og forskriftens virkeområde mv.

Lovens § 5. Nærmere om hvem loven gjelder for

§ 1-1. Unntak fra kravet om oppholdstillatelse for arbeidsforhold

Følgende utlendinger som ikke har arbeidsgiver i riket, er unntatt fra kravet om oppholdstillatelse for arbeidsforhold av inntil tre måneders varighet:

- a) handels- og forretningsreisende,
- b) personer med teknisk kompetanse som skal montere, demontere, etterse, reparere, vedlikeholde eller informere om bruken av maskiner eller teknisk utstyr, og behovet for arbeidskraften ikke strekker seg utover tre måneder,
- c) utlendinger i privat tjeneste hos personer som oppholder seg på besøk i riket i inntil tre måneder,
- d) profesjonelle idrettsutøvere og medfølgende støtteapparat,
- e) offentlig ansatte lønnet av annen stat, når de kommer til riket på grunnlag av samarbeidsavtale mellom utenlandske og norske myndigheter,
- f) journalister og annet personell på oppdrag for utenlandsk medieinstitusjon,
- g) turistguider for utenlandske reiseselskaper i forbindelse med besøk i riket,
- h) personell på utenlandsk tog, luftfartøy, buss og lastebil i internasjonal trafikk,
- i) nødvendig vakt- og vedlikeholdsmannskap på utenlandsk eiet skip i opplag i riket.

Forskere, forelesere og religiøse forkynnere er unntatt fra kravet om oppholdstillatelse for arbeidsforhold av inntil tre måneders varighet. For religiøse forkynnere er det et krav at behovet for arbeidskraften ikke strekker seg utover tre måneder.

Utlendinger som er ansatt i et internasjonalt selskap, er unntatt fra kravet om oppholdstillatelse når de skal gjennomgå bedriftsintern opplæring i en periode av inntil tre måneders varighet. Utlendingsdirektoratet kan gi retningslinjer om hva som regnes som et internasjonalt selskap og om adgangen til å ta opphold for bedriftsintern opplæring mer enn én gang.

Musikere, artister, kunstnere eller medfølgende nødvendig hjelpepersonell, er unntatt fra kravet om oppholdstillatelse for oppdrag som samlet ikke overstiger 14 dager i løpet av et kalenderår.

Sjøfolk som arbeider om bord på utenlandsk registrert cruiseskip eller utenlandsk skip som er

registrert i et skipsregister i EØS-landene, er unntatt fra kravet om oppholdstillatelse. Sjøfolk som er omfattet av bilaterale skipsfartsavtaler, er unntatt fra kravet om oppholdstillatelse, jf. vedlegg 1 til forskriften.

Russiske borgere fra Barentsregionen som har fått kommunal salgstillatelse for torghandel i Nord-Norge, er unntatt fra kravet om oppholdstillatelse for opphold inntil en dag per måned.

Etter beslutning fra departementet kan det gjøres unntak fra kravet om oppholdstillatelse for utlendinger som skal utføre arbeid i forbindelse med en krisesituasjon i riket.

Utlendinger som nevnt i første ledd bokstav i og sjette ledd, har meldeplikt til politiet i oppholdsdistriktet. Utlendinger som er unntatt fra kravet om oppholdstillatelse etter første ledd bokstav b eller fjerde ledd, skal før innreise gi skriftlig melding til politiet i de aktuelle distriktene. Slik melding kan også gis av arbeidsgiver, arrangør, reiseleder eller annen ansvarlig person. Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer om gjennomføringen av meldeplikten.

§ 1-2. Unntak fra kravet om oppholdstillatelse for arbeidssøkere som er faglærte og ikke trenger visum

Utlendinger som har kompetanse som faglært, jf. § 6-1 første ledd, som ikke trenger visum og som søker arbeid, jf. § 6-1 første ledd og § 6-2, kan ta opphold uten oppholdstillatelse i inntil seks måneder. Det er et vilkår at utlendingen har tilstrekkelige midler til oppholdet og til tilbakereisen, jf. lovens § 10 første ledd bokstav b og forskriftens § 3-5. Utlendingen må også ha slik reise- eller sykeforsikring som nevnt i forskriftens § 3-4 annet ledd.

Utlendinger som nevnt i første ledd, har meldeplikt til politiet i oppholdsdistriktet etter tre måneder. De skal legitimere seg og gi informasjon om at de er arbeidssøkere. Meldingen skal registreres i Datasystemet for utlendings- og flyktningssaker (DUF). Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer.

§ 1-3. Unntak fra kravet om oppholdstillatelse for utlendinger som har adgang til å arbeide fram til søknaden er behandlet

Utlendinger som har fått bekreftelse på at fullstendig utfylt søknad er levert og at det er adgang til å begynne å arbeide hos den bestemte arbeidsgiveren før søknaden er behandlet, jf. § 10-4, er unntatt fra kravet om oppholdstillatelse inntil søknaden er ferdig behandlet når de er

- a) faglærte som søker tillatelse etter § 6-1 første ledd,
- b) spesialister som søker tillatelse etter § 6-2,
- c) sjøfolk som søker tillatelse etter § 6-6, eller
- d) ansatte i internasjonalt selskap som søker tillatelse som utsendte arbeidstakere, jf. § 6-13, eller praktikanter, jf. § 6-21. Utlendingsdirektoratet kan gi retningslinjer om hva som regnes som et internasjonalt selskap.

§ 1-4. Unntak fra kravet om oppholdstillatelse for diplomater mv.

Med de begrensninger som er anerkjent i folkeretten eller følger av overenskomst med fremmed stat, gjøres det unntak fra kravet om oppholdstillatelse for utlendinger som er

- a) tilknyttet diplomatiske eller lønnede konsulære stasjoner (representasjoner) i riket,
- b) ansatte i mellomstatlige organisasjoner eller konvensjonsorganer, og
- c) oppdragstakere for mellomstatlige organisasjoner eller konvensjonsorganer.

Det er et vilkår at utlendingen er tilmeldt og akseptert av Utenriksdepartementet, eventuelt annen norsk myndighet. Utlendinger som er tilknyttet diplomatiske eller lønnede konsulære stasjoner, må også

være utsendt til stillingen av senderstatens myndighet i henhold til beordring eller tidsbegrenset tjenesteavtale. Det gis ikke tillatelse til annet arbeid i tillegg til dette ansettelsesforholdet, jf. lovens § 60.

Bestemmelsene i første ledd gjelder også for utlendinger som er hjelpepersonale ved diplomatisk eller konsulær stasjon eller i privat tjeneste hos en utlending som nevnt i første ledd. Det samme gjelder bestemmelsen i annet ledd om at utlendingen må være tilmeldt og akseptert av Utenriksdepartementet og at det ikke gis tillatelse til annet arbeid i tillegg til det aktuelle ansettelsesforholdet. For utlendinger som er hjelpepersonale ved diplomatisk eller konsulær stasjon, gjelder videre vilkåret i annet ledd om at utlendingen må være utsendt til stillingen av senderstatens myndighet i henhold til beordring eller tidsbegrenset tjenesteavtale.

§ 1-5. Opphold for ektefelle eller samboer og barn av diplomater mv.

Ektefelle eller samboer og forsørget barn av diplomater mv. som nevnt i § 1-4 første ledd, er unntatt fra kravet i lovens § 55 annet ledd om oppholdstillatelse for å ta opphold i riket utover tre måneder uten å ta arbeid. Det er et vilkår at familiemedlemmet er tilmeldt og akseptert av Utenriksdepartementet, eventuelt annen norsk myndighet.

Oppholdstillatelse som gir rett til å ta arbeid og drive ervervsvirksomhet i riket, kan gis til utlendinger som nevnt i første ledd, dersom det er gitt avkall på immunitet i henhold til Wienkonvensjonen om diplomatisk samkvem for forhold som knytter seg til vedkommendes arbeid eller oppdrag.

En erklæring fra Utenriksdepartementet som dokumenterer status og at det er gitt avkall på immunitet, må fremlegges i forbindelse med søknaden. Søknaden kan fremmes fra riket. Tillatelsen gis ikke utover varigheten av referansepersonens ansettelsesforhold ved stasjonen eller organisasjonen. Tillatelsen danner ikke grunnlag for permanent oppholdstillatelse, men kan fornyes.

Ektefelle eller samboer, jf. lovens § 40 til § 41, og barn, jf. lovens § 42 første og annet ledd, av utlendinger som nevnt i forskriftens § 1-4 tredje ledd, kan gis oppholdstillatelse når sterke menneskelige hensyn taler for det. Det er en forutsetning at underhold og bolig er sikret. Tillatelsen gis ikke ut over varigheten av referansepersonens ansettelsesforhold. Tillatelsen danner ikke grunnlag for permanent oppholdstillatelse, men kan fornyes.

§ 1-6. Særregler om grensepassering og grensekontroll

Bestemmelsene i lovens § 14 første ledd om inn- og utreise over godkjent grenseovergangssted gjelder ikke for utlending som omhandlet i forskriftens § 1-7 annet og tredje ledd, og som kommer til eller reiser fra riket over norsk militær flyplass med militært luftfartøy tilhørende medlemsstat i NATO.

Meldepliktreglene etter lovens § 14 annet ledd ved grensepassering, gjelder ikke for militærpersonell som omhandlet i forskriftens § 1-7 annet og tredje ledd, og som kommer til norsk militær flyplass med militært luftfartøy tilhørende medlemsstat i NATO. Flygningen må være klarert i samsvar med forskrift 2. mai 1997 nr. 396 om adgang til og opphold på norsk territorium under fredsforhold for fremmede militære og sivile statsfartøyer.

§ 1-7. Unntak fra kravet til pass i lovens § 8

I stedet for pass, jf. lovens § 8, kan godtas gyldig legitimasjonsdokument utstedt av vedkommende internasjonale organisasjon til følgende personer:

- a) representant til De Forente Nasjoner (FN),
- b) tjenestemann fast ansatt i FN eller i FNs særorganisasjoner,
- c) dommer i Den internasjonale domstolen eller tjenestemann ved denne domstolens sekretariat,
- d) annen person som opptrer på vegne av FNs særorganisasjoners eller Den internasjonale domstolens,
- e) utlending med FN Laissez Passer reisedokument utferdiget i henhold til særskilt avtale med FN,

f) tjenestemann eller annen representant for Den europeiske union (EU).

For militærpersonell som tilhører medlemsstat i NATO, herunder militærpersonell tilknyttet et alliert hovedkvarter på tjenesteoppdrag, kan det i stedet for pass godtas personlig identitetskort sammen med individuell eller kollektiv reiseordre. Identitetskortet må være utstedt av senderstaten og inneholde fotografi av innehaveren og opplysninger om navn, fødselsdato, grad og eventuelt tjenestenummer. Reiseordren må være utstedt av vedkommende myndighet i senderstaten eller i NATO og bekrefte enkeltpersonens eller gruppens status som medlem eller som medlemmer av en styrke, og den reise det er gitt ordre om.

For medlemmer av amerikanske, kanadiske og britiske militære styrker som er stasjonert i Europa, kan følgende legitimasjonsdokumenter godtas i stedet for pass:

- a) amerikansk «US Armed Forces Identification Card» eller «Armed Forces of the United States»-kort, begge påført «Geneva Conventions Identification Card», utstedt av enten Department of the Air Force, Department of the Navy, Department of the Army eller Department of the Marine Corps, sammen med særskilt «travel order» eller «movement order» (reisetillatelse) fra vedkommende militære avdeling
- b) kanadisk « Identification Card » utstedt av Department of National Defence, sammen med « Canadian Armed Services Leave Form » (permisjonsseddel) fra vedkommende militære avdeling
- c) britisk «Identity Card» utstedt av vedkommende våpengren sammen med særskilt «travel order» eller «movement order» fra vedkommende militære avdeling.

§ 1-8. Særregler om visum

Diplomater mv. som nevnt i § 1-4 første ledd og § 1-5 første ledd, og utlendinger som kommer til riket i offentlig oppdrag, må ha visum dersom visumplikt består mellom Norge og den stat utlendingen representerer og det ellers ikke er gjort spesielle unntak. Liste over diplomater og tjenestemenn som er unntatt fra visumplikten følger som vedlegg 2 til forskriften.

Utlendinger som nevnt i første ledd kan gis visum av Utenriksdepartementet eller utenriksstasjon etter nærmere retningslinjer fastsatt av Utlendingsdirektoratet i samråd med Utenriksdepartementet.

Unntatt fra visumplikt er utlendinger som nevnt i § 1-7 første og annet ledd, og deres ektefelle eller samboer og forsørgede barn, og utlendinger som nevnt i § 1-7 tredje ledd. Unntatt fra visumplikt er også militært personell som skal stasjoneres eller delta i øvelser på norsk territorium med hjemmel i Partnerskap for Fred-avtalen.

§ 1-9. Særregler om bortvisning og utvisning

Vedtak om bortvisning og utvisning av en utlending med diplomatpass treffes av Utlendingsdirektoratet. Departementet kan i slike saker instruere Utlendingsdirektoratet, jf. lovens § 76 tredje ledd.

Lovens bestemmelser om utvisning kommer ikke til anvendelse overfor utlendinger som har eller er tilstått diplomatisk immunitet. Vedtak om at en diplomatisk eller konsulær tjenestemann er persona non grata eller at et hvilket som helst annet medlem av den diplomatiske stasjonens personale eller av den konsulære staben ikke er akseptabel, treffes av Utenriksdepartementet.

Lovens § 6. Lovens stedlige virkeområde

§ 1-10. Flyttbare innretninger

Utlendinger som akter å ta arbeid på flyttbar innretning som nyttes på den norske del av kontinentalsokkelen, er unntatt fra kravet i loven om oppholdstillatelse når det gjelder arbeidet og

oppholdet på innretningen.

For flyttbar innretning som er knyttet til fast innretning, og flyttbar innretning som er gått over i permanent produksjonsfase, gjelder bestemmelsene om fast innretning, jf. § 1-11.

Før utlendingens innreise i riket skal arbeidsgiver gi melding om arbeidsforholdet på fastsatt skjema til det politidistriktet som har det politimessige ansvaret for vedkommende område av kontinentalsokkelen eller via et Servicesenter for utenlandske arbeidstakere. Før arbeidet tiltres og senest innen en uke etter innreisen, må utlendingen melde seg for registrering ved politidistriktet.

Utlendinger som nevnt i første ledd, kan etter søknad gis oppholdstillatelse for opphold på norsk landterritorium for inntil seks måneder av gangen, men ikke ut over varigheten av arbeidsforholdet. Tillatelsen gir ikke rett til å ta annet arbeid og danner ikke grunnlag for permanent oppholdstillatelse.

§ 1-11. Faste innretninger

Utlendinger som akter å ta arbeid på norsk eller utenlandsk fast innretning som nyttes på den norske delen av kontinentalsokkelen eller på fast innretning som er tilknyttet den norske delen av kontinentalsokkelen, må ha oppholdstillatelse, jf. lovens § 55 første ledd.

Oppholdstillatelse kan gis til faglært, jf. § 6-1 første ledd og spesialist, jf. § 6-2.

Oppholdstillatelsen skal knyttes til arbeidet på innretningen. Tillatelsen danner ikke grunnlag for permanent oppholdstillatelse, men kan fornyes, jf. lovens § 60 og § 61.

Søknaden innleveres til det politidistriktet som har det politimessige ansvaret for vedkommende område av kontinentalsokkelen eller via et Servicesenter for utenlandske arbeidstakere. Melding etter § 1-1 åttende ledd for en utlending som er unntatt fra kravet om oppholdstillatelse etter § 1-1 første ledd bokstav b, skal gis til det politidistriktet som har det politimessige ansvaret for det aktuelle området av kontinentalsokkelen.

Bestemmelsene om gruppetillatelse i § 6-7 og § 6-15 gjelder tilsvarende.

§ 1-12. Pass- og grensekontroll på flyttbare eller faste innretninger

Politiet har når som helst adgang til innretning som nevnt i § 1-10 og § 1-11 for å foreta pass- og grensekontroll.

Når det gis samtykke til inn- eller utreise over annet enn godkjent grenseovergangssted i forbindelse med arbeid som nevnt i § 1-10 og § 1-11, jf. § 4-3 første ledd bokstav a, jf. grenseforordningen artikkel 4 nr. 2 bokstav c, skal det stilles som vilkår at utgifter til transport og opphold i forbindelse med kontroll som nevnt i første ledd, dekkes av arbeidsgiver.

§ 1-13. Inn- og utreise mellom innretning eller anlegg på kontinentalsokkelen og norsk landterritorium

Bestemmelsene om kontroll med inn- og utreise i lovens § 14 til § 20 og forskriftens kapittel 4 gjelder også for utlendinger som reiser mellom innretning eller anlegg på kontinentalsokkelen og norsk landterritorium. For visumpliktige utlendinger gjelder bestemmelsene i lovens § 9 til § 13 og forskriftens kapittel 3 ved reise til norsk landterritorium.

§ 1-14. Lovens og forskriftens anvendelse på Jan Mayen

Bestemmelsene i loven og forskriften får anvendelse for utlendingers adgang til og opphold på Jan Mayen så langt de passer, med de unntak og presiseringer som følger av forskrift gitt med hjemmel i lov 27. februar 1930 nr. 2 om Jan Mayen.

§ 1-15. Kontroll med reisende som kommer fra eller reiser til Svalbard ¹

1 Foreløpig ikke vedtatt.

§ 1-16. Lovens anvendelse for norske skip i utenriksfart som anløper norsk havn

Bestemmelsene i lovens § 16 og forskriften § 4-17 til § 4-21 og § 4-24 får anvendelse for norske skip i utenriksfart som anløper norsk havn.

Norske fiskefartøyer som leverer fangst i en norsk havn, anses ikke å gå i utenriksfart. For øvrig anses norske skip for ikke å gå i utenriksfart når de tar om bord gods eller passasjerer i en norsk havn og leverer godset eller setter i land passasjerene i en annen norsk havn. Dette gjelder likevel ikke skip som omfattes av forskrift om utvidet fartsområde for lasteskip registrert i Norsk Internasjonalt Skipsregister (NIS), fastsatt ved kgl.res. 11. august 1989 nr. 802 eller skip omfattet av § 3 annet ledd i forskrift 30. juni 1987 nr. 579 om særskilt fartsområde for fartøyer og flyttbare innretninger i petroleumsvirksomhet registrert i norsk internasjonalt skipsregister.

Lovens § 7. Særregler av hensyn til grunnleggende nasjonale interesser og utenrikspolitiske hensyn

§ 1-17. Særregler av hensyn til grunnleggende nasjonale interesser

En utlending som skal tiltre stilling som kan gi kjennskap til spørsmål av betydning for landets forsvar eller sivile beredskap eller som for øvrig er av sikkerhetsmessig betydning, skal bare gis oppholdstillatelse etter at de sikkerhetsmessige forhold er nærmere vurdert. Dersom oppholdstillatelse gis, kan det settes begrensninger eller vilkår for tillatelsen. Forskrift 29. juni 2001 nr. 722 om personellsikkerhet § 3-3 får anvendelse.

For øvrig kan oppholdstillatelse avslås eller det kan settes begrensninger eller vilkår dersom oppholdet kan medføre kjennskap til forhold som nevnt i første ledd. Tilsvarende gjelder dersom oppholdet av andre grunner kan medføre en sikkerhetsrisiko.

Dersom det er grunn til å anta at en utlending som har rett til permanent oppholdstillatelse, jf. lovens § 62, vil ta arbeid ved virksomhet som nevnt i første ledd, kan det settes som begrensning i den permanente oppholdstillatelsen at slik stilling ikke tiltres.

§ 1-18. Vedtaksmyndighet

Utlendingsdirektoratet treffer vedtak i sak etter § 1-17 etter å ha innhentet uttalelse fra Forsvarsstaben og Politiets sikkerhetstjeneste.

Definisjon av Schengensamarbeidet mv., jf. lovens § 126

§ 1-19. Definisjon av Schengensamarbeidet mv.

I loven og forskriften, forstås med:

a) *Indre Schengengrenser:*

- medlemsstatenes felles grenser på land, herunder grenser langs elver og innsjøer,
- medlemsstatenes lufthavner for interne flygninger,
- medlemsstatenes sjø-, elve- og innsjøhavner for regelmessige fergetransporter.

b) *Ytre Schengengrenser:* medlemsstatenes landegrenser, herunder grenser i elver og innsjøer, sjøgrenser samt lufthavner, elvehavner, sjøhavner og innsjøhavner, såfremt de ikke er indre grenser.

c) *Schengensamarbeidet:* samarbeidet om gjennomføringen, anvendelsen og videreutviklingen av Schengenregelverket om visum og grensekontroll i henhold til avtale Norge er part i.

d) *Schengenland*: Stater som deltar i Schengensamarbeidet. Liste over Schengenland følger som vedlegg 3 til forskriften.

Kapittel 2. Krav til reisedokumenter for innreise i Norge

Lovens § 8. Reisedokumenter

§ 2-1. Unntak fra kravet om reisedokument

Krav om reisedokument etter lovens § 8 gjelder ikke nordiske statsborgere som kommer til riket fra et nordisk land.

§ 2-2. Tilleggskrav for kurerer

I tillegg til reisedokument som nevnt i lovens § 8 første ledd, skal kurerer også ha et dokument som viser at de er kurerer og det antall kolli som kurerposten består av.

§ 2-3. Reisedokumentets gyldighet for innreise i Norge

Et reisedokument er gyldig for det tidsrom det angir og gir ikke innehaveren adgang til innreise etter dokumentets utløpsdato.

§ 2-4. Vilkår for å godta pass som reisedokument

Pass (nasjonalitetspass) skal være utstedt av kompetent myndighet i den staten innehaveren er borger av, eller ved kompetent konsulat eller ambassade. Passet skal være utstedt ved personlig fremmøte. Det skal være gyldig for innreise i Norge og gi adgang til innreise i utstederstaten eller et tredjeland. Gyldighetstiden skal være angitt.

Passet skal inneholde fotografi av innehaveren, fullt navn, fødselsdato, statsborgerforhold og underskrift.

Passet skal ha tekst på dansk, engelsk, fransk, italiensk, norsk, spansk, svensk eller tysk. Passet skal være uendret i innhold og utseende etter utstedelse, med mindre endringen er bekreftet av utstedende myndighet.

Utlendingsdirektoratet kan beslutte at det skal gjøres unntak fra vilkårene i bestemmelsen her for å godta pass som reisedokument.

§ 2-5. Vilkår for å godta reisebevis og utlendingspass som reisedokument

Som reisedokument kan godtas reisebevis for flyktning utstedt av en stat i samsvar med reglene i flyktningkonvensjonen 28. juli 1951 artikkel 28 med vedlegg. Reisebeviset må gi adgang til tilbakereise til utstederstaten.

Som reisedokument kan videre godtas annet reisebevis eller utlendingspass som en stat har utstedt til utlending eller statsløse under forutsetning av at dokumentet fyller de øvrige krav som gjelder for pass, jf. § 2-4.

§ 2-6. Familiepass

For ektefeller eller samboere og deres barn under 16 år kan godtas felles pass (familiepass). Passet skal oppfylle vilkårene i § 2-4 for begge ektefeller eller samboere. For barn som er innført i familiepass, er det tilstrekkelig at fullt navn og fødselsdato er oppgitt.

Familiepass kan også benyttes av en ektefelle eller samboer som reiser alene, eventuelt sammen med

sine barn.

§ 2-7. Kollektivpass

For utlendinger som skal reise gjennom riket i samlet følge eller oppholde seg her i kortere tid i felles øyemed som turistselskaper, idrettslag, foreninger mv., kan godtas felles pass (kollektivpass). Gruppen kan bestå av inntil 50 personer.

Kollektivpasset skal være utstedt av kompetent myndighet i reisedeltakernes hjemland, forsynt med dennes stempel og gyldig for innreise i Norge. Det skal gi adgang til tilbakereise til utstederstaten. Gyldighetstiden skal være angitt. Passet må bare omfatte personer som er borgere av utstederstaten. Det skal gi opplysning om deltakernes fulle navn, fødselsdato og faste bopel, reiselederens navn, samt nummer og utstedelsesdato for kollektivpasset. Reiselederen skal medbringe to kopier av passet, hvorav den ene leveres passkontrollen ved innreise og den andre ved utreise i de tilfeller utreisekontroll finner sted.

Reiselederen må ha pass (nasjonalitetspass), jf. § 2-4. De enkelte deltakerne må ha med personlig identitetskort med fotografi utstedt av offentlig myndighet i hjemlandet.

Kollektivpass for ungdom under 21 år som er utstedt i henhold til avtale 16. desember 1961 om reiser for ungdom på fellespass mellom Europarådets medlemsland, kan omfatte flyktninger og statsløse under denne aldersgrensen dersom

- a) utstederstaten har garantert tilbaketakelse selv om disse ikke returnerer sammen med reiseselskapet,
- b) navnene på de oppførte flyktninger og statsløse er adskilt fra navnene på utstederstatens egne borgere med tydelig angivelse av deres status, og
- c) overskriften i kollektivpasset angir tydelig at reiseselskapet ikke bare omfatter utstederstatens egne borgere.

§ 2-8. Identitetskort for sjømann

Sjømannsidentitetskort kan gjelde som reisedokument for sjømann som kommer til riket

- a) for å tiltre stilling på skip som ligger i havn eller som er i ferd med å ankomme en havn på Schengenterritoriet. Sjømannen må godtgjøre ansettelse på skipet og ha til hensikt å reise direkte til vedkommende havn,
- b) som mannskap på skip, og som etter fratreden skal returnere til hjemlandet eller reise ut av Schengenterritoriet. Det forutsettes at sjømannen kan sannsynliggjøre dette ved å forevise billett eller dokumentere tilstrekkelige midler,
- c) som mannskap på skip og som under landlov oppholder seg i den havnen der skipet ligger,
- d) for å arbeide som nødvendig vakt- og vedlikeholdsmannskap på skip i opplag, eller
- e) fordi innreise er påkrevd av andre grunner.

Identitetskort for sjømann skal være utstedt av kompetent myndighet i den staten innehaveren er borger av, gi adgang til tilbakereise til denne staten og fylle vilkårene i § 2-4 annet og tredje ledd.

Identitetskort for sjømann utstedt i samsvar med IMO-konvensjon 9. april 1965 om lettelser i internasjonal sjøtransport kan videre gjelde som pass for sjømann som kommer til riket og som går inn under første ledd. Identitetskortet skal fylle vilkårene i annet ledd. Vilkåret om at teksten må være på et av de angitte språkene gjelder likevel ikke, men passkontrollen kan kreve en skriftlig oversettelse av dokumentet til norsk eller til et av de andre språk som er angitt.

Identitetskort for sjømann utstedt i samsvar med ILO-konvensjon nr. 108 om slike dokumenter kan også gjelde som pass for sjømann som kommer til riket og går inn under første ledd. Identitetskortet skal fylle vilkårene i tredje ledd. Opplysning om statsborgerforhold er likevel ikke nødvendig dersom

innhaveren ikke er borger av den staten som har utstedt identitetskortet. Selv om det ikke fremgår av identitetskortet, er utstederstaten pliktig til å ta innehaveren tilbake i minst ett år etter utløpet av den angitte gyldighetsdatoen, jf. ILO-konvensjon nr. 108 artikkel 5.

§ 2-9. Reisedokumenter for besetningsmedlemmer på luftfartøy

Luftfartssertifikat (flymannskaps- eller besetningsmedlemssertifikat) godtas som reisedokument ved innreise og nødvendig opphold i riket for besetningsmedlemmer på luftfartøy som anløper norsk lufthavn i ervervsmessig internasjonal trafikk, når luftfartøyet er registrert i stat som er medlem av International Civil Aviation Organization (ICAO), eller som Norge har avtalt slik godkjenning med. Tilsvarende gjelder for besetningsmedlemmer på vei til eller fra aktiv tjeneste.

Sertifikatet må angi det land som har utstedt det, samt nummer og art. Det skal være forsynt med den utstedende myndighetens stempel og underskrift, og dato for utstedelsen.

Sertifikatet skal inneholde fotografi av innehaveren, fullt navn, fødselsdato, statsborgerforhold og underskrift.

§ 2-10. Andre legitimasjonsdokumenter som er gyldige reisedokumenter

Som reisedokument godtas også gyldig legitimasjonsdokument som er utstedt av et EØS- eller EFTA-land og som er nevnt i vedlegg 4 til forskriften.

Det kan også fastsettes at andre gyldige legitimasjonsdokumenter enn de som er nevnt i kapitlet her, skal godtas som reisedokument for innreise og opphold i riket.

§ 2-11. Beslutningsmyndighet

Utlendingsdirektoratet beslutter hvilke dokumenter som skal godkjennes som reisedokument etter bestemmelsene i dette kapitlet, jf. lovens § 8 annet ledd. For øvrig kan Utlendingsdirektoratet i særlige tilfeller frita en utlending fra kravet om pass eller godta annet dokument enn det som følger av de alminnelige reglene, jf. lovens § 8 tredje ledd.

Når Utlendingsdirektoratet har besluttet at et dokument skal godkjennes som reisedokument etter kapitlet her, meldes dette til departementet som melder til rådssekretariatet i EU om at det må gjøres endring i reisedokumenttabellen (Table of travel documents entitling the holder to cross the external borders and which may be endorsed with a visa).

Kapittel 3. Visum

Lovens § 9. Visumplikt og visumfrihet

§ 3-1. Unntak fra visumplikten

Følgende utlendinger er unntatt fra visumplikten:

- a) nordiske borgere, jf. lovens § 5 annet ledd,
- b) utlendinger som er borgere av et land som er tilsluttet EØS-avtalen eller EFTA-konvensjonen,
- c) familiemedlemmer til utlendinger som er borgere av et land som er tilsluttet EØS-avtalen eller EFTA-konvensjonen, når vedkommende har oppholdskort i et annet EØS-land i samsvar med direktiv 2004/38/EF artikkel 10 og artikkel 20,
- d) utlendinger som har oppholdstillatelse utstedt av et Schengenland, og som har gyldig reisedokument, jf. lovens § 9 annet ledd og Schengenkonvensjonen artikkel 21. Med oppholdstillatelse menes her tillatelse av en hvilken som helst art som gir rett til opphold på, og retur til, utstederlandets territorium. Utlendinger som har midlertidig oppholdstillatelse utstedt av et Schengenland med sikte

på behandling av en søknad om asyl eller opphold, må i tillegg ha reisedokument utstedt av det land som har utstedt oppholdstillatelsen,

- e) utenlandske borgere med gyldig pass (nasjonalitetspass) fra de stater Norge til enhver tid har inngått visumfrihetsavtale med, jf. vedlegg 5 til forskriften,
- f) utlendinger som er borgere av et land som er unntatt fra visumplikt i henhold til rådsforordning (EF) nr. 539/2001 med vedlegg og til enhver tid gjeldende endringsforordninger,
- g) innehaver av reisebevis for flyktning utstedt i samsvar med overenskomst 15. oktober 1946 eller flyktningkonvensjonen 28. juli 1951 av stat som har tiltrådt den europeiske overenskomst 20. april 1959 om opphevelse av visumtvangen for flyktninger, når det fremgår av reisebeviset at innehaveren har gyldig oppholdstillatelse i, eller gyldig returadgang til, den stat som har utstedt det. Liste over de stater som har tiltrådt overenskomsten 20. april 1959, følger som vedlegg 6 til forskriften,
- h) innehavere av reisebevis for flyktning utstedt som nevnt under bokstav g av stat som har tiltrådt overenskomst 23. november 1957 om flyktningsjømenn. Det er en forutsetning at det fremgår at innehaveren har gyldig returadgang til utstederstaten. Innehaveren må godtgjøre å skulle tiltre stilling på skip i norsk havn eller havn i en stat som har sluttet seg til overenskomsten om flyktningsjømenn, og som innehaveren kan reise til enten direkte eller gjennom noen av de øvrige kontraherende stater. Liste over de stater som har tiltrådt overenskomsten følger som vedlegg 7 til forskriften,
- i) innehavere av gyldig luftfartssertifikat som nevnt i § 2-9 og for den bruk som der er nevnt,
- j) innehavere av sjømanns identitetskort utstedt i samsvar med ILO-konvensjon nr. 108, jf. forskriftens § 2-8 fjerde ledd. Liste over stater som har tiltrådt konvensjonen følger som vedlegg 8 til forskriften,
- k) innehaver av filippinsk «Seafarer's Identification and Record Book» eller filippinsk nasjonalitetspass, jf. skipsfartsavtale 22. oktober 1999 mellom Filippinene og Norge. Innehaveren må forevise skriftlig bekreftelse fra rederen eller rederens representant på at innehaveren skal tiltre stilling på skip i norsk havn,
- l) anerkjente flyktninger og statsløse og andre uten statsborgerskap som er bosatt i et EU-land og som er innehaver av reisedokument utstedt av dette landet,
- m) visumpliktige skoleelever som er bosatt i et EU-land som har implementert rådsbeslutning 94/795/JHA, når disse reiser på klassetur i følge med lærer fra vedkommende skole.

§ 3-2. Nasjonalt visum (D-visum) utstedt av Schengenland for mer enn tre måneders varighet

Visum utstedt av andre Schengenland for opphold av mer enn 90 dagers varighet, er gyldig for innreise og opphold i Norge når dette fremgår av tillatelsen, i inntil 90 dager fra første dag i den angitte tidsperioden, jf. Schengenkonvensjonen artikkel 18 og Kommisjonens forordning (EF) nr. 1091/2001.

§ 3-3. Samlet oppholdstid på Schengenterritoriet for visumfrie og visumpliktige utlendinger

Samlet oppholdstid på Schengenterritoriet for visumfrie og visumpliktige utlendinger, jf. lovens § 9 fjerde ledd, kan ikke overstige 90 dager i løpet av en periode på 180 dager, regnet fra datoen for første passering av ytre Schengengrense. Har utlendingen oppholdstillatelse i et annet Schengenland, løper oppholdstiden fra dato for første passering av indre Schengengrense. Oppholdet i det Schengenlandet hvor utlendingen har, eller har hatt oppholdstillatelse, tas ikke med ved beregningen av oppholdstiden.

Har utlendingen oppholdstillatelse i annet nordisk land og er borger av et land som Norge har visumfrihetsavtale med, jf. vedlegg 5 til forskriften, løper oppholdstiden fra den datoen norsk grense ble passert. I dette tilfellet skal bare opphold i riket de siste seks måneder tas med ved beregningen av oppholdstiden, jf. den nordiske passkontrolloverenskomsten 12. juli 1957 artikkel 5 annet og fjerde ledd.

For visumpliktige utlendinger vil den tillatte oppholdstiden fremgå av det visumet som er gitt.

Lovens § 10. Schengenvisum

§ 3-4. *Vilkår for Schengenvisum*

Visum etter lovens § 10 første ledd skal ikke gis dersom det ut fra formålet med oppholdet er et krav om oppholdstillatelse. Visum skal ikke gis når det foreligger omstendigheter som ville gitt grunn til å nekte utlendingen adgang til riket eller opphold i medhold av lovens § 17 (bortvisning) eller § 66 (utvisning), jf. Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 562/2006 av 15. mars 2006 om innføring av fellesskapsregler som regulerer bevegelsen av personer over grenser (grenseforordningen) med vedlegg 1 til 8 og tilhørende endringsforordninger:

- a) Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 296/2008 av 11. mars 2008,
- b) Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 81/2009 av 14. januar 2009.

Forordningene er inntatt som vedlegg 9-11 til forskriften.

Søkeren skal som hovedregel fremlegge dokumentasjon på reise- eller sykeforsikring som dekker eventuelle utgifter i forbindelse med hjemsendelse av medisinske årsaker, nødvendig legebehandling og akutt sykehusbehandling. Forsikringen skal gjelde for samtlige Schengenland og ha en minstedekning på 30 000 Euro. Det kan gjøres unntak fra kravet om forsikring dersom det kan antas at det finnes tilstrekkelig forsikring som følge av søkerens ervervsituasjon eller dersom det kan konstateres at det er umulig å tegne slik forsikring. Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer. Det skal anmerkes i visumet dersom det er gjort unntak fra kravet om forsikring.

Reisedokumentet må være gyldig i minst tre måneder utover det tidsrom utlendingen gis besøksvisum for. En utlending som har tillatelse til opphold i annet land enn hjemlandet, må ha returadgang til oppholdslandet. Returadgangen må gjelde i minst tre måneder utover det tidsrom utlendingen gis besøksvisum for. Utlendingsdirektoratet kan i det enkelte tilfellet gjøre unntak fra bestemmelsene i dette leddet.

§ 3-5. *Om kravet til tilstrekkelige midler til livsopphold og tilbakereise og transitt*

Ved vurderingen av om kravet om tilstrekkelige midler til livsopphold og tilbakereise etter lovens § 10 første ledd bokstav b er oppfylt, kan det legges vekt på en garanti fra en person bosatt i Norge. Krav etter garantien er tvangsgrunnlag for utlegg, jf. lovens § 91 annet ledd. Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer, herunder om at garantien skal dekke utgifter til vakthold mv. ved uttransportering og om veiledende beløp for tilstrekkelige midler, jf. grenseforordningen artikkel 5 nr. 3.

§ 3-6. *Bankgaranti som betingelse for visum*

Utstedelse av visum kan betinges av at referansepersonen stiller en økonomisk sikkerhet i form av bankgaranti på 50 000 kr. Slik garanti skal bare kreves i tilfeller hvor det ellers er grunn til å tvile på om søkeren vil returnere ved visumtidens utløp. Formålet med kravet om en bankgaranti skal være å øke sannsynligheten for at søkeren forlater Schengenterritoriet ved visumtidens utløp, og å forhindre misbruk av visumet.

Bankgaranti kan bare kreves når formålet er privatbesøk. Det skal likevel ikke stilles krav om bankgaranti dersom søkeren skal besøke sin nærmeste familie i Norge. Med nærmeste familie menes ektefelle, foreldre og barn, herunder barn over 18 år.

Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer for når en bankgaranti kan kreves, og hvordan slik sikkerhet skal stilles.

§ 3-7. *Forfall av bankgaranti etter § 3-6*

Der det er stilt bankgaranti etter forskriftens § 3-6, forfaller beløpet til betaling hvis utlendingen etter innreisen

- a) oppholder seg uten nødvendig tillatelse i Norge eller et annet Schengenland ut over det tidsrom som er angitt i det utstedte visumet,
- b) utvises etter reglene i lovens kapittel 8,
- c) søker beskyttelse etter lovens § 28 eller søker om oppholdstillatelse på annet grunnlag i riket uten å ha rett til å fremsette slik søknad etter forskriftens § 10-1, eller
- d) søker beskyttelse i annet Schengenland.

Hvis forfall skjer etter første ledd bokstav a og oppholdet ikke har vart i mer enn én måned ut over det tidsrom som er angitt i det utstedte visumet, forfaller halvparten av beløpet til betaling. Det resterende beløpet frigis. Hvis oppholdet varer i mer enn én måned ut over det angitte tidsrom, forfaller hele beløpet til betaling. Beløpet forfaller ikke til betaling dersom utlendingen godtgjør at overskridelsen av visumtiden skyldes omstendigheter som ikke kan legges vedkommende til last.

Utlendingsdirektoratet kan frafalle kravet dersom sterke rimelighetsgrunner taler for det.

Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer, herunder retningslinjer om krav til dokumentasjon på at utlendingen har forlatt Norge og Schengenområdet i tråd med visumforutsetningene. Utlendingsdirektoratet kan stille krav til meldeplikt ved utenriksstasjonene eller annet egnet sted.

§ 3-8. Visumpliktige utlendinger omfattet av EØS-avtalen eller EFTA-konvensjonen

Visumpliktige utlendinger som omfattes av EØS-avtalen eller EFTA-konvensjonen, skal som hovedregel gis Schengenvisum.

§ 3-9. Varighet og innhold av Schengenvisum

Schengenvisum gis for opphold av bestemt varighet inntil 90 dager i løpet av en periode på 180 dager, regnet fra datoen for første innreise. Lengste varighet beregnes for øvrig etter reglene i lovens § 9 fjerde ledd, jf. lovens § 55 og forskriftens § 3-3.

I Schengenvisum fastsettes en gyldighetsperiode i forhold til besøkets formål. Gyldighetsperiodens første dag skal ikke fastsettes senere enn seks måneder fra vedtak fattes, med mindre særlige grunner tilsier noe annet. Som hovedregel skal visum ikke utstedes mer enn tre måneder før første dato i gyldighetsperioden.

Schengenvisum gis vanligvis for én innreise. Ved særlig behov kan Schengenvisum gis for et bestemt eller ubestemt antall innreiser innenfor et tidsrom av 12 måneder. Etter nærmere retningslinjer fastsatt av departementet, kan visum for bestemte kategorier av personer gis for et bestemt eller ubestemt antall innreiser innenfor et tidsrom av inntil fem år.

Schengenvisum gir innehaveren adgang til innreise og opphold i den angitte tidsperioden i Schengenland som anerkjenner reisedokumentet og som ikke har reist innvendinger mot utstedelsen, jf. § 3-17 annet ledd, dersom øvrige vilkår er oppfylt, jf. grenseforordningen artikkel 5. Det er en forutsetning at reglene om bortvisning etter lovens § 17 ikke får anvendelse.

§ 3-10. Transittvisum

Utlendinger som oppfyller visumvilkårene i lovens § 10 og forskriftens § 3-4, kan gis transittvisum for opphold i inntil fem dager når formålet er å reise gjennom Schengenområdet fra ett sted til et annet som begge er utenfor Schengenområdet.

§ 3-11. Lufthavntransittvisum

Borgere av stater som nevnt i vedlegg 12 til forskriften og innehavere av reisedokument utstedt av disse statene, som passerer norsk lufthavns internasjonale transittområde i forbindelse med mellomlanding

eller flybytte mellom to land utenfor Schengenterritoriet, skal ha lufthavntransittvisum. Visumet gir innehaveren adgang til opphold i slikt område i forbindelse med mellomlanding eller flybytte mellom to etapper på en flygning mellom to land utenfor Schengenterritoriet.

Utlendinger som har gyldig oppholdstillatelse som nevnt i vedlegg 13 til forskriften, er unntatt fra kravet om lufthavntransittvisum. Tilsvarende gjelder innehavere av diplomat- og tjenestepass.

Lufthavntransittvisum kan gis når søkeren har

- a) gyldig pass eller annet legitimasjonsdokument som er godkjent som reisedokument, jf. lovens § 8,
- b) returadgang til det landet søkeren oppholder seg i eller til et annet land, og
- c) gyldig billett til annet sted utenfor Schengen som er hovedbestemmelsessted.

Lufthavntransittvisum kan nektes når utenrikspolitiske hensyn eller grunnleggende nasjonale interesser taler mot at slikt visum gis, eller det foreligger omstendigheter som ville gitt grunn til å nekte utlendingen adgang til riket eller opphold i medhold av lovens § 17 (bortvisning) eller § 66 (utvisning), jf. grenseforordningen artikkel 5.

Lovens § 11. Visum av humanitære grunner mv.

§ 3-12. Visum av humanitære grunner mv. (nasjonalt visum)

Visum etter lovens § 11 (nasjonalt visum) er bare gyldig for innreise og opphold i Norge, og gir ikke rett til transitt i Schengenområdet. Ved utstedelse av nasjonalt visum skal de øvrige Schengenlandene underrettes, jf. § 17-31.

Bestemmelsene i § 3-9 om varighet og innhold av visum får anvendelse, med unntak av § 3-9 tredje ledd tredje punktum (flerreisevisum) og fjerde ledd første punktum (adgang til innreise og opphold i andre Schengenland).

Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer om vilkår for å utstede visum i henhold til lovens § 11.

Lovens § 12. Innreisevisum

§ 3-13. Innreisevisum

Når en visumpliktig utlending gis oppholdstillatelse, skal utenriksstasjon med utstedelsesadgang, eller Sysselmannen på Svalbard, gi innreisevisum med rett til opphold i syv dager, jf. lovens § 12.

Når det er gitt en foreløpig bekreftelse, jf. § 10-4, om at en utlending som er faglært, jf. § 6-1 første ledd, spesialist, jf. § 6-2, eller som er ansatt i et internasjonalt selskap, jf. § 1-3 bokstav d, skal kunne begynne å arbeide i Norge før søknad om oppholdstillatelse er behandlet, skal utenriksstasjonen utstede visum som nevnt i første ledd. Det samme gjelder for sjøfolk som søker tillatelse etter § 6-6. Når det er gitt gruppetillatelse etter § 6-7 eller § 6-15, skal de utlendingene som omfattes av tillatelsen gis innreisevisum som nevnt i første ledd.

Etter nærmere retningslinjer som gis av Utlendingsdirektoratet, kan innreisevisum gis til en utlending som har kompetanse som faglært, jf. § 6-1 første ledd, og som har fått et konkret tilbud om arbeid fra en arbeidsgiver i Norge.

Etter nærmere retningslinjer som gis av Utlendingsdirektoratet, kan innreisevisum gis til en søker som nevnt i § 10-1 første og annet ledd, selv om oppholdstillatelse kreves.

En utlending som har oppholdstillatelse i Norge som gir rett til ny innreise, kan i særlige tilfeller hvor

det foreligger et dokumentert behov, få innreisevisum som nevnt i første ledd.

En utlending som søker fornyelse av fornybar oppholdstillatelse innen fristen i lovens § 61 sjette ledd annet punktum, eller som søker permanent oppholdstillatelse innen fristen i forskriftens § 11-7, kan få innreisevisum mens søknaden er til behandling.

Reglene i § 3-9 annet ledd om innreisefrist gjelder tilsvarende.

Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer.

Lovens § 13. Vedtaksmyndighet og utstedelse av visum

§ 3-14. Vedtaksmyndighet

Når ikke annet er bestemt, avgjøres søknad om visum av Utlendingsdirektoratet, jf. lovens § 13 første ledd. Utlendingsdirektoratet kan med Utenriksdepartementets godkjenning, bestemme at norsk utenriksstasjon skal ha myndighet til å avgjøre søknad om visum etter lovens § 10 og § 12, generelt eller i nærmere angitte tilfeller. Utlendingsdirektoratet kan, med Justisdepartementets godkjenning, bestemme at Sysselmannen på Svalbard skal ha myndighet til å avgjøre søknad om visum etter lovens § 10 og § 12, generelt eller i nærmere angitte tilfeller. Utlendingsdirektoratet kan, med Justisdepartementets godkjenning, bestemme at politiet skal ha myndighet til å avgjøre søknad om visum på grensen etter forskriftens § 3-18, generelt eller i nærmere angitte tilfeller.

Når det med hjemmel i lovens § 13 første ledd er inngått avtale om representasjon i visumsaker med et annet Schengenland, kan Utlendingsdirektoratet, med Utenriksdepartementets godkjenning, bestemme at en utenriksstasjon tilhørende et annet Schengenland skal ha myndighet til å innvilge søknad om visum etter lovens § 10.

Liste over norske stasjoner som har avgjørelsesmyndighet, følger som vedlegg 14 til forskriften. Liste over andre Schengenlands utenriksstasjoner som har innvilgelsesmyndighet, følger som vedlegg 15 til forskriften.

Søknad om visum skal som hovedregel forelegges Utlendingsdirektoratet til avgjørelse når utlendingen er flyktning, statsløs eller når det er tvil om statsborgerforholdet. Når det er tvil om visum skal gis, skal søknaden alltid forelegges Utlendingsdirektoratet til avgjørelse. Søknad om visum fra en utlending som er utvist fra Norge eller annet nordisk land, eller som er innmeldt i Schengeninformasjonssystem (SIS) med henblikk på ikke å tillate innreise, kan bare innvilges av Utlendingsdirektoratet. Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer.

Søknad om forlengelse av visum etter forskriftens § 3-19 første ledd og søknad om visum for ny innreise etter § 3-19 annet ledd, avgjøres av politiet, med unntak av søknader som knytter seg til visum gitt etter lovens § 11. Utlendingsdirektoratet kan gi politiet kompetanse til å avslå søknader som knytter seg til visum gitt etter lovens § 11.

I saker hvor norsk eller annet lands utenriksstasjon, politiet eller Sysselmannen på Svalbard er gitt kompetanse til å treffe vedtak, kan Utlendingsdirektoratet gi instruks i enkeltsaker og generelle retningslinjer. Dette gjelder ikke der Utenriksdepartementet er tillagt avgjørelsesmyndighet, jf. § 1-8 annet ledd.

§ 3-15. Utstedelse av visum

Utstedelse av visum foretas av norsk utenriksstasjon som er gitt utstedelsesadgang av Utenriksdepartementet og av Sysselmannen på Svalbard, jf. lovens 13 tredje ledd. Med Utlendingsdirektoratets godkjenning kan Utenriksdepartementet bestemme at også andre lands utenriksstasjoner skal utstede visum på vegne av norske myndigheter. Utstedelse av nødvisum etter § 3-18 og forlenget visum eller visum for ny innreise etter § 3-19, foretas av politiet.

Liste over norske stasjoner som har utstedelsesadgang, følger som vedlegg 14 til forskriften. Liste over andre Schengenlands utenriksstasjoner som har utstedelsesmyndighet følger som vedlegg 15 til forskriften.

Visum gis ved etikett i pass eller annet legitimasjonsdokument som er godkjent som reisedokument. Dersom norske myndigheter ikke anerkjenner reisedokumentet, kan visum utstedes på løst ark som tilfredsstillende kravene til slikt dokument i Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 333/2002. Utlendingsdirektoratet avgjør om slikt dokument skal gis. Dersom ett eller flere Schengenland ikke anerkjenner reisedokumentet eller har innvending mot utstedelsen, jf. § 3-9 fjerde ledd og § 3-17 annet ledd, skal det fremgå av visumet at det ikke er gyldig for disse landene.

For utlendinger med familiepass eller kollektivpass, jf. § 2-6 og § 2-7, utstedes det ett visum for hver person.

§ 3-16. Fremgangsmåte ved søknad om visum

Søknad om visum fremmes på fastsatt Schengenskjema eller ved elektronisk visumsøknad. I løpet av søknadsprosessen skal det innhentes fotografi av søkeren og søkerens underskrift. Når Norge er hovedbestemmelsesstedet på Schengenterritoriet, rettes visumsøknaden til norsk utenriksstasjon eller til Sysselemanden på Svalbard. Søknaden kan også rettes til et annet lands utenriksstasjon som er gitt innvilgelsesmyndighet etter § 3-14 annet ledd. Det samme gjelder når Norge er første innreiseland på Schengenterritoriet og det ikke kan avgjøres hvilket av Schengenlandene som er hovedbestemmelsessted.

Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer for fremgangsmåten ved søknad om visum, og kan i enkelttilfeller og for grupper av søkere samtykke i at søknaden fremmes på annen måte enn nevnt i første ledd.

§ 3-17. Behandling av søknad om visum

Det skal i utgangspunktet kreves personlig fremmøte i forbindelse med behandlingen av søknaden.

Søknad om Schengenvisum skal forelegges andre Schengenland til uttalelse når dette følger av Schengenregelverket, jf. Schengenkonvensjonen artikkel 17-2.

Når søknad fremmes for utenriksstasjon i et annet land enn det søkeren er borger av, skal utenriksstasjonen innhente opplysninger om søkerens grunnlag for opphold i vedkommende land.

Søkeren må dokumentere sin identitet ved gyldig reisedokument som kan påføres visumetikett, og skal pålegges å dokumentere andre opplysninger som er gitt når dette anses nødvendig. Det skal registreres hvordan søkerens identitet er bekreftet.

Søkeren skal gjøres kjent med at oversittelse av visumets gyldighetsperiode kan medføre utvisning etter lovens § 66, og at utvisning er til hinder for senere innreise. Det samme gjelder en utlending som er familiemedlem til en EØS- eller EFTA-borger og som kan utvises i medhold av lovens § 122, jf. forskriftens § 19-5.

Et vedtak om innvilgelse av visum kan inneholde vilkår om at søkeren legger fram bekreftelse på at referansepersonen har stilt en bankgaranti i henhold til § 3-6, før visum utstedes.

Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer for behandling av søknad om visum.

§ 3-18. Visum på grensen (nødvisum)

Dersom uforutsette og tvingende grunner taler for det, kan en visumpliktig utlending som melder seg for passkontrollen uten gyldig visum, gis Schengenvisum på grensen når vilkårene for å utstede slikt visum etter lovens § 10 er oppfylt.

Selv om vilkårene for å utstede visum etter lovens § 10 ikke er oppfylt, kan det utstedes visum på grensen når særlige rimelighetsgrunner taler for det, og vilkårene for å utstede nasjonalt visum etter lovens § 11, eller innreisevisum etter lovens § 12, jf. forskriftens § 3-13 første ledd (innreisevisum til utlending som er gitt en oppholdstillatelse), er oppfylt.

Visumpliktig skipsmannskap som fratrer sine stillinger om bord i norsk eller utenlandsk skip mens dette ligger i norsk havn, jf. § 4-17, kan gis visum på grensen.

En utlending som er på norsk grense og som søker beskyttelse (asyl) etter reglene i lovens kapittel 4, eller for øvrig gir opplysninger som tyder på at vernet mot utsendelse etter § 73 kan komme til anvendelse, har likevel rett til innreise uten visum, jf. lovens § 9 første ledd.

Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer om visum på grensen, herunder regler om varighet av slikt visum.

§ 3-19. Forlengelse av visum og ny innreise

Et visum kan under utlendingens opphold i riket forlenges til i alt 90 dager når uforutsette forhold, humanitære hensyn eller tungtveiende forretningsmessige eller personlige grunner taler for det. Som hovedregel kan slik forlengelse av visum bare skje på grunnlag av opplysninger som ikke forelå på tidspunktet for visumutstedelsen. Det er en forutsetning at vilkårene for å innvilge og utstede visum fortsatt er til stede.

På samme vilkår som etter første ledd, kan en utlending som er i Norge med visum, og som skal reise ut av Schengenterritoriet eller Norge, gis visum for ny innreise innenfor tidsperioden i det opprinnelige visumet.

Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer om praktiseringen av første og annet ledd.

§ 3-20. Visum til utlendinger på lystseilas

En visumpliktig utlending som har til hensikt å foreta lystseilas i norsk territorialfarvann, må på forhånd skaffe seg visum etter lovens § 10 og spesiell seilingstillatelse som utstedes til hver enkelt deltaker. Vanligvis innvilges slik tillatelse bare i tidsrommet 1. mai til 15. september, og bare en gang i løpet av perioden. Senest to måneder før planlagt avreise fra hjemlandet må søknad om visum for hver enkelt deltaker være innlevert til norsk utenriksstasjon. Sammen med visumsøknaden skal det følge en egen fortegnelse over samtlige deltakere og opplysninger om fartøyet og seilassen i samsvar med fastsatt skjema.

Samtlige deltakere må ha gyldig reisedokument.

I tillatelsen angis tidsrommet for tillatt seiling, fartøyets navn, anløpssted for pass- og tollkontroll og seilingsled med angivelse av de havnene det er gitt tillatelse til å anløpe. Det er ikke tillatt å anløpe andre havner enn de seilingstillatelsen angir, med mindre det foreligger en nødsituasjon.

Visum og seilingstillatelse gis av Utlendingsdirektoratet.

Kapittel 4. Kontroll med inn- og utreise mv.

Lovens § 14. Grensepassering og grensekontroll

§ 4-1. Grenseforordningen (Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 562/2006 av 15. mars 2006)

Kontroll med inn- og utreise skal foretas i samsvar med Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 562/2006 av 15. mars 2006 om innføring av fellesskapsregler som regulerer bevegelsen av personer over grenser (grenseforordningen) med vedlegg 1 til 8 og tilhørende endringsforordninger:

- a) Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 296/2008 av 11. mars 2008,
- b) Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 81/2009 av 14. januar 2009.

Forordningene er inntatt som vedlegg 9 til 11 til forskriften.

§ 4-2. Grensepassering

Justisdepartementet fastsetter hvilke grenseovergangssteder som er godkjent, jf. lovens § 14 og grenseforordningen artikkel 4 nr. 1. Liste over grenseovergangssteder følger som vedlegg 16 til forskriften.

§ 4-3. Unntak fra kravet om at ytre grenser bare kan passeres på godkjent grenseovergangssted

Det kan gjøres unntak fra kravet om at ytre grenser bare kan passeres på godkjente grenseovergangssteder og innenfor fastsatte åpningstider

- a) i tilfeller som nevnt i grenseforordningen artikkel 4 nr. 2,
- b) for befal eller mannskap på luftfartøy i internasjonal trafikk, når det på forhånd er innhentet tillatelse fra Luftfartstilsynet til å lande på annet sted enn godkjent grenseovergangssted, jf. forskriftens § 4-4, og
- c) for befal eller mannskap som kommer til eller reiser fra riket på fartøy med rett til å drive ervervsmessig fiske og fangst etter lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 4, forutsatt at det ikke er i strid med hensynet til offentlig orden og indre sikkerhet i et Schengenland, jf. grenseforordningen artikkel 4 nr. 2 bokstav c.

Politimesteren eller den politimesteren gir fullmakt, samtykker i inn- eller utreise over annet sted enn godkjent grenseovergangssted i henhold til første ledd. Politidirektoratet kan gi nærmere retningslinjer.

§ 4-4. Tillatelse til å lande på annet sted enn godkjent grenseovergangssted

Fører av luftfartøy i internasjonal trafikk skal senest 48 timer før avgang innhente tillatelse fra Luftfartstilsynet til å lande på annet sted enn godkjent grenseovergangssted. Politimesteren eller den politimesteren gir fullmakt, skal samtykke til slik landing før tillatelse gis.

§ 4-5. Tillatelse til videreflyging

Dersom et luftfartøy har landet på ikke godkjent grenseovergangssted uten tillatelse etter § 4-4, kan videreflyging bare skje etter tillatelse fra politimesteren eller den politimesteren gir fullmakt.

§ 4-6. Midlertidig gjeninnføring av grensekontroll på indre grenser

Midlertidig gjeninnføring av grensekontroll på indre Schengengrenser etter lovens § 14, beslutes etter reglene i grenseforordningen artikkel 23 til 31.

Justisdepartementet treffer beslutning om midlertidig gjeninnføring av grensekontroll på indre Schengengrenser. Dersom særlige grunner tilsier det, skal beslutningen treffes i samråd med det departementet som har hovedansvaret for utlendingsforvaltningen. Justisdepartementet kan gi Politidirektoratet fullmakt til å treffe beslutning om midlertidig gjeninnføring av grensekontroll på indre grenser. Når særlige grunner taler for det, kan politimesteren treffe beslutning om slik kontroll i eget politidistrikt etter nærmere retningslinjer fastsatt av Justisdepartementet.

§ 4-7. Grensepassering når grensekontroll på indre grenser er midlertidig gjeninnført

Ved midlertidig gjeninnføring av grensekontroll etter lovens § 14, jf. forskriftens § 4-6 og grenseforordningen artikkel 23 flg., kan svensk og norsk statsborger som er bosatt i grensestrøk mellom Sverige og Norge i følge noteveksling mellom Sverige og Norge 30. august 1917 og finsk og norsk

statsborger som kommer inn under avtale 4. januar 1983 nr. 1 om visse norsk/finske grensespørsmål , likevel passere over annet sted enn godkjent grenseovergangssted.

§ 4-8. Meldeplikt ved grensepassering

Enhver som plikter å melde seg for grensekontrollen eller nærmeste politimyndighet i henhold til lovens § 14 annet ledd, plikter å legitimere sin identitet og gi slik informasjon som er nødvendig for at grensekontrollen kan gjennomføre kontroll etter forskriftens § 4-12.

§ 4-9. Meldeplikt for fører av fartøy med visumpiktig utlending på lystseilas

Når fartøy med visumpiktig utlending på lystseilas kommer til norsk territorialfarvann, skal føreren uten opphold gå til den havn som er angitt i seilingstillatelsen, jf. § 3-20, og straks melde seg for politiet. Føreren skal også melde seg for politiet på hvert av de tillatte anløpsstedene og plikter å underrette om avgangstidspunkt, seilingsplan og neste anløpssted.

§ 4-10. Unntak fra meldeplikten i lovens § 14 annet ledd for mannskap om bord i skip eller luftfartøy som ikke fratrer sin stilling

Meldeplikt etter lovens § 14 annet ledd gjelder ikke for mannskap om bord på skip eller luftfartøy som ikke fratrer sin stilling, jf. § 4-19.

Lovens § 15. Gjennomføring av grensekontroll

§ 4-11. Kontrollsted

Inn- og utreisekontroll skal foretas ved grenseovergangssted på ytre Schengengrense.

I enkelttilfeller eller for et bestemt tidsrom, kan det foretas inn- og utreisekontroll på andre steder langs ytre Schengengrense, på kysten eller fra oppsynsskip i norsk territorialfarvann og tilstøtende sone, jf. lov 27. juni 2003 nr. 57 om norsk territorialfarvann og tilstøtende sone § 4.

Utlendingsdirektoratet treffer beslutning om kontroll etter annet ledd. Politimesteren treffer beslutning om slik kontroll i eget politidistrikt.

§ 4-12. Gjennomføring av grensekontroll

Alle personer skal ved inn- og utreise gjennomgå en minimumskontroll for å fastslå identitet på grunnlag av fremvisning av reisedokumenter, i henhold til grenseforordningen artikkel 7 nr. 2. Ved kontrollen kan det tas kopi av reisedokumentene.

Enhver som ikke omfattes av EØS-avtalen eller EFTA-konvensjonen skal ved inn- og utreise underkastes en grundig kontroll i henhold til grenseforordningen artikkel 7 punkt 3 og Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 81/2009 av 14. januar 2009.

§ 4-13. Kontroll med pass og andre reisedokumenter før innreise

For å forhindre at pass eller annet reisedokument går tapt, kan politimesteren beslutte å foreta kontroll og innkreve pass eller annet reisedokument fra utlending før innreise i riket, jf. lovens § 15 femte ledd bokstav b. Politiet kan også ta kopi av slike dokumenter.

I den utstrekning fremmed stat samtykker, kan slik kontroll og innkreving samt kopiering, også skje på fremmed territorium. Beslutning om dette treffes av Justisdepartementet.

§ 4-14. Kontroll av passasjerer på turistskip

På turistskip (cruiseskip) som kommer fra havn utenfor Schengenterritoriet, skal det ved anløp av

norsk havn foretas kontroll av passasjerer som kan begrenses til kontroll av passasjerlisten uten personlig fremmøte, jf. grenseforordningen artikkel 18 og vedlegg VI punkt 3.2. Passasjerer som går i land, skal innreisekontrolleres på vanlig måte, jf. lovens § 15 og forskriftens § 4-12. Kontroll av passasjerer som går i land kan likevel unnlates dersom en risikoanalyse tilsier at slik kontroll ikke er nødvendig.

Når turistskip avgår fra norsk havn til havn utenfor Schengenterritoriet, skal utreisekontrollen ordinært begrenses til at passkontrollen skal avkreve et eksemplar av passasjerlisten der det skal fremgå hvilke passasjerer som har forlatt skipet, og en erklæring fra skipets fører eller den som er bemyndiget om at de øvrige passasjerer følger med skipet ut av riket.

Politidirektoratet kan gi nærmere retningslinjer, herunder stille krav om at passasjerenes pass eller reisedokumenter fremlegges sammen med passasjerlister, når kontrollen begrenses etter første ledd første punktum.

§ 4-15. *Transportselskapers kontroll av reisedokumenter*

Fører av skip eller luftfartøy, eller transportør som utfører yrkesmessig landtransport av personer, plikter å kontrollere at reisende har gyldig reisedokument og at visumpliktige utlendinger har gyldig visum.

Ved ombordstigning skal det kontrolleres at reisende har pass eller annet legitimasjonsdokument som er godkjent som reisedokument og gyldig for innreise i Norge, og at visumpliktige utlendinger har gyldig visum.

Ansvar etter denne bestemmelsen gjelder ikke ved passering av indre Schengengrense, såfremt det ikke er midlertidig gjeninnført grensek kontroll i henhold til lovens § 14 første ledd, jf. forskriftens § 4-6.

§ 4-16. *Landsetting eller overtakelse av person som har begått lovbrudd mv. ombord på luftfartøy*

Selv om det foreligger grunnlag for bortvisning, skal grensek kontrollen alltid imøtekomme anmodning fra fører av luftfartøy om landsetting eller overtakelse av person i henhold til Tokyokonvensjonen 14. september 1963 om forbrytelser og visse andre handlinger begått om bord i luftfartøyer artikkel 8 nr. 1, jf. artiklene 12 eller 9 nr. 1, jf. artikkel 13 nr. 1.

Lovens § 16. Tillatelse til å fratre stilling på skip. Landlov. Blindpassasjer

§ 4-17. *Kontroll med sjømann som fratrer stilling på skip i norsk havn*

Vil en utlending forlate stilling om bord i norsk eller utenlandsk skip mens dette ligger i norsk havn, skal skipsføreren gi melding til politiet som avgjør om det skal gis tillatelse til å gå i land, jf. lovens § 16 første ledd.

Utlendingen kan nektes å gå i land dersom det foreligger grunnlag for bortvisning i henhold til lovens § 17. Bortvisningsvedtak om å nekte tillatelse til å gå i land treffes av politimesteren eller den politimesteren gir fullmakt, jf. lovens § 18.

Tillatelse til å gå i land kan bare gis når utlendingen er i besittelse av gyldig pass, sjøfartsbok eller annet legitimasjonsdokument godkjent som reisedokument. Visumpliktige utlendinger må ha visum eller særskilt samtykke fra Utlendingsdirektoratet. Det er et vilkår at det ikke foreligger grunnlag for bortvisning, jf. lovens § 17.

En utlending som skal reise til et bestemmelsessted utenfor riket, må i tillegg fremlegge visum eller særskilt tillatelse til å reise gjennom de land som passeres for å nå bestemmelsesstedet, og eventuelt tillatelse til å reise inn i det landet der bestemmelsesstedet er.

Selv om vilkårene i tredje og fjerde ledd ikke er oppfylt, kan politiet gi tillatelse til å gå i land til sjømann med sjømannsidentitetskort, jf. § 2-8,

- a) som skal mønstre på et skip som allerede ligger i havn eller som er i ferd med å ankomme en havn på Schengenterritoriet,
- b) som skal returnere til hjemlandet eller reise videre til et land utenfor Schengenterritoriet, eller
- c) når innreise er påkrevd av andre grunner.

Når utenlandsk sjømann med identitetskort utstedt i samsvar med ILO-konvensjon nr. 108, jf. § 2-8 fjerde ledd, går i land, skal vedkommende innreisekontrolleres i samsvar med lovens § 15. Slik utlending er ikke visumpliktig, jf. § 3-1 første ledd bokstav j.

Når sjømann er gitt tillatelse til å forlate stilling om bord på skip, skal dette anmerkes i vedkommendes pass eller annet legitimasjonsdokument, eventuelt fremgå av eget dokument.

Skipets fører (kaptein) plikter å ta om bord igjen mannskap som er nektet å gå i land, eller på annen måte bringe vedkommende ut av riket etter politiets nærmere bestemmelse.

§ 4-18. Garanti for utgifter i forbindelse med at utenlandsk sjømann går i land

Når det anses nødvendig, skal politiet kreve garanti av skipets eier, leier, fører eller agent for de utgifter denne hefter for etter § 17-16, jf. lovens § 91, når utenlandsk sjømann går i land uten tillatelse fra politiet. Det kan også kreves stilt garanti som vilkår for å gi slik tillatelse.

Det skal ikke kreves stilt garanti for nordisk statsborger, med mindre særlige grunner foreligger.

Utlendingsdirektoratet kan frafalle krav om garanti og unnlate å gjøre ansvar gjeldende når dette finnes rimelig i det enkelte tilfellet.

§ 4-19. Kontroll av utenlandsk sjømann som ønsker å benytte landlovsretten

Utenlandsk sjømann som er i besittelse av sjømanns identitetskort utstedt i henhold til ILO-konvensjonen nr. 185 av 2003, skal ikke inn- eller utreisekontrolleres etter lovens § 15 med mindre annet følger av annet ledd. Vedkommende kan uten politiets tillatelse foreta besøk under landlov og oppholde seg i den havnen hvor skipet ligger, og i den tid det ligger der, men ikke utover tre måneder. Politimesteren bestemmer geografisk avgrensning av området for å benytte slik landlovsrett.

Inn- og utreisekontroll skal foretas på vanlig måte i henhold til lovens § 15 når

- a) en utlending vil reise til annet sted i riket eller til annet Schengenland under skipets opphold her,
- b) skipets samlede liggetid i norsk og annen havn på Schengenterritoriet overstiger tre måneder,
- c) en utlending skal fratrukke sin stilling, jf. § 4-17, eller
- d) en risikovurdering knyttet til indre sikkerhet og ulovlig innvandring tilsier det, jf. grenseforordningen vedlegg VII punkt 3.

For slike tilfeller som nevnt i annet ledd bokstav b, kreves det oppholdstillatelse for å gå i land og oppholde seg i den eller de norske havnene som skipet anløper, jf. lovens § 55.

Når føreren av skipet plikter å gi melding etter § 4-24, er det et vilkår for landlov eller unntak fra inn- og utreisekontroll etter denne bestemmelsen, at utlendingen er oppført på listen over besetningsmedlemmer og at listen er kontrollert.

Politiet kan nekte utenlandsk besetningsmedlem landlov når dette finnes påkrevd av ordensmessige, sikkerhetsmessige eller andre særlige grunner.

Politiet kan foreta kontroll av utenlandske besetningsmedlemmers legitimasjonsdokumenter etter behov eller som stikkprøver. Politimesteren eller den politimesteren gir fullmakt, kan i enkelttilfeller

beslutte at det skal foretas innreisekontroll av utenlandske besetningsmedlemmer på et tidligere tidspunkt enn angitt i første og annet ledd.

§ 4-20. Blindpassasjer

Bestemmelsene i § 4-17 og § 4-18 får tilsvarende anvendelse på utenlandsk blindpassasjer på norsk eller utenlandsk skip som vil gå i land i norsk havn.

Av humanitære grunner, nasjonale hensyn eller hensyn til internasjonale forpliktelser kan tillatelse til å gå i land gis selv om vilkårene i § 4-17 tredje ledd ikke er oppfylt. Politiet skal forelegge spørsmålet om slik tillatelse skal gis, for Utlendingsdirektoratet til avgjørelse.

§ 4-21. Søknad om asyl fra utenlandsk blindpassasjer eller sjømann

Dersom utenlandsk blindpassasjer eller sjømann påberoper seg å være flyktning eller for øvrig gir opplysninger som tyder på at beskyttelsesreglene i lovens § 73 kommer til anvendelse, skal saken forelegges for Utlendingsdirektoratet til behandling og avgjørelse. Slik utlending skal normalt gis tillatelse til å gå i land, men på de betingelser som stilles i vedtak fra Utlendingsdirektoratet.

Lovens § 19. Utlendingens plikt til å gi melding til myndighetene

§ 4-22. Melding til myndighetene etter innreise mv.

En utlending som har fått oppholdstillatelse før innreise, skal senest innen én uke etter innreise melde seg for politiet på oppholdsstedet ved personlig fremmøte, jf. lovens § 19 første ledd. Det samme gjelder en utlending som har fremmet søknad fra utlandet, men som reiser inn i riket før søknaden er ferdigbehandlet.

Arbeidstakere som omfattes av en gruppetillatelse, jf. § 6-7 og § 6-15, skal også melde seg for politiet som nevnt i første ledd. Etter ankomst får arbeidstakeren individuell tillatelse til arbeid i gruppen, jf. § 6-7 femte ledd og § 6-15 sjette ledd, med mindre det foreligger omstendigheter som vil gi grunn til å nekte arbeidstakeren adgang til eller opphold i riket i medhold av andre bestemmelser i loven, jf. lovens § 59.

Når en utlending fremmer søknad om oppholdstillatelse eller beskyttelse fra riket, skal utlendingen møte personlig for politiet, jf. forskriftens § 10-2 og lovens § 93 første ledd.

Regler om meldeplikt for utlendinger som er unntatt fra kravet om oppholdstillatelse etter forskriftens kapittel 1, følger av § 1-1 åttende ledd og § 1-2 annet ledd.

Når utlendingen skal oppholde seg i riket ut over tre måneder, skal politiet gjøre vedkommende kjent med plikten til å fremstille seg til tuberkuloseundersøkelse etter lov 5. august 1994 nr. 55 om vern mot smittsomme sykdommer (smittevernloven). Politiet skal gi vedkommende helsemyndighet melding om navn og adresse på utlendinger som skal oppholde seg i riket utover tre måneder.

§ 4-23. Melding til myndighetene ved skifte av bopel

En utlending som har plikt til å melde fra til politiet etter lovens § 19 annet ledd om skifte av bopel, skal gi skriftlig melding til politiet i det tidligere eller det nye oppholdsdistriktet senest innen en uke etter flytting.

En utlending som har permanent oppholdstillatelse, skal gi skriftlig melding til politiet ved flytting ut av eller inn i riket senest innen en uke etter flytting.

Lovens § 20. Plikt i andre tilfeller til å gi melding til myndighetene

§ 4-24. Plikt til å gi forhåndsmelding for fører av luftfartøy eller skip

Etter anmodning skal fører av luftfartøy som kommer fra eller går til utlandet, gi politiet fortegnelse over reisende og mannskap, etter at innsjekking er avsluttet, jf. lovens § 20 første ledd bokstav a. Fortegnelsen skal inneholde de samme opplysninger som passasjerlisten. Hvis noen av de reisende er blindpassasjerer, skal fører av luftfartøyet gi politiet fortegnelse uoppfordret.

Fører av skip som skal passere grensen på vei til norsk havn, skal gi politiet fortegnelse over reisende, herunder eventuelle blindpassasjerer, og mannskap, jf. lovens § 20 første ledd bokstav b. Fortegnelsen skal gis på formularer som er godkjent av norske myndigheter. Fortegnelsen skal om mulig gis 24 timer før ankomst til indre farvann. Med « indre farvann » menes alt farvann som ligger innenfor grunnlinjen.

Fører av turistskip (cruiseskip), eller eventuelt skipsagenten, skal sende skipets rute (seilingsplan) og cruisets program til politiet senest 24 timer før skipet forlater havnen og før det anløper hver enkelt havn på medlemsstatenes territorium.

Fører av skip som skal passere grensen på vei fra norsk havn, skal gi melding til politiet om tidspunktet for avgang og gi fortegnelsen som nevnt i annet ledd.

Følgende fartøyer kan unntas fra bestemmelsen i annet og fjerde ledd:

- a) ferger som trafikkerer i direkte regelmessig rute mellom Norge og et Schengenland,
- b) lystfartøyer som kommer direkte fra annet Schengenland,
- c) militære fartøyer, og
- d) kystfiskefartøyer.

Dersom fartøyet har blindpassasjerer ombord, kan det ikke unntas forhåndsmelding etter denne bestemmelsen.

Politiet kan etter avtale med andre offentlige myndigheter bestemme at føreren av luftfartøy eller skip skal levere fortegnelsen til disse myndighetene som gir den videre til politiet.

Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer.

§ 4-25. Overnattingssteder

Den som driver hotell, pensjonat, losjihus, leirplass og lignende, skal føre fortegnelse over alle som overnatter, jf. lovens § 20 første ledd bokstav c. Fortegnelsen skal inneholde opplysninger om gjestens navn, fødselsdato, stilling, bopel, statsborgerskap og ankomstdato. Dersom gjesten reiser sammen med barn under 18 år, skal barnas navn og fødselsdato anmerkes. Gjesten skal personlig fylle ut og undertegne et erklærings skjema der opplysningene nevnt i annet punktum fremgår. Identiteten skal kontrolleres ved fremvisning av gyldig legitimasjon. For andre enn nordiske borgere kreves reisedokument. Reisedokumentets type og nummer skal anmerkes i fortegnelsen.

Bestemmelsene i første ledd tredje til sjuende punktum gjelder ikke deltakere i gruppereiser.

Politimesteren eller den politimesteren gir fullmakt, skal godkjenne måten fortegnelsen føres på og skal til enhver tid ha adgang til gjennomsyn av fortegnelsen.

Når politiet ber om det, skal overnattingssted som nevnt i første ledd gi politiet fortegnelse over alle utenlandske overnattingsgjester med unntak av nordiske borgere.

§ 4-26. Sikkerhets- eller beredskapshensyn

Når sikkerhets- eller beredskapshensyn tilsier det, kan Justisdepartementet bestemme at enhver som lar en utlending overnatte hos seg, skal gi melding om dette til politiet, jf. lovens § 20 første ledd bokstav c. Ordningen kan iverksettes for hele riket eller for nærmere angitt politidistrikt. Meldeplikten skal ikke

gjelde nordisk borger.

§ 4-27. Arbeidsgivere

Når politiet ber om det, skal en arbeidsgiver gi politiet fortegnelse over ansatte utlendinger som ikke er nordiske borgere, jf. lovens § 20 første ledd bokstav d.

Dersom politiet har behov for slik fortegnelse over utenlandske ansatte tilknyttet diplomatiske eller lønnede konsulære stasjoner (representasjoner) i riket, må slik forespørsel fremmes via Utenriksdepartementet. Det samme gjelder for forespørsel om ansatte eller oppdragstakere tilknyttet mellomstatlige organisasjoner eller konvensjonsorganer, som Norge har vertslandsforpliktelse overfor.

§ 4-28. Utdanningsinstitusjoner

Når politiet ber om det, skal utdanningsinstitusjon gi politiet fortegnelse over utenlandske elever eller studenter, jf. lovens § 20 første ledd bokstav g.

Fortegnelsen skal inneholde opplysninger om utlendingens navn, fødselsdato, adresse og statsborgerskap.

Lovens § 21. Alminnelig utlendingskontroll

§ 4-29. Adgang til å ta kopi av legitimasjonsdokumenter ved alminnelig utlendingskontroll

Politiet kan ta kopi av dokumenter som fremlegges i forbindelse med alminnelig utlendingskontroll i medhold av lovens § 21.

Lovens § 22. Kontrollmyndighet

§ 4-30. Tollmyndighetenes kontroll

Når tollmyndighetene utfører tollkontroll på ytre Schengengrense, skal tollmyndighetene bistå politiet i kontrollen med utlendingers inn- og utreise etter utlendingslovens § 22, jf. § 15. Det samme gjelder ved tollkontroll på indre Schengengrense dersom det er innført midlertidig grensekontroll etter utlendingslovens § 14.

Dersom tollmyndighetene for øvrig under tollkontroll på indre Schengengrenser avdekker at en utlending mangler dokumenter som er gyldige for innreise, eller utlendingen selv uttaler at vedkommende vil søke asyl, eller det for øvrig er grunn til mistanke om at utlendingen mangler adgang til lovlig innreise i Norge, kan tollmyndighetene utføre identitetskontroll, herunder ta kopi av pass eller andre reise- eller legitimasjonsdokumenter samt øvrige beviser, og rapportere dette til politiet.

Justis- og politidepartementet kan gi nærmere retningslinjer for gjennomføring av bistandsplikten etter første og annet ledd etter samråd med Finansdepartementet.

§ 4-31. Andre myndigheters kompetanse til å foreta grensekontroll

Politimesteren kan etter retningslinjer fastsatt av Justisdepartementet gi militære tjenestemenn eller andre uten politimyndighet fullmakt til å utføre grensekontroll.

Vedkommende stasjonssjef har ansvaret for grensekontroll av alliert militærpersonell som følger fly som nevnt i § 1-6 annet ledd.

Kapittel 5. Bortvisning

Lovens § 17. Bortvisning, jf. § 126

§ 5-1. Unntak fra bestemmelsene om bortvisning i lovens § 17 første ledd for innehaver av visum eller oppholdstillatelse utstedt av et Schengenland

En utlending under 20 år som er fast bosatt i et av de øvrige nordiske land, og som deltar i gruppereise av begrenset varighet (klassetur, idrettslag o.l.) ledet av en voksen person, skal ikke bortvises etter lovens § 17 første ledd bokstav a selv om vedkommende mangler gyldig pass eller annet godkjent reisedokument.

En utlending som har oppholdstillatelse eller visum for tilbakereise utstedt av et Schengenland, skal ikke bortvises etter lovens § 17 første ledd dersom formålet med innreisen er gjennomreise på norsk territorium. Det er et vilkår at utlendingen ikke er utvist fra riket med innreiseforbud som ennå gjelder. Med oppholdstillatelse utstedt av et Schengenland menes her tillatelse som nevnt i lovens § 98 annet ledd annet og tredje punktum.

En utlending som har visum utstedt av et Schengenland for opphold av mer enn tre måneders varighet, skal ikke bortvises etter lovens § 17 første ledd bokstav a, b, d, e eller f selv om vedkommende mangler visum for innreise i riket, ikke har tilstrekkelige midler, eller ikke kan sannsynliggjøre det oppgitte formålet med oppholdet, dersom formålet med innreisen er gjennomreise på norsk territorium. Det er et vilkår at utlendingen ikke er utvist fra riket med innreiseforbud som ennå gjelder.

Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer om hva som anses som tilstrekkelige midler, jf. lovens § 17 første ledd bokstav f. Utlendingsdirektoratet kan også gi retningslinjer om betydningen av slik garanti fra tredjemann som nevnt i forskriftens § 3-5.

Lovens § 18. Vedtaksmyndighet i sak om bortvisning

§ 5-2. Vedtaksmyndighet i sak om bortvisning

Politimesteren eller den politimesteren gir fullmakt, treffer vedtak om bortvisning som nevnt i lovens § 18 annet ledd bokstav b frem til utlendingen har oppholdt seg i riket i tre måneder etter utløpet av den visumfrie oppholdstiden eller visumets gyldighetstid når det ikke er tvil om at vilkårene i lovens § 17 første ledd bokstav a, b, d, e eller f er oppfylt,

For øvrig treffer Utlendingsdirektoratet vedtak om bortvisning.

§ 5-3. Bortvisning av asylsøker

Når vilkåret for bortvisning etter lovens § 17 første ledd bokstav a eller b er oppfylt, skal en utlending som har fått avslag på søknad om asyl, jf. lovens § 28, og som heller ikke gis oppholdstillatelse etter lovens § 38, bortvises på dette grunnlaget dersom det er sannsynlig at iverksetting kan finne sted før utlendingen har oppholdt seg i riket i seks måneder.

For øvrig skal en utlending som nevnt i første ledd, bortvises etter lovens § 17 første ledd bokstav d eller e dersom det er sannsynlig at iverksetting kan finne sted før utlendingen har oppholdt seg i riket i tre måneder. En utlending som har søkt asyl, anses for å ha hatt til hensikt å ta opphold utover tre måneder, jf. lovens § 55 annet ledd.

§ 5-4. Saksbehandlingsregler i bortvisningssaker

En utlending som blir bortvist skal få veiledning som nevnt i lovens § 82 og underretning om vedtaket, jf. forvaltningsloven § 27, på et språk som vedkommende forstår. Utlendingen skal gis slik underretning som nevnt i forvaltningsloven § 27 tredje ledd, og det skal fremgå av påtegningen at slik underretning er gitt.

Vedtak om bortvisning skal anmerkes i utlendingens pass eller annet reisedokument, med mindre det er grunn til å anta at dette kan utsette innehaveren av reisedokumentet for straff eller andre sanksjoner i hjemlandet eller i det landet vedkommende bortvises til, eller det for øvrig synes urimelig overfor

utlendingen.

Kapittel 6. Oppholdstillatelse i forbindelse med arbeid og studier mv.

Lovens § 23. Oppholdstillatelse for arbeidstakere som skal arbeide for en arbeidsgiver i riket

§ 6-1. Oppholdstillatelse til faglærte mv.

Arbeidstakere som minst er fagutdannet tilsvarende videregående skoles nivå, har fagbrev eller har utdanning fra høyskole eller universitet eller har spesielle kvalifikasjoner, har rett til oppholdstillatelse. Det er et vilkår at

- a) kompetansen anses som relevant for stillingen,
- b) det foreligger godkjenning eller autorisasjon fra relevant fagmyndighet i yrker hvor det er kvalifikasjonskrav i lov eller forskrift, og
- c) arbeidstakeren omfattes av kvoten for faglærte og spesialister, jf. § 6-12.

For grupper av søkere kan vilkårene skjerpes når særlige hensyn tilsier det, ved å kreve fagutdanning på høyere nivå enn videregående skole for tillatelse som nevnt i første ledd. Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer.

Det kan gis tillatelse selv om det konkrete tilbudet om heltidsarbeid ikke er sammenhengende, jf. lovens § 23 første ledd bokstav d. Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer.

Dersom det ikke er fastsatt en kvote eller kvoten er fylt opp, kan det gis tillatelse når stillingen ikke kan besettes av innenlandsk arbeidskraft eller arbeidskraft fra EØS- eller EFTA-området.

For tillatelse gitt etter første ledd til en borger av et land som er medlem i WTO og er ansatt i et internasjonalt selskap, gjelder ikke første ledd bokstav c eller fjerde ledd, jf. lovens § 23 første ledd bokstav c. Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer om hva som regnes som et internasjonalt selskap.

Tillatelse etter første ledd gjelder en bestemt type arbeid, mens tillatelse etter annet ledd gjelder et bestemt arbeid for en bestemt arbeidsgiver. Tillatelsen danner grunnlag for permanent oppholdstillatelse.

§ 6-2. Oppholdstillatelse til spesialister

Arbeidstakere som på grunnlag av lønnstilbud anses som spesialister, har rett til oppholdstillatelse. Det er et vilkår at

- a) lønnstilbudet må utgjøre minst 500 000 kr årlig uten at naturalytelser medregnes,
- b) arbeidstilbudet er gitt av en arbeidsgiver som fyller vilkårene etter § 6-8,
- c) det foreligger godkjenning eller autorisasjon fra relevant fagmyndighet i yrker hvor det er kvalifikasjonskrav i lov eller forskrift, og
- d) arbeidstakeren omfattes av kvoten for faglærte og spesialister, jf. § 6-12.

Arbeidstakere som er omfattet av retningslinjer gitt av Utlendingsdirektoratet, jf. § 6-1 annet ledd, kan ikke gis tillatelse etter denne bestemmelsen.

Det kan gis tillatelse selv om det konkrete tilbudet om heltidsarbeid ikke er sammenhengende, jf. lovens § 23 første ledd bokstav d. Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer.

Dersom det ikke er fastsatt en kvote eller kvoten er fylt opp, kan det gis tillatelse når stillingen ikke

kan besettes av innenlandsk arbeidskraft eller arbeidskraft fra EØS- eller EFTA-området.

For tillatelse gitt etter første ledd til en borger av et land som er medlem i WTO og er ansatt i et internasjonalt selskap, gjelder ikke første ledd bokstav c eller fjerde ledd, jf. lovens § 24 første ledd bokstav c. Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer om hva som regnes som et internasjonalt selskap.

Tillatelsen gjelder arbeid for en bestemt arbeidsgiver, og den danner grunnlag for permanent oppholdstillatelse.

§ 6-3. Oppholdstillatelse til sesongarbeidstakere mv.

Arbeidstakere som ikke fyller vilkårene for tillatelse til faglærte, jf. § 6-1, kan få oppholdstillatelse for inntil seks måneder for arbeid innen sesongbasert virksomhet eller i forbindelse med ordinær ferieavvikling. Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer.

For arbeid innenfor sesongbasert virksomhet i jordbruks- og skogbruksnæringen er det et vilkår at arbeidstakerne omfattes av kvoten for sesongarbeid innenfor jordbruks- og skogbruksnæringen, jf. § 6-12. Dersom det ikke er fastsatt en kvote, kvoten er fylt opp eller søknaden gjelder arbeid innenfor andre sesongbaserte næringer, kan det gis tillatelse når stillingen ikke kan besettes av innenlandsk arbeidskraft eller arbeidskraft fra EØS- eller EFTA-området.

For arbeid i forbindelse med ordinær ferieavvikling er det et vilkår at stillingen ikke kan besettes av innenlandsk arbeidskraft eller arbeidskraft fra EØS- eller EFTA-området.

De seks månedene kan fordeles på flere tillatelser til arbeid hos samme eller forskjellige arbeidsgivere, slik at det til sammen svarer til heltidsarbeid, jf. lovens § 23 første ledd bokstav d.

Arbeidstakere som har hatt tillatelse i seks måneder etter denne paragrafen, kan få ny tillatelse etter seks måneders opphold utenfor Norge. Når tillatelse gis gjentatte ganger for kortere tid enn seks måneder, kan den samlede oppholdstiden ikke overstige seks måneder i løpet av en tolv måneders periode.

Tillatelsen gjelder et bestemt arbeid for en eller flere bestemte arbeidsgivere, og den danner ikke grunnlag for permanent oppholdstillatelse.

§ 6-4. Oppholdstillatelse til ufaglærte russiske arbeidstakere mv.

Arbeidstakere i virksomhet som har behov for ufaglært arbeidskraft, kan få oppholdstillatelse for inntil to år.

Tillatelsen kan gis til russiske borgere fra Barentsregionen for arbeid i virksomhet i Nordland, Troms eller Finnmark.

Departementet kan gi nærmere retningslinjer for hvilke næringer og geografiske områder det kan gis tillatelse til etter denne bestemmelsen, herunder at bestemmelsen skal gjelde andre grupper enn den som nevnes i annet ledd.

Det er et vilkår at stillingen ikke kan besettes av innenlandsk arbeidskraft eller arbeidskraft fra EØS- eller EFTA-området.

Det kan gis forhåndstilsagn i vedtaket om at arbeidstakerne skal ha rett til ny tillatelse innenfor toårsperioden dersom de mottar konkret tilbud om samme arbeid på samme arbeidsvilkår. Den arbeidsmarkedsmessige vurderingen etter fjerde ledd gjelder for hele toårsperioden.

Arbeidstakere som har hatt tillatelse etter denne paragrafen med en samlet oppholdstid på to år, kan få ny tillatelse etter ett års opphold utenfor Norge.

Tillatelsen gjelder et bestemt arbeid for en bestemt arbeidsgiver, og den danner ikke grunnlag for permanent oppholdstillatelse.

§ 6-5. Oppholdstillatelse til russiske grensependlere

Russiske borgere som er bosatte i Barentsregionen, og som pendler for deltidsarbeid i virksomhet i Nordland, Troms eller Finnmark, kan få oppholdstillatelse for deltidsarbeid, det vil si 80 prosent stilling eller lavere. Det er et vilkår at det foreligger godkjenning eller autorisasjon fra relevant fagmyndighet i yrker hvor det er kvalifikasjonskrav i lov eller forskrift.

Det kan gis tillatelse selv om det konkrete tilbudet om deltidsarbeid ikke er sammenhengende, jf. lovens § 23 første ledd bokstav d. Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer.

Det er et vilkår at stillingen ikke kan besettes av innenlandsk arbeidskraft eller arbeidskraft fra EØS- eller EFTA-området.

Tillatelsen gjelder et bestemt arbeid for en bestemt arbeidsgiver, og den danner ikke grunnlag for permanent oppholdstillatelse.

§ 6-6. Oppholdstillatelse til sjøfolk

Arbeidstakere om bord på utenlandsk registrert skip som tar om bord gods eller passasjerer i en norsk havn og leverer godset eller setter i land passasjerene i annen norsk havn, kan få oppholdstillatelse. Dette gjelder for skip som har en regulær eller vesentlig virksomhet mellom norske havner, og ikke for skip som bare leilighetsvis deltar i slik virksomhet. Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer.

Tillatelsen gjelder arbeid for en bestemt arbeidsgiver, og den danner ikke grunnlag for permanent oppholdstillatelse.

§ 6-7. Gruppetillatelse til arbeidsgivere

Arbeidsgivere kan for et bestemt arbeid av tidsbegrenset varighet, få tillatelse (gruppetillatelse) av Utlendingsdirektoratet til å ta i arbeid et bestemt antall arbeidstakere.

Det må gis en nøyaktig beskrivelse av arbeidets art. Arbeidet må sysselsette minst seks personer, herunder nødvendig mannskap til eventuell skiftordning og til utskiftning. Det må inngå et bestemt antall personer i gruppen.

Det er et vilkår at arbeidsgiveren forplikter seg til å ta inn arbeidstakere som hver for seg fyller vilkårene for tillatelse til faglærte, jf. § 6-1 første ledd første punktum og annet punktum bokstav a og b. Tillatelse kan gis selv om enkelte av arbeidstakerne ikke har slik kompetanse dersom det godtgjøres at vedkommendes deltakelse er en nødvendig forutsetning for gruppens funksjonsdyktighet. Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer. Bestemmelsene i § 6-1 første ledd bokstav c og fjerde ledd gjelder tilsvarende.

Gruppetillatelse som gis til en arbeidsgiver, er bundet til et bestemt arbeid og skal gjelde for et bestemt antall arbeidstakere.

Arbeidstakere som omfattes av en gruppetillatelse, får etter ankomst en individuell oppholdstillatelse til arbeid i gruppen. Tillatelsen registreres innenfor kvoten for faglærte og spesialister, jf. § 6-12, selv om den aktuelle arbeidstakeren ikke selv har slik kompetanse. Tillatelsen knyttes til et bestemt arbeid for en bestemt arbeidsgiver. Tillatelsen danner ikke grunnlag for permanent oppholdstillatelse.

§ 6-8. Krav til arbeidsgiver ved tidlig arbeidsstart

Arbeidsgivere som kan legge fram skatteattest for merverdiavgift og skatt og en egenerklæring om å overholde lovbestemte krav i Norge innen helse, miljø og sikkerhet (HMS), jf. forskrift om offentlige

anskaffelser § 3-3 og § 3-4, har adgang til å la arbeidstakere starte i arbeidet før tillatelse foreligger med mindre arbeidsgiveren er utelukket etter § 6-34. Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer.

Ordningen ved tidlig arbeidsstart gjelder for arbeidstakere som søker oppholdstillatelse og som har kompetanse som faglært, jf. § 6-1 første ledd, eller er spesialister, jf. § 6-2.

Arbeidsgiverne har ansvaret for at arbeidstakerne fyller vilkårene for tillatelsen, herunder at det foreligger godkjenning eller autorisasjon fra relevant fagmyndighet for yrker hvor det er kvalifikasjonskrav i lov og forskrift.

§ 6-9. Arbeidsgivere - arbeidstilbudsskjema

Arbeidsgivere som har fremsatt konkret tilbud om arbeid til arbeidstakere som søker tillatelse etter § 6-1 til § 6-7, er ansvarlige for å fremlegge de nødvendige opplysningene om arbeidsforholdet på fastsatt arbeidstilbudsskjema. Skjemaet skal undertegnes av arbeidsgiveren og søkeren selv, dersom ikke Utlendingsdirektoratet har fastsatt annet i retningslinjer.

Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer om hvem som er arbeidsgiver etter lovens § 23.

§ 6-10. Lønsvilkår

Hva som regnes som lønn etter lovens § 23 første ledd bokstav b, fastsettes av Utlendingsdirektoratet.

§ 6-11. Tilbakekall ved arbeidsforhold. Arbeidsledighet - arbeidssøkerperiode

Oppholdstillatelse kan tilbakekalles etter alminnelige forvaltningsrettslige regler dersom arbeidsforholdet opphører, jf. lovens § 63, med mindre vilkårene i annet ledd er oppfylt.

Arbeidstakere med tillatelse etter § 6-1 første ledd, kan oppholde seg i landet for å søke arbeid i inntil seks måneder etter arbeidsforholdets opphør dersom den opprinnelige tillatelsen ikke utløper. Det er et vilkår at arbeidstakerne gir politiet melding innen sju dager etter arbeidsforholdets opphør. Likeså er det et vilkår at arbeidstakerne gir politiet melding innen sju dager dersom de begynner i et nytt arbeidsforhold.

Meldinger som nevnt i annet ledd, skal registreres i Datasystemet for utlendings- og flyktningssaker (DUF). Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer.

§ 6-12. Arbeidsmarkedsmessig vurdering ved arbeidsforhold og fastsettelse av kvoter for ulike kategorier arbeidstakere

Når det skal foretas en individuell arbeidsmarkedsmessig vurdering av om stillingen kan besettes av innenlandsk arbeidskraft eller arbeidskraft fra EØS- eller EFTA-området etter § 6-1 til § 6-7, er det en forutsetning for å gi tillatelse at Arbeids- og velferdsetaten samtykker etter nærmere retningslinjer gitt av Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Arbeids- og inkluderingsdepartementet fastsetter i samråd med Nærings- og handelsdepartementet og Finansdepartementet en årlig kvote for faglærte og spesialister som nevnt i § 6-1 og § 6-2. Arbeids- og velferdsdirektoratet fastsetter kvoten for sesongarbeid innenfor jordbruks- og skogbruksnæringen som nevnt i § 6-3.

Utlendingsdirektoratet kan i samråd med Arbeids- og velferdsdirektoratet, gi nærmere retningslinjer om ordningene med kvoter.

Lovens § 24. Oppholdstillatelse for å yte tjenester som utsendt arbeidstaker eller selvstendig oppdragstaker

§ 6-13. Oppholdstillatelse til utsendte arbeidstakere

Ansatte i en utenlandsk virksomhet som har inngått kontrakt med en oppdragsgiver om å yte tjenester av begrenset varighet, kan få oppholdstillatelse i til sammen fire år.

Det er et vilkår at arbeidstakeren har kompetanse som faglært, jf. § 6-1 første ledd første punktum og annet punktum bokstav b, og kompetansen anses som relevant for gjennomføringen av oppdraget. Hva som regnes som lønn etter lovens § 24 første ledd bokstav b, fastsettes av Utlendingsdirektoratet.

Det gjøres unntak fra kravet om at det ikke kan skaffes innenlandsk arbeidskraft eller arbeidskraft fra EØS- eller EFTA-området til oppdraget, jf. lovens § 24 første ledd bokstav c.

Det kan gis tillatelse selv om det konkrete tilbudet om oppdrag ikke er sammenhengende, jf. lovens § 24 første ledd bokstav d. Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer.

Tillatelsen er bundet til det eller de oppdragene som følger av kontrakten, og den danner ikke grunnlag for permanent oppholdstillatelse.

§ 6-14. Oppholdstillatelse til selvstendige oppdragstakere

Selvstendig næringsdrivende som er etablert i utlandet, kan få oppholdstillatelse i til sammen fire år. Det er et vilkår at

- a) det er inngått kontrakt med en oppdragsgiver om å yte tjenester av begrenset varighet,
- b) oppdragstakeren har kompetanse som faglært, jf. § 6-1 første ledd første punktum og annet punktum bokstav b, og kompetansen anses som relevant for gjennomføringen av oppdraget, og
- c) det fremgår av kontrakten at oppdragstakeren skal motta godtgjørelse som minst svarer til lønnskrevet for arbeidstakere som omfattes av bestemmelsen for faglærte, jf. § 6-1 og § 6-13 annet ledd.

Det kan gis tillatelse selv om det konkrete tilbudet om oppdrag ikke er sammenhengende, jf. lovens § 24 første ledd bokstav d. Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer.

Det gjøres unntak fra kravet om at det ikke kan skaffes innenlandsk arbeidskraft eller arbeidskraft fra EØS- eller EFTA-området til oppdraget, jf. lovens § 24 første ledd bokstav c.

Tillatelsen er bundet til det eller de oppdragene som følger av kontrakten, og den danner ikke grunnlag for permanent oppholdstillatelse.

§ 6-15. Gruppetillatelse til oppdragsgivere

Oppdragsgivere kan for et bestemt oppdrag av tidsbegrenset varighet, få tillatelse (gruppetillatelse) av Utlendingsdirektoratet til å benytte et bestemt antall utenlandske tjenesteytere (utsendte arbeidstakere).

Det må gis en nøyaktig beskrivelse av oppdragets art. Oppdraget må sysselsette minst seks personer, herunder nødvendig mannskap til eventuell skiftordning og til utskiftning. Det må inngå et bestemt antall personer i gruppen.

Det er et vilkår at oppdragsgiveren forplikter seg til å ta inn utsendte arbeidstakere som hver for seg fyller vilkårene for tillatelse til faglærte, jf. § 6-1 første ledd første punktum og annet punktum bokstav b, og kompetansen anses som relevant for gjennomføringen av oppdraget. Tillatelse kan gis selv om enkelte av de utsendte arbeidstakerne ikke har slik kompetanse dersom det godtgjøres at vedkommendes deltakelse er en nødvendig forutsetning for gruppens funksjonsdyktighet. Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer.

Det gjøres unntak fra kravet om at det ikke kan skaffes innenlandsk arbeidskraft eller arbeidskraft fra EØS- eller EFTA-området til oppdraget, jf. lovens § 24 første ledd bokstav c.

Gruppetillatelse som gis til en oppdragsgiver, er bundet til det oppdraget som følger av kontrakten og skal gjelde for et bestemt antall utsendte arbeidstakere.

Utsendte arbeidstakere som omfattes av en gruppetillatelse, får etter ankomst til Norge en individuell oppholdstillatelse til arbeid i gruppen. Tillatelsen er bundet til det oppdraget som følger av kontrakten, og den danner ikke grunnlag for permanent oppholdstillatelse.

§ 6-16. Oppdragsgiver - oppdragstilbudsskjema

Oppdragsgiveren skal informere utlendingens arbeidsgiver i utlandet om kravet til lønns- og arbeidsvilkår som gjelder for dem som søker tillatelse etter § 6-13 og § 6-15, jf. lovens § 24 første ledd bokstav b.

Oppdragsgiveren skal påse at søkerens arbeidsgiver i utlandet oppfyller kravet til lønns- og arbeidsvilkår under oppdraget, og skal kunne legge fram dokumentasjon på dette ved forespørsel fra tilsyns- eller utlendingsmyndighetene.

Oppdragsgiveren er ansvarlig for å fremlegge nødvendige opplysninger om oppdraget og om arbeidsforholdet i utlandet på fastsatt oppdragstilbudsskjema. Skjemaet skal undertegnes av oppdragsgiveren, arbeidsgiveren i utlandet og søkeren selv, dersom ikke Utlendingsdirektoratet har fastsatt annet i retningslinjer. I tillegg skal kontrakten mellom oppdragsgiveren og oppdragstakeren i utlandet, og søkerens arbeidskontrakt med arbeidsgiveren i utlandet, fremlegges.

Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer om hvem som er oppdragsgiver etter lovens § 24.

§ 6-17. Tilbakekall ved tjenesteyting

Oppholdstillatelse kan tilbakekalles etter alminnelige forvaltningsrettslige regler dersom arbeidsforholdet opphører, jf. lovens § 63.

Oppholdstillatelsen kan tilbakekalles dersom en arbeidsgiver i utlandet ikke oppfyller kravet til lønns- og arbeidsvilkår under oppdraget, jf. lovens § 24 første ledd bokstav b. Tillatelsen kan også tilbakekalles hvis oppdragsgiveren ikke oppfyller sine forpliktelser etter forskriftens § 6-16 annet og tredje ledd. Forhåndsvarsel om at tilbakekall vurderes skal gis til utlendingen selv, til oppdragsgiveren og til arbeidsgiveren i utlandet.

Lovens § 25. Oppholdstillatelse for å drive selvstendig næringsvirksomhet

§ 6-18. Oppholdstillatelse til selvstendig næringsdrivende

Selvstendig næringsdrivende som skal drive varig næringsvirksomhet, har rett til oppholdstillatelse dersom det er nødvendig for etablering eller videre drift av virksomheten at den næringsdrivende oppholder seg i Norge og deltar aktivt i driften. Det er et vilkår at

- a) det arbeidet som skal utføres i virksomheten, krever at den selvstendig næringsdrivende har kompetanse som faglært, jf. § 6-1 første ledd første punktum og annet punktum bokstav b,
- b) det godtgjøres at det er økonomisk grunnlag for driften, og
- c) det foreligger tillatelse for virksomheten i henhold til øvrig lovgivning.

Det må fremlegges dokumentasjon på den næringsdrivendes kompetanse og rolle i virksomheten. Det må videre fremlegges en nøyaktig beskrivelse av virksomhetens art, finansierings- og budsjettplaner, og regnskap dersom dette foreligger. Det må også fremlegges forhåndsuttalelse om at nødvendige tillatelser fra annen myndighet vil bli gitt. Uttalelse om det økonomiske grunnlaget for driften skal innhentes fra den aktuelle fylkeskommunen og om nødvendig fra en bransje- eller yrkesorganisasjon. Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer.

Tillatelsen er bundet til den bestemte virksomheten, og den danner grunnlag for permanent oppholdstillatelse.

Lovens § 26. Oppholdstillatelse for studier og for vitenskaplig, religiøst eller kulturelt formål o.a.

§ 6-19. Oppholdstillatelse til studenter mv.

Studenter som har tilsagn om opptak ved en godkjent utdanningsinstitusjon, kan få oppholdstillatelse. Utlendingsdirektoratet kan i samråd med Kunnskapsdepartementet, gi nærmere retningslinjer om hvilke utdanningsinstitusjoner og studier som kan godkjennes. Det er et vilkår at utdanningen er formålet med oppholdet og at det dreier seg om heltidsutdanning. Søkeren skal legge fram plan for utdanningen. Utlendingsdirektoratet kan gi særskilte retningslinjer for søkere fra regioner fastsatt av Arbeids- og inkluderingsdepartementet i samråd med Utenriksdepartementet.

Studenter ved folkehøgskole eller livssynskole kan bare få tillatelse for til sammen ett år. Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer.

Utlendinger som har kompetanse som faglært, jf. § 6-1 første ledd, kan få tillatelse i til sammen ett år for å studere norsk språk, selv om formålet med oppholdet er å skaffe seg arbeid i Norge. Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer.

Utlendinger som har kompetanse som faglært, jf. § 6-1 første ledd, men som trenger tilleggsutdanning eller praksis for å få den nødvendige godkjenningen av utdanningen i Norge, kan få tillatelse i til sammen to år. Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer.

Tillatelsen danner ikke grunnlag for permanent oppholdstillatelse.

§ 6-20. Oppholdstillatelse til forskere med egne midler

Forskere som skal oppholde seg ved universitet, institutt og lignende i forskningsøyemed, kan få oppholdstillatelse når oppholdet skal finansieres med egne midler. Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer.

Tillatelsen danner ikke grunnlag for permanent oppholdstillatelse.

§ 6-21. Oppholdstillatelse til praktikanter

Praktikanter som ikke har fullført fagutdanning på videregående skoles nivå eller som ikke har fagbrev, jf. § 6-1 første ledd, kan få oppholdstillatelse i til sammen to år. Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer, herunder om krav til lønns- og arbeidsvilkår. Utlendingsdirektoratet kan gi særskilte retningslinjer for søkere fra regioner fastsatt av Arbeids- og inkluderingsdepartementet i samråd med Utenriksdepartementet.

Tillatelsen danner ikke grunnlag for permanent oppholdstillatelse.

§ 6-22. Oppholdstillatelse til musikere, artister og kulturarbeidere mv.

Musikere, artister, kunstnere eller medfølgende nødvendig hjelpepersonell som ikke fyller vilkårene for tillatelse til faglærte, jf. § 6-1 første ledd, kan få oppholdstillatelse i inntil ett år. Søkeren må legge fram kontrakt om engasjement for et bestemt, sammenhengende tidsrom med én eller flere arbeidsgivere eller oppdragsgivere. Utlendingsdirektoratet kan fastsette at det skal gjøres unntak fra kravet om at engasjementet skal gjelde for et bestemt, sammenhengende tidsrom. Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer, herunder om krav til lønns- og arbeidsvilkår.

Utlendinger som er formidlet som arbeidende gjest i landbruket gjennom en organisasjon, kan få

tillatelse i til sammen tre måneder. Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer, herunder om krav til lønns- og arbeidsvilkår.

For øvrig kan det gis tillatelse i til sammen to år til utlendinger ut fra annet kulturelt formål. Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer.

De som har hatt tillatelse etter første og annet ledd i denne paragrafen, kan først få ny tillatelse etter tre måneders opphold utenfor Norge, med mindre annet er fastsatt i retningslinjer gitt av Utlendingsdirektoratet.

Tillatelsen danner ikke grunnlag for permanent oppholdstillatelse.

§ 6-23. Oppholdstillatelse til medarbeidere i ideelle, religiøse og humanitære organisasjoner

Medarbeidere i en etablert organisasjon som har til formål å drive ideell eller humanitær virksomhet, kan få oppholdstillatelse i til sammen fire år. Det er et vilkår at behovet for utenlandsk arbeidskraft enten anses som nødvendig for virksomheten, eller at virksomheten i Norge er en del av et internasjonalt utvekslingsprogram. Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer, herunder om krav til lønns- og arbeidsvilkår.

Medarbeidere, herunder religiøse forkynnere i en etablert organisasjon som har til formål å drive religiøs virksomhet, kan få tillatelse etter første ledd. Dersom utlendingen skal utføre arbeid som innebærer at vedkommende ville blitt omfattet av et krav om fagutdanning på høyere nivå enn videregående skole etter bestemmelsen om faglærte, jf. § 6-1 annet ledd, kan tillatelse nektes. Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer.

Tillatelsen danner ikke grunnlag for permanent oppholdstillatelse.

§ 6-24. Oppholdstillatelse til fredskorpsdeltakere

Fredskorpsdeltakere som er engasjert av norsk samarbeidspartner til Fredskorpset etter Fredskorpsets vedtekter, kan få oppholdstillatelse i til sammen fire år. Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer, herunder om krav til lønns- og arbeidsvilkår.

Tillatelsen danner ikke grunnlag for permanent oppholdstillatelse.

§ 6-25. Oppholdstillatelse til au pair

Au pair kan få oppholdstillatelse i til sammen to år når kontrakten tilfredsstillende vilkår fastsatt av Utlendingsdirektoratet. Det er et vilkår at formålet med oppholdet er kulturutveksling.

Tillatelsen danner ikke grunnlag for permanent oppholdstillatelse.

§ 6-26. Oppholdstillatelse til russiske torghandlere

Russiske borgere fra Barentsregionen som skal drive torghandel i Nord-Norge i forbindelse med et kommunalt kulturarrangement, kan få oppholdstillatelse for inntil to uker. Det er et vilkår at vedkommende kommune stiller økonomisk garanti. Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer.

Russiske borgere som har hatt tillatelse etter første ledd i denne paragrafen, kan få ny tillatelse etter seks måneders opphold utenfor Norge.

Tillatelsen danner ikke grunnlag for permanent oppholdstillatelse.

§ 6-27. Oppholdstillatelse til ungdom på arbeidsferie

Ungdom som skal være på arbeidsferie og som omfattes av avtale om arbeidsferie inngått mellom

Norge og annen stat, jf. vedlegg 17 til forskriften, kan få oppholdstillatelse i til sammen to år. Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer, herunder om krav til lønns- og arbeidsvilkår.

Tillatelsen danner ikke grunnlag for permanent oppholdstillatelse.

§ 6-28. Oppholdstillatelse til utlendinger som skal motta medisinsk behandling mv.

Utlendinger som har tilbud om medisinsk behandling ved en behandlingsinstitusjon, kan få oppholdstillatelse i til sammen ett år. Det er et vilkår at utlendingen

- a) har avtale med behandlingsinstitusjonen om å finansiere behandlingen med private midler eller offentlige midler fra hjemlandet, og
- b) kan fremlegge bekreftelse fra behandlingsinstitusjonen på at behandlingen ikke skjer til fortrenghet for pasienter bosatt i Norge.

En nødvendig ledsager til en utlending som nevnt i første ledd, kan få tillatelse.

Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer om vilkårene for tillatelse etter første og annet ledd.

Tillatelsen danner ikke grunnlag for permanent oppholdstillatelse. Tillatelsen gir heller ikke grunnlag for medlemskap i folketrygden, jf. folketryktdloven § 2-1.

§ 6-29. Oppholdstillatelse til nyutdannede og forskere mv. for å søke arbeid som faglært

Utlendinger som har kompetanse som faglært, jf. § 6-1 første ledd, kan få oppholdstillatelse for inntil seks måneder for å søke arbeid, jf. § 6-1 første ledd og § 6-2. Det er et vilkår at utlendingen tidligere har hatt tillatelse etter § 6-19 første, tredje eller fjerde ledd, § 6-20 eller § 6-22 tredje ledd.

Det er et vilkår at kravet til underhold er oppfylt etter bestemmelsene i § 10-7.

Tillatelsen danner ikke grunnlag for permanent oppholdstillatelse.

§ 6-30. Oppholdstillatelse til arbeidssøkere som er faglærte og trenger visum

Utlendinger som har kompetanse som faglært, jf. § 6-1 første ledd, kan få oppholdstillatelse for inntil seks måneder for å søke arbeid, jf. § 6-1 første ledd og § 6-2.

Det er et vilkår at kravet til underhold er oppfylt etter bestemmelsene i § 10-7. Utlendingen må også ha slik reise- og sykeforsikring som nevnt i forskriftens § 3-4 annet ledd.

Arbeidssøkere som har hatt tillatelse etter denne paragrafen, kan få ny tillatelse etter ett års opphold utenfor Norge.

Tillatelsen danner ikke grunnlag for permanent oppholdstillatelse.

§ 6-31. Oppholdstillatelse til andre utlendinger

Journalister eller annet personell i en utenlandsk medieinstitusjon, kan få oppholdstillatelse når de er lønnet av en utenlandsk arbeidsgiver eller oppdragsgiver.

Utlendinger som skal utføre arbeid i forbindelse med en krisesituasjon, kan få tillatelse etter nærmere retningslinjer fastsatt av departementet.

Nødvendig vakt- og vedlikeholdsmannskap på skip i opplag kan få tillatelse i til sammen to år. Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer, herunder om krav til lønns- og arbeidsvilkår.

Utlendinger på lystseilas som skal overvintre i norsk havn, kan få tillatelse i til sammen seks måneder. Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer.

Tillatelse etter denne paragrafen danner ikke grunnlag for permanent oppholdstillatelse.

§ 6-32. Alderskrav

For å få oppholdstillatelse etter § 6-19 til § 6-31, må utlendingen være fylt 15 år på vedtakstidspunktet. Når utlendingen er mellom 15 og 18 år, må det foreligge samtykke fra foreldre eller andre som utøver foreldreansvar.

For å få oppholdstillatelse etter § 6-29 og § 6-30, må utlendingen være fylt 18 år på søknadstidspunktet.

§ 6-33. Om formålet med oppholdstillatelsen og adgangen til å ta arbeid

Oppholdstillatelse etter § 6-19 til § 6-31 gis for det formålet som fremgår av bestemmelsen. Utlendingen har ikke rett til å ta arbeid med mindre det følger av tillatelsen.

Utlendinger som får tillatelse etter § 6-19, skal samtidig få tillatelse til deltidsarbeid for 20 timer i uken og heltidsarbeid i de ordinære feriene, eventuelt også heltidsarbeid for et avgrenset tidsrom når det foreligger dokumentasjon på at arbeidet er en del av utdanningen. Tillatelse til heltidsarbeid kan også gis for et avgrenset tidsrom når arbeidet er en helt nødvendig forutsetning for opptak på videre utdanning innen samme studieretning, og det foreligger konkret arbeidstilbud.

Utlendinger som får tillatelse etter § 6-20 og § 6-22 tredje ledd, kan få tillatelse til deltidsarbeid og arbeid i ferier. Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer.

Utlendinger som får tillatelse etter § 6-29, skal samtidig få tillatelse til heltidsarbeid.

Lovens § 27a. Misbruk av ordningen med tidlig arbeidsstart

§ 6-34. Misbruk av ordningen med tidlig arbeidsstart

Arbeidsgiver som ikke fyller vilkårene i § 6-8 første ledd og som lar arbeidstakerne starte arbeidet før tillatelse foreligger, eller som etter å ha gitt uriktige opplysninger har fått adgang til å la arbeidstakere starte i arbeidet før tillatelse foreligger, jf. § 6-8 tredje ledd, kan bli utelukket fra ordningen med tidlig arbeidsstart for en periode på inntil ett år. Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer.

Kapittel 7. Beskyttelse

Lovens § 28. Oppholdstillatelse for utlendinger som trenger beskyttelse (asyl)

§ 7-1. Om muligheten for internflukt

Selv om lovens § 28 kommer til anvendelse ved en vurdering av retur til det området søkeren har flyktet fra, skal det bare anses urimelig å henvise utlendingen til å søke beskyttelse i trygge og tilgjengelige deler av hjemlandet, dersom retursituasjonen vil være slik at vedkommende fyller vilkårene for oppholdstillatelse etter lovens § 38. Ved vurderingen av om vilkårene for oppholdstillatelse etter lovens § 38 er oppfylt, er det forhold at utlendingen mangler tilknytning til en trygg og tilgjengelig del av hjemlandet, ikke alene tilstrekkelig.

§ 7-2. Flyktningstatus til flyktingens nærmeste familiemedlemmer

Flyktingens ektefelle eller samboer og barn som fyller vilkårene for å ha rett til oppholdstillatelse etter lovens § 40 til § 42, har rett til oppholdstillatelse som flyktning etter lovens § 28 sjettede ledd, med

mindre

- a) søkeren er flyktingens ektefelle eller samboer og familielivet er etablert etter at flyktingen forlot landet hvor flyktingen risikerer forfølgelse,
- b) søkeren har et annet statsborgerskap enn flyktingen,
- c) søkeren ikke ønsker status som flykting, eller
- d) andre særlige grunner taler mot det.

Lovens § 32. Internasjonalt samarbeid mv. om behandling av søknader om opphold av beskyttelsesgrunner

§ 7-3. Definisjon av Dublinsamarbeidet

Med Dublinsamarbeidet skal forstås samarbeidet om kriterier og mekanismer for å avgjøre hvilken stat som er ansvarlig for behandlingen av en søknad om beskyttelse som fremlegges i en av statene som deltar i samarbeidet i henhold til følgende avtaler:

- a) avtale mellom Norge, Island og Det europeiske fellesskap om kriterier og mekanismer for å avgjøre hvilken stat som er ansvarlig for behandlingen av en asylsøknad som fremlegges i Norge, Island eller en medlemsstat (tilknytningsavtalen),
- b) avtale mellom Norge, Island og Sveits om Sveits' tilknytning til Schengen- og Dublin-samarbeidet (trepartsavtalen).

§ 7-4. Adgang til realitetsbehandling av saker etter Dublin II-forordningen

Selv om en søknad om oppholdstillatelse kan nektes realitetsbehandlet etter lovens § 32 første ledd bokstav b fordi søkeren kan kreves mottatt av et annet land som deltar i Dublin-samarbeidet, skal søknaden om oppholdstillatelse etter lovens § 28 likevel tas til realitetsbehandling dersom utlendingen har en tilknytning til riket som gjør at Norge er nærmest til å realitetsbehandle den, jf. lovens § 32 annet ledd. Når tilknytningen er familiemedlemmer i riket, skal definisjonen av familiemedlem i Dublin II-forordningens artikkel 2 bokstav i, legges til grunn.

I andre tilfeller enn nevnt i første ledd, skal adgangen til å ta en søknad om beskyttelse til realitetsbehandling bare benyttes dersom det foreligger særlige grunner. Helsemessige forhold skal som hovedregel ikke anses som slik grunn.

Lovens § 34. Kollektiv beskyttelse i en massefluktsituasjon

§ 7-5. Oppholdstillatelse i medhold av lovens § 34 (kollektiv beskyttelse)

En utlending som får oppholdstillatelse etter lovens § 34, kan få registreringsbevis, jf. forskriftens § 17-22.

Lovens § 35. Overføring av utlendinger etter anmodning fra internasjonale organisasjoner mv. (overføringsflyktinger)

§ 7-6. Overføring av utlendinger etter anmodning fra internasjonale organisasjoner mv. etter lovens § 35 (overføringsflyktinger)

Arbeids- og inkluderingsdepartementet gir i samråd med Utenriksdepartementet nærmere retningslinjer for overføring av flyktinger mv., jf. lovens § 35 første ledd.

Instanser som kan anmode om at en utlending skal gis innreisestillatelse etter lovens § 35 første ledd,

er:

- a) FNs høykommissær for flyktninger,
- b) norsk utenriksstasjon,
- c) andre mellomstatlige organisasjoner,
- d) internasjonale straffedomstoler Norge har inngått vitnegjenbosettingsavtale med, og
- e) norske frivillige organisasjoner i samsvar med retningslinjer som gis av departementet.

§ 7-7. Vedtaksmyndighet i sak om overføringsflyktninger

Departementet kan for den enkelte situasjon bestemme at vedtak om overføring kan treffes av annen myndighet enn Utlendingsdirektoratet.

§ 7-8. Saksbehandlingsregler i sak om overføringsflyktninger

Samtidig med vedtak om overføring kan Utlendingsdirektoratet avgjøre om utlendingen skal gis status som flyktning. Reglene om saksbehandlingen i saker om beskyttelse i lovens kapittel 11 og forskriftens kapittel 17 får anvendelse så langt de passer.

Utlendinger som er innvilget innreisetillatelse til Norge, skal få informasjon om at dette også innebærer oppholdstillatelse. En utlending som samtidig er innvilget flyktningstatus og oppholdstillatelse etter lovens § 28 annet ledd, eller tillatelse etter lovens § 38, skal informeres om dette og om virkningen av vedtaket. Utlendinger som bare er innvilget innreisetillatelse, skal gis informasjon om at spørsmålet om flyktningstatus vil bli avgjort etter ankomst.

Utlendingen skal gjøres kjent med plikten til å melde seg for politiet senest innen en uke etter innreisen og plikten til å fremstille seg til tuberkuloseundersøkelse, jf. § 4-22 femte ledd.

§ 7-9. Virkning av vedtak om overføring av flyktninger mv. etter lovens § 35

Oppholdstillatelse som gis etter lovens § 35 tredje ledd, gjelder for inntil ett år om gangen, og kan fornyes. Tillatelsen bortfaller når utlendingen får oppholdstillatelse etter lovens § 28 eller § 38. For øvrig gjelder lovens § 60 tredje ledd tilsvarende.

Overføringsflyktninger skal få utstedt registreringsbevis for asylsøker, jf. forskriftens § 17-22.

Kapittel 8. Oppholdstillatelse på grunn av sterke menneskelige hensyn eller særlig tilknytning til riket

Lovens § 38. Oppholdstillatelse på grunn av sterke menneskelige hensyn eller særlig tilknytning til riket

§ 8-1. Krav til individuell vurdering mv. etter lovens § 38

Ved anvendelsen av lovens § 38 skal det foretas en vurdering av søkerens individuelle situasjon. Det er ikke avgjørende hvilken nasjonalitet søkeren tilhører eller hvilket geografisk område han eller hun kommer fra, men hvilke forutsetninger den enkelte søkeren har for å returnere til hjemlandet. Departementet kan instruere Utlendingsdirektoratet om at det skal gjøres unntak i visse tilfeller, jf. lovens § 76 tredje ledd.

§ 8-2. Oppholdstillatelse til utlending som ikke har fått sin søknad om beskyttelse avgjort av Utlendingsdirektoratet innen 15 måneder

En utlending som ikke har fått sin søknad om beskyttelse avgjort av Utlendingsdirektoratet innen 15

måneder etter at utlendingen møtte for politiet og søkte beskyttelse, kan innvilges oppholdstillatelse i riket etter lovens § 38, dersom utlendingen ikke fyller vilkårene for beskyttelse etter lovens § 28 første ledd. Det er en forutsetning at utlendingen ved fremsettelsen av søknaden legger fram pass eller annet godkjent reisedokument. I særlige tilfeller kan andre dokumenter godkjennes. Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer om slik dokumentasjon. På vedtakstidspunktet må det ikke foreligge forhold som nevnt i lovens § 66.

Første ledd gjelder ikke for utlendinger som

- a) har fremlagt falske dokumenter for å dokumentere søknaden om beskyttelse,
- b) har tatt opphold på ukjent sted i mer enn tre dager eller har reist ut av riket uten tillatelse,
- c) har gitt uriktige opplysninger om tidligere opphold i trygt første asylland eller i land som deltar i Dublinsamarbeidet, eller
- d) kan lastes for at søknaden ikke er avgjort innen 15 måneder.

Dersom søknaden om beskyttelse ikke er avgjort innen 15 måneder fordi man avventer prosessen i en straffesak etter § 8-4, skal det som utgangspunkt ikke gis oppholdstillatelse på det grunnlaget at saken ikke har blitt avgjort innen 15 måneder.

§ 8-3. Refleksjonsperiode mv. for ofre for menneskehandel

Når det foreligger holdepunkter for at en utlending som oppholder seg i riket er utsatt for menneskehandel og er innstilt på å motta hjelp og følge opp tiltak som myndighetene tilbyr, kan det innvilges oppholdstillatelse (refleksjonsperiode) som ikke danner grunnlag for permanent oppholdstillatelse etter nærmere retningslinjer som gis av Utlendingsdirektoratet.

En utlending som har hatt refleksjonsperiode etter første ledd, kan gis ny oppholdstillatelse som ikke danner grunnlag for permanent oppholdstillatelse etter avsluttet refleksjonsperiode i henhold til retningslinjer som gis av Utlendingsdirektoratet. Utlendingsdirektoratet kan også gi retningslinjer om at det kan gis oppholdstillatelse til en utlending som ikke har hatt refleksjonsperiode etter første ledd og om fornyelse av tillatelser.

Oppholdstillatelse etter første og annet ledd forutsetter at utlendingen oppholder seg i riket. Tillatelsen gir ikke rett til ny innreise, med mindre annet er særskilt fastsatt i tillatelsen eller det etter søknad er gitt rett til dette på forhånd. Dersom utreise er foretatt uten at det foreligger tillatelse til ny innreise, kan oppholdstillatelsen tilbakekalles.

Søknad om oppholdstillatelse etter første og annet ledd og søknad om adgang til ut- og innreise, fremsettes overfor politiet og avgjøres av Utlendingsdirektoratet.

§ 8-4. Oppholdstillatelse til vitner i sak om menneskehandel

En utlending som søker beskyttelse etter å ha avgitt vitneforklaring som fornærmet i en rettssak hvor det er tatt ut tiltale etter straffeloven § 224 (menneskehandel), skal innvilges oppholdstillatelse som danner grunnlag for permanent oppholdstillatelse etter utlendingsloven § 38, med mindre

- a) utlendingen fyller vilkårene for beskyttelse etter lovens § 28, eller
- b) særlige grunner taler mot at tillatelse gis.

Selv om vilkårene for oppholdstillatelse etter første ledd ikke er oppfylt, kan det innvilges oppholdstillatelse til utlending som har avgitt vitneforklaring for retten eller for politiet i en sak etter straffeloven § 224 (menneskehandel) eller § 202 første ledd (hallikvirksomhet), dersom det er grunn til å anse at utlendingen på grunn av sin forklaring befinner seg i en like vanskelig situasjon som slik utlending som nevnt i første ledd.

Bestemmelsen om krav til dokumentert identitet i § 8-12, gjelder tilsvarende.

§ 8-5. *Vurderingen av sterke menneskelige hensyn i lovens § 38 ved søknad om oppholdstillatelse fra barn*

Ved vurderingen av sterke menneskelige hensyn etter lovens § 38, skal barns tilknytning til riket tillegges særlig vekt.

§ 8-6. *Behov for uttalelse fra gjenværende forelder i hjemlandet før oppholdstillatelse gis til medfølgende barn*

Dersom et barn under 18 år søker om oppholdstillatelse sammen med bare den ene av sine foreldre, må det vurderes om det skal innhentes uttalelse fra den andre forelderen dersom denne har del i foreldreansvaret. Ved vurderingen av om uttalelse skal innhentes, skal det legges vekt på hensynet til barnets beste og blant annet sees hen til

- hva som er det faktiske og formelle forholdet mellom vedkommende forelder og barnet,
- om det ut fra omstendighetene i saken fremstår som forsvarlig å legge til grunn at vedkommende forelder ikke vil motsette seg at barnet innvilges oppholdstillatelse i Norge,
- de praktiske mulighetene for å innhente en uttalelse med tilstrekkelig notoritet,
- hvor lang tid det vil ta å innhente en uttalelse, og
- om det er klart at oppholdstillatelse bør innvilges selv om samtykke fra vedkommende forelder nektes.

§ 8-7. *Oppholdstillatelse i medhold av lovens § 38 ved praktiske hindringer for retur som utlendingen ikke selv rår over*

Utlendingsnemnda kan etter anmodning om omgjøring gi oppholdstillatelse etter lovens § 38 til en asylsøker som har fått endelig avslag. Det er en forutsetning for tillatelse at følgende vilkår er oppfylt:

- a) Det har gått tre år siden saksopprettelse uten at avslaget er iverksatt, og det er heller ikke sannsynlig at iverksettelse vil kunne la seg gjennomføre.
- b) Det er ikke tvil om søkerens identitet. Som hovedregel må søkeren ha medvirket til å avklare sin identitet under perioden som asylsøker, jf. § 17-7.
- c) Søkeren har bidratt til å muliggjøre retur, herunder bidratt til å skaffe seg hjemlandets reisedokument.

Dersom det er reist sak om utvisning etter lovens § 66, bortsett fra der utvisningsgrunnen er oversittelse av utreisefristen, kan det ikke gis tillatelse før spørsmålet om utvisning er avklart.

Med mindre særlige grunner taler for det, skal tillatelse etter første ledd ikke gis før det har gått ett år siden endelig avslag og prosessene med avklaring av identitet og utstedelse av reisedokument er avsluttet.

Før det gis tillatelse skal det innhentes uttalelse fra politiet. Slik uttalelse skal inneholde en vurdering av om søkeren har medvirket til å avklare sin identitet og bidratt til å muliggjøre retur, samt hvorvidt prosessen med avklaring av identitet og utstedelse av reisedokumenter er avsluttet.

Tillatelse etter første ledd kan danne grunnlag for permanent oppholdstillatelse.

§ 8-8. *Begrenset oppholdstillatelse til enslige mindreårige asylsøkere over 16 år som får opphold på grunn av mangel på forsvarlig omsorg ved retur*

Enslige mindreårige asylsøkere som har fylt 16 år på vedtakstidspunktet og som ikke har annet grunnlag for opphold enn at norske myndigheter anser at søkeren er uten forsvarlig omsorg ved retur, kan

gis oppholdstillatelse etter lovens § 38 første ledd til fylte 18 år. Tillatelsen kan ikke fornyes og danner ikke grunnlag for oppholdstillatelse for familiemedlemmer etter lovens kapittel 6.

§ 8-9. Oppholdstillatelse til utlendinger som har blitt holdt tilbake i utlandet mot sin vilje

En utlending som ville hatt rett til oppholdstillatelse etter lovens § 53 første ledd bokstav b dersom vedkommende hadde oppholdt seg i riket, kan få oppholdstillatelse etter lovens § 38 dersom utlendingen har reist ut av riket og mot sin vilje ikke får reise tilbake hit.

§ 8-10. Oppholdstillatelse til utlendinger med norsk forelder på fødselstidspunktet

En utlending som er født av foreldre hvorav minst én var norsk borger på søkerens fødselstidspunkt, har rett til oppholdstillatelse.

§ 8-11. Oppholdstillatelse til utlendinger som har vært fast ansatt i norsk rederi

Utlending som har vært fast ansatt i norsk rederi og innehatt stilling om bord på skip registrert i Norsk Ordinært Register (NOR) i minst fire av de siste seks år før søknad fremsettes, har rett til oppholdstillatelse.

§ 8-12. Krav om dokumentert identitet før oppholdstillatelse gis

Som vilkår for oppholdstillatelse etter lovens § 38 kreves det som hovedregel at utlendingen fremskaffer dokumentasjon på sin identitet, jf. lovens § 83 tredje ledd, med mindre det er mest sannsynlig at den oppgitte identiteten er riktig, og

- a) utlendingens hjemland mangler en fungerende sentraladministrasjon, eller det av andre grunner er umulig å fremskaffe originalt gyldig pass eller annen tilsvarende legitimasjon med tilstrekkelig notoritet, eller
- b) hensynet til søkerens sikkerhet tilsier at vedkommende ikke kan kreves å kontakte hjemlandets myndigheter.

Dersom det i andre tilfeller enn nevnt i første ledd besluttes å innvilge oppholdstillatelse etter lovens § 38, kan det gis en begrenset tillatelse etter lovens § 38 femte ledd.

Kapittel 9. Familieinnvandring

Lovens § 40, § 41 og § 48, jf. § 126. Oppholdstillatelse for ektefeller og samboere

§ 9-1. Krav om dokumentasjon for at tidligere ekteskap er oppløst som vilkår for oppholdstillatelse til ny ektefelle eller samboer

Dersom referansepersonen også tidligere har hatt en ektefelle som har fått oppholdstillatelse etter lovens § 40, må det dokumenteres at partene ikke er registrert som gift i den tidligere ektefellens hjemland eller i landet hvor det tidligere ekteskapet ble inngått, før en ny ektefelle eller samboer fra samme land kan få tillatelse etter lovens § 40, § 41 og § 48.

Unntak gjøres dersom det foreligger vesentlige hindringer for å oppfylle vilkåret i første ledd, eller dersom søkerens hjemland og landet hvor det tidligere ekteskapet ble inngått, har ratifisert Haag-konvensjonen av 1. juni 1970 om anerkjennelse av skilsmisser og rettslige separasjoner.

Lovens § 41. Oppholdstillatelse for samboere

§ 9-2. Oppholdstillatelse for samboere

Dersom hele eller deler av det forutgående samboerskapet har funnet sted i Norge, må begge parter ha hatt lovlig opphold i riket for at samboerperioden skal regnes med etter lovens § 41 første ledd. Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer om dette.

Partene kan ikke opptjene tid som samboere etter lovens § 41 første ledd hvis en eller begge parter er gift med en annen. Unntak gjelder dersom det foreligger endelig vedtak om separasjon, jf. ekteskapsloven § 20. Dersom det foreligger separasjon fra utlandet, må den være anerkjent av fylkesmannen i henhold til lov 2. juni 1978 nr. 38 om anerkjennelse av utenlandske skilsmisser og separasjoner.

Det kan gjøres unntak fra vilkåret i lovens § 41 om at ingen av partene må være gift på vedtakstidspunktet, dersom partene har eller venter felles barn og det foreligger endelig vedtak om separasjon, jf. ekteskapsloven § 20. Dersom det foreligger separasjon fra utlandet, må den være anerkjent av fylkesmannen i henhold til lov 2. juni 1978 nr. 38 om anerkjennelse av utenlandske skilsmisser og separasjoner.

Lovens § 45. Oppholdstillatelse for mor eller far som skal ha samvær med norsk barn

§ 9-3. Oppholdstillatelse for mor eller far som skal ha samvær med norsk barn

Vilkåret om at søkeren har bodd sammen med barnet eller har utøvd samvær av et visst omfang det siste året i utlandet, jf. lovens § 45 første ledd bokstav a, må være oppfylt det siste året før barnet flytter til Norge. Med mindre særlige grunner foreligger, må søknaden om oppholdstillatelse være fremsatt innen tre måneder etter at barnet flyttet til Norge.

Som hovedregel skal samvær av et visst omfang, jf. lovens § 45 første ledd bokstav a og b, tilsvare en ettermiddag i uken, annenhver helg, fjorten dager i sommerferien, samt jul eller påske.

Dersom omfanget av samværet er mindre enn angitt i annet ledd, kan tillatelse etter lovens § 45 likevel innvilges dersom særlige grunner taler for det. Ved vurderingen kan det blant annet legges vekt på varigheten av tidligere samliv og samvær mellom forelderen og barnet, barnets alder, at samvær i en kort periode er vanskeliggjort på grunn av store avstander, eller at det foreligger en plan for opptrapping til samvær av nødvendig omfang, jf. annet ledd, i nær fremtid.

Lovens § 47. Korttidsopphold for å besøke barn i riket

§ 9-4. Korttidsopphold for å besøke barn i riket. Utgangspunktet for beregning av tidsfristen ved søknad etter innreise, beregning av karantenetid mv.

Når oppholdstillatelse søkes etter innreise, jf. § 10-1 første ledd bokstav j, regnes tillatelsens varighet fra innreisetidspunktet.

Ettårsfristen i lovens § 47 femte ledd er oppfylt når søkeren har oppholdt seg utenfor riket i til sammen ett år, uavhengig av om utenlandsoppholdet har vært avbrutt av besøk i Norge.

Lovens § 48. Oppholdstillatelse for å inngå ekteskap

§ 9-5. Oppholdstillatelse for å inngå ekteskap

Det er et vilkår for å innvilge oppholdstillatelse etter lovens § 48 at det er dokumentert at det ikke foreligger hindringer for å inngå ekteskap.

Bestemmelsen i § 9-1 om krav til dokumentasjon for at tidligere ekteskap er oppløst, gjelder tilsvarende.

Ved vurdering av om tillatelse skal gis, skal det legges vekt på sannsynligheten for at søkeren vil

forlate riket dersom en søknad om videre opphold avslås. For øvrig kan det blant annet legges vekt på om vigselsdato er fastsatt, partenes forutgående forhold og deres kjennskap til hverandre.

Lovens § 49. Familieinnvandring i andre tilfeller

§ 9-6. *Oppholdstillatelse for de nærmeste familiemedlemmer til utlending med oppholdstillatelse som ikke kan danne grunnlag for permanent oppholdstillatelse*

Det kan gis oppholdstillatelse til søker som nevnt i lovens § 40 til § 42 når referansepersonen, jf. lovens § 39, har eller får tillatelse som nevnt i forskriftens

- a) § 1-10 fjerde ledd (flyttbare innretninger),
- b) § 1-11 (faste innretninger),
- c) § 6-7 femte ledd (arbeidstaker som omfattes av gruppetillatelse),
- d) § 6-19 første, tredje og fjerde ledd (studenter mv.),
- e) § 6-20 (forskere med egne midler),
- f) § 6-21 (praktikanter),
- g) § 6-22 første og tredje ledd (musikere, artister og kulturarbeidere mv.),
- h) § 6-23 (medarbeidere i ideelle, religiøse og humanitære organisasjoner),
- i) § 6-24 (fredskorpsdeltakere), eller
- j) § 6-31 første ledd (andre utlendinger).

Det kan også gis oppholdstillatelse til søker som nevnt i lovens § 40 til § 42 når referansepersonen har eller får tillatelse som tjenesteyter for et oppdrag som varer i mer enn seks måneder etter forskriftens

- a) § 6-13 (utsendte arbeidstakere),
- b) § 6-14 (selvstendige oppdragstakere), eller
- c) § 6-15 sjette ledd (utsendte arbeidstakere som omfattes av gruppetillatelse).

Det kan gis oppholdstillatelse til barn etter lovens § 42 når referansepersonen har tillatelse etter forskriftens § 8-3 (refleksjonsperiode og oppholdstillatelse mv. til ofre for menneskehandel). Det er en forutsetning at det anses å være en alvorlig fare for barnets sikkerhet i hjemlandet og at det ikke er mulig for barnet å få beskyttelse der.

§ 9-7. *Oppholdstillatelse for andre familiemedlemmer enn nevnt i lovens § 40 til § 53*

Med hjemmel i lovens § 49 kan oppholdstillatelse etter søknad gis til utlendinger som har følgende tilknytning til en referanseperson som nevnt i lovens § 40 første ledd:

- a) barn mellom 18 og 21 år uten ektefelle eller samboer når søkeren tidligere har hatt langvarig opphold i riket med tillatelse,
- b) forsørget barn over 18 år uten ektefelle eller samboer som fortsatt skal være en del av foreldrenes husstand, når vedkommende er eller blir igjen i hjemlandet uten foreldre eller søsken som er over 18 år eller gift, eller når det godtgjøres at vedkommende av medisinske grunner er helt avhengig av personlig omsorg fra herboende foreldre,
- c) fosterbarn under 18 år, når det godtgjøres at barnet er etablert medlem av husstanden og at de som utøver foreldreansvaret over barnet, rettmessig gjør dette i henhold til hjemlandets lovgivning. Når barnets biologiske foreldre er i live, må det fremlegges dokumentasjon som bekrefter at foreldreansvaret er overført. Norsk barnevernmyndighet må ha godkjent fosterhjemmet eller foreta en slik godkjenning etter ankomst,

- d) helsøsken under 18 år uten foreldre og uten annen omsorgsperson i hjemlandet eller oppholdslandet. Det er et vilkår at herboende er egnet som omsorgsperson. Uttalelse om dette skal foreligge fra barneverntjenesten i den kommunen der referansepersonen er bosatt.

Når behovet er midlertidig eller andre særlige grunner tilsier det, kan det fastsettes at tillatelse etter lovens § 49 ikke kan danne grunnlag for fornyelse eller permanent oppholdstillatelse. Det kan også fastsettes at tillatelsen ikke skal danne grunnlag for oppholdstillatelse etter lovens kapittel 6 (familieinnvandring) for utlendingens familiemedlemmer, og at tillatelsen ikke skal gi rett til å ta arbeid.

Lovens § 50. Barn under 18 år

§ 9-8. Skjæringstidspunktet for søknader som vedrører barn under 18 år når søknaden avgjøres etter barnets 18-årsdag

Når en søknad er levert innen fristen i lovens § 50, men først avgjøres etter barnets 18-årsdag, må vilkårene være oppfylt både på 18-årsdagen og på vedtakstidspunktet. Det er ikke et vilkår at referansepersonen har fått innvilget sin tillatelse før søkeren fylte 18 år, dersom referansepersonens søknad er innkommet til utlendingsmyndighetene før dette tidspunktet.

Lovens § 52. Fortsatt oppholdstillatelse på grunnlag av samværsordning med barn

§ 9-9. Fortsatt oppholdstillatelse på grunnlag av samværsordning med barn

Bestemmelsen i § 9-3 annet og tredje ledd om krav til omfang av samvær med barnet, får tilsvarende anvendelse.

Kapittel 10. Allmenne regler om oppholdstillatelser

Lovens § 56. Søknad om oppholdstillatelse

§ 10-1. Adgang til å søke førstegangs oppholdstillatelse etter innreise

Kravet i lovens § 56 første ledd om at førstegangs oppholdstillatelse skal være gitt før innreise, gjelder ikke for

- a) en utlending som har kompetanse som faglært, jf. § 6-1 første ledd,
- b) en utlending som anses som spesialist på grunnlag av lønnstilbudet, jf. § 6-2,
- c) sesongarbeidstakere, jf. § 6-3,
- d) en utlending som er ansatt i internasjonalt selskap, jf. § 1-3 bokstav d,
- e) ektefelle, samboer, barn eller adoptivbarn, som faller inn under lovens § 40 til § 42. For ektefelle og samboer er det et vilkår at grunnlaget for oppholdet ikke er et Schengenvisum etter lovens § 10 eller visum av humanitære grunner mv. etter lovens § 11, eller at grunnlaget for oppholdet er et tilsvarende visum utstedt av et annet Schengenland. Hvis søkeren er barn som nevnt i lovens § 42 annet ledd, må det legges fram dokumentasjon på at referansepersonen har del i foreldreansvaret. Dersom referansepersonen ikke har foreldreansvaret alene, må det foreligge samtykke fra den andre forelder til søknaden om oppholdstillatelse for barnet,
- f) forelder til norsk barn, jf. lovens § 44,
- g) en utlending som omfattes av EØS-avtalen eller EFTA-konvensjonen, jf. lovens § 109 og § 110,
- h) en utlending som er født av foreldre hvorav minst én var norsk borger på fødselstidspunktet, jf. § 8-10,
- i) en utlending som har vært fast ansatt i norsk rederi og faller inn under § 8-11. Det er et vilkår at

- vedkommende fratrer i riket eller reiser hit umiddelbart etter fratreden i utlandet,
- j) en utlending som søker korttidsopphold etter lovens § 47 for å besøke barn i riket,
- k) sjøfolk om bord på utenlandsk registrert skip som søker tillatelse etter § 6-6,
- l) nødvendig vakt- og vedlikeholdsmannskap på skip i opplag i riket, jf. § 6-31 tredje ledd, og
- m) en utlending som fyller vilkårene for kollektiv beskyttelse, jf. lovens § 34.

Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer og gjøre unntak fra kravet om at førstegangs oppholdstillatelse må være gitt før innreise for søkere som nevnt i forskriftens § 6-19 til § 6-31, og for ektefelle, samboer og barn til slik søker.

Det er et vilkår for å ha rett til å fremme søknad fra riket etter første og annet ledd, at søkeren har lovlig opphold og at vedkommende ikke oppholder seg i riket i forbindelse med søknad om asyl eller i påvente av utreise etter avslag på asylsøknad. Ektefelle, samboer, barn eller adoptivbarn som nevnt i første ledd bokstav e, og forelder til norsk barn som nevnt i bokstav f, kan likevel fremme søknad fra riket selv om vedkommende oppholder seg lovlig i riket i forbindelse med søknad om asyl. Vilåret om lovlig opphold gjelder ikke for barn født i riket.

Selv om vilkårene for å fremme søknad fra riket etter første til tredje ledd ikke er oppfylt, skal myndighetene alltid av eget tiltak vurdere om det er sterke rimelighetsgrunner som tilsier at søknaden likevel bør tas til behandling, jf. lovens § 56 tredje ledd.

Når søkeren ikke fyller vilkårene for å søke fra riket, avslås søknaden på dette grunnlaget. Det samme gjelder når søkeren ikke fyller vilkårene for å reise inn i riket før oppholdstillatelse er gitt.

§ 10-2. Fremgangsmåten ved søknad om oppholdstillatelse

Utlendingsdirektoratet gir nærmere retningslinjer om hvordan en søknad om oppholdstillatelse skal fremmes. Utlendingsdirektoratet kan herunder kreve at søknaden skal fremmes på fastsatt skjema, eller kan gi adgang til å fremme søknaden elektronisk. Den myndigheten som mottar søknaden, skal påse at den er riktig utfylt og at de nødvendige vedleggene følger søknaden.

Søkeren må dokumentere sin identitet ved pass eller annet legitimasjonsdokument utstedt av offentlig myndighet, og skal pålegges å dokumentere andre opplysninger som er gitt når dette anses nødvendig. Det skal gjøres påtegning om hvordan søkerens identitet er bekreftet, jf. også lovens § 100 og forskriftens § 18-1.

Når søkeren oppholder seg utenfor riket, skal søknaden fremmes gjennom norsk utenriksstasjon i det landet søkeren er borger av, eller gjennom norsk utenriksstasjon i det landet der søkeren har hatt oppholdstillatelse i de siste seks månedene. Utenriksstasjonen skal innhente opplysninger om søkerens grunnlag for oppholdet i vedkommende land. Etter nærmere retningslinjer som gis av Utlendingsdirektoratet, kan en utlending som har oppholdt seg lovlig på Svalbard i seks måneder, fremme søknad om oppholdstillatelse gjennom Sysselmannen på Svalbard. Det kan kreves personlig fremmøte.

Søknad fra riket skal fremmes ved personlig fremmøte hos politiet i det distriktet der søkeren har sitt faste opphold, eller via et Servicesenter for utenlandske arbeidstakere. Søknad fra riket som fremmes av referanseperson, fremmes gjennom politiet i det distriktet der referansepersonen har sitt bosted. Søknad om tillatelse til sjøfolk, jf. § 6-6, fremmes gjennom politiet i det distriktet hvor skipet først anløper. Når arbeids- eller oppdragsgiver fremmer søknaden, gjelder også bestemmelsene i § 10-3.

Bestemmelsene i første til fjerde ledd gjelder også når søkeren er under 18 år. En person over 18 år kan søke på vegne av slik søker som ikke kan fylle ut og underskrive søknaden selv. Denne personen må møte sammen med søkeren ved innlevering av søknaden.

Dersom sterke rimelighetsgrunner tilsier det, kan Utlendingsdirektoratet i enkelttilfeller og for grupper

av søkere samtykke i at søknaden fremmes på annen måte. Det kan herunder fastsettes at en referanseperson kan søke på vegne av søkeren. Referansepersonen må da møte personlig ved innlevering av søknaden.

En referanseperson som omfattes av intervjuordningen, jf. lovens § 56 fjerde ledd, og ønsker å foreta forhåndsintervju etter bestemmelsen i lovens § 56 fjerde ledd bokstav a, kan også søke på vegne av søkeren og fremme søknaden fra riket, forutsatt at referansepersonen har skriftlig fullmakt.

Når en søknad ikke er fremsatt i samsvar med kravene i første til fjerde ledd, kan søknaden avslås på dette grunnlaget. Det samme gjelder når gebyr ikke er betalt, jf. lovens § 89 og forskriftens § 10-6 første ledd annet punktum.

Utlendingsdirektoratet kan fastsette at søknader som ikke er riktig fremsatt, i stedet skal kunne avvises i nærmere bestemte tilfeller.

§ 10-3. Søknad som fremmes av arbeids- eller oppdragsgivere

Arbeidsgivere, jf. § 6-9, og oppdragsgiver, jf. § 6-16, kan fremme søknad om oppholdstillatelse fra riket på vegne av arbeidstakere eller utsendte arbeidstakere, forutsatt at det foreligger skriftlig fullmakt.

Arbeidsgivere som er omfattet av ordningen med tidlig arbeidsstart, jf. § 6-8, kan fremme søknad uten fullmakt fra arbeidstakere som nevnt i § 6-1 første ledd og § 6-2. Søknad kan fremmes når arbeidsgiver ønsker å la arbeidstakeren begynne å arbeide før søknaden er behandlet. For sjøfolk, jf. § 6-6, kan kapteinen eller annen representant for rederiet fremme søknad, forutsatt at det foreligger skriftlig fullmakt.

Arbeids- eller oppdragsgivere kan fremme søknaden fra riket, jf. § 10-2 fjerde ledd, for politiet i det distriktet der arbeids- eller oppdragsgiveren har sitt forretningssted eller via et Servicesenter for utenlandske arbeidstakere. Det samme gjelder søknad om gruppetillatelse, jf. § 6-7 og § 6-15. For søknad om tillatelse til sjøfolk, jf. § 6-6, fremmes søknaden eventuelt som angitt i § 10-2 fjerde ledd.

§ 10-4. Bekreftelse på fullstendig utfylt søknad om oppholdstillatelse som gir rett å begynne å arbeide før søknaden er behandlet

En arbeidstaker som har levert fullstendig utfylt søknad om oppholdstillatelse som faglært, jf. § 6-1 første ledd, eller spesialist, jf. § 6-2, kan få en bekreftelse på at det er adgang til å begynne å arbeide før søknaden er behandlet. Det samme gjelder utlendinger som er ansatt i internasjonalt selskap, jf. § 6-13 og § 6-21, og sjøfolk, jf. § 6-6.

Det anses å foreligge en fullstendig utfylt søknad etter første ledd, når søknaden har de nødvendige vedleggene og søkerens identitet er kontrollert ved fremvisning av pass eller annet godkjent legitimasjonsdokument. Arbeids- og oppdragstilbudsskjema, jf. § 6-9 og § 6-16, må vedlegges. Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer om når søknaden anses å være fullstendig utfylt, herunder om krav til dokumentasjon på at det foreligger godkjenning eller autorisasjon fra relevant fagmyndighet i yrker hvor det er kvalifikasjonskrav i lov eller forskrift.

Når arbeidsgiveren fremmer søknaden, kan politiet utstede en foreløpig bekreftelse til arbeidsgiveren om at det er adgang til å la arbeidstakeren begynne å arbeide før søknaden er behandlet. Før utstedelsen kontrollerer politiet at arbeidsgiveren fyller kriteriene for å kunne benytte ordningen med tidlig arbeidsstart, jf. § 6-8. Arbeidsgiver og oppdragsgiver som er et internasjonalt selskap, jf. § 1-3 bokstav d, eller arbeidsgiver for sjøfolk, jf. § 6-6 og § 6-9 og som fremmer søknad på vegne av en arbeidstaker som nevnt i første ledd, kan også gis slik foreløpig bekreftelse. Arbeidsgiveren, eventuelt oppdragsgiveren, skal selv informere arbeidstakeren om adgangen til innreise og om å ta kontakt med utenriksstasjonen for utstedelse av innreisevisum når det er nødvendig. Arbeidstakeren skal senest en uke etter innreisen melde seg for politiet for å bekrefte søknaden om tillatelse og dokumentere sin identitet ved å vise pass eller annet godkjent legitimasjonsdokument.

Politiet utsteder bekreftelse til arbeidstakere som nevnt i første ledd, jf. tredje ledd femte punktum, hvor det fremgår at utlendingen kan arbeide for den bestemte arbeidsgiveren inntil søknaden er behandlet.

Politiet registrerer foreløpig bekreftelse som nevnt i tredje ledd og bekreftelse som nevnt i fjerde ledd, i Datasystemet for utlendings- og flyktningsaker (DUF).

Forvaltningsloven kapittel IV til VI gjelder ikke for politiets beslutning om ikke å utstede en foreløpig bekreftelse etter tredje ledd eller en bekreftelse etter fjerde ledd.

§ 10-5. Unntak fra kravet om intervju av referanseperson i Norge

Vilkåret om at referansepersonen må vende tilbake til Norge og intervjues hos utlendingsmyndighetene før søknad om oppholdstillatelse som nevnt i lovens § 56 fjerde ledd kan innvilges, gjelder ikke når

- a) referansepersonen hadde fylt 25 år da ekteskapet ble inngått,
- b) referansepersonen har fått oppholdstillatelse som faglært eller spesialist, jf. forskriftens § 6-1 første ledd og § 6-2, eller
- c) partene har levd i et etablert samliv mens begge har hatt oppholdstillatelse i Norge.

Det er et vilkår for forhåndsintervju, jf. lovens § 56 fjerde ledd bokstav a, at referansepersonen senest samtidig med forhåndsintervjuet, fremmer søknad på vegne av søkeren, jf. forskriftens § 10-2 sjuende ledd.

Det kan gjøres unntak fra vilkåret om intervju av referansepersonen i Norge når særlige grunner tilsier det.

§ 10-6. Behandling av søknad om oppholdstillatelse og anmerking av tillatelsen

Den myndigheten som mottar søknaden, jf. forskriftens § 10-2, skal innhente alle opplysninger om søkeren som antas nødvendige for at saken skal bli så godt opplyst som mulig før vedtak treffes. Det skal foreligge dokumentasjon på innbetalt gebyr før saken tas under behandling og vedtak treffes, jf. lovens § 89.

Det kan kreves at søkeren eller andre som søker på vegne av søkeren, jf. § 10-2, skal møte personlig under behandlingen av saken når dette anses nødvendig for sakens opplysning.

Ved innvilgelse av søknaden skal utlendingen gjøres kjent med plikten til å melde seg for politiet innen en uke etter innreise.

Politiet anmerker oppholdstillatelsen i utlendingens reisedokument. Individuell tillatelse til arbeid i gruppe, jf. § 4-22 annet ledd, skal også anmerkes i reisedokumentet. Er dette ikke mulig anmerkes tillatelsen på særskilt dokument som bare er gyldig dokumentasjon sammen med reisedokumentet. I begge tilfellene gjelder at tillatelsen ikke anmerkes ut over reisedokumentets gyldighetstid. Eventuelle begrensninger og vilkår skal fremgå av anmerkingen.

Dersom utlendingen ikke har gyldig reisedokument, anmerkes tillatelsen på et særskilt dokument der det skal fremgå at utlendingen ikke har gyldig reisedokument. Eventuelle begrensninger og vilkår skal fremgå av anmerkingen.

Dersom utlendingen ikke har møtt personlig hos politiet ved fremsettelse av søknaden eller ved utstedelse av bekreftelsen etter § 10-4, og heller ikke under søknadsbehandlingen, kan det kreves at utlendingen møter personlig ved innvilgelse av søknaden og anmerking av tillatelsen.

Lovens § 58. Krav til underhold og bolig

§ 10-7. *Krav om underhold ved førstegangs søknad i andre saker enn familieinnvandring*

Underhold anses å være sikret når utlendingen

- a) vil få arbeidsinntekt av tilstrekkelig omfang. Inntekt fra heltidsarbeid anses som hovedregel som tilstrekkelig,
- b) oppebærer pensjon eller andre faste periodiske ytelser, når dette er av tilstrekkelig omfang,
- c) har egne midler som anses som tilstrekkelig. Utlendingsdirektoratet kan kreve et bestemt beløp overført til norsk bank og helt eller delvis båndlegge beløpet for en bestemt tid, eller
- d) vil få studielån eller stipend av tilstrekkelig omfang.

Ytelser etter sosialtjenesteloven anses ikke som underhold. Underhold anses også å være sikret gjennom en kombinasjon av første ledd bokstavene a til d, når dette er tilstrekkelig. Fyller søkeren vilkårene for å få deltidsarbeid etter § 6-33 annet og tredje ledd eller heltidsarbeid etter fjerde ledd, og det foreligger et konkret arbeidstilbud, tas også den forventede inntekten med i vurderingen av om underholdskravet er oppfylt.

Ved tillatelse som selvstendig næringsdrivende etter § 6-18, er det en forutsetning at underhold i det vesentlige vil være sikret gjennom ervervsvirksomheten.

Underhold kan unntaksvis anses å være sikret ved at tredjemann stiller økonomisk garanti.

Det gjelder ikke krav til sikret underhold for utlending som har fremmet søknad om beskyttelse og som fyller vilkårene for oppholdstillatelse etter lovens § 38 uten å ha fremmet søknad om beskyttelse.

§ 10-8. *Krav til framtidig inntekt i sak om familieinnvandring etter lovens kapittel 6*

Det er et vilkår for oppholdstillatelse i medhold av lovens kapittel 6 (familieinnvandring) at referansepersonen kan sannsynliggjøre å være sikret midler tilsvarende lønnstrinn 8 i statens lønnsregulativ for den tid søknaden gjelder, gjennom

- a) arbeidsinntekt,
- b) sykepenger, svangerskapspenger, foreldrepenger, uførepensjon eller alderspensjon etter folketrygdloven,
- c) pensjon eller andre faste periodiske ytelser med unntak av ytelser etter sosialtjenesteloven,
- d) stønad etter introduksjonsloven,
- e) utdanningslån eller utdanningsstipend, eller
- f) en kombinasjon av slike midler som nevnt i bokstav a til e.

Kravet til framtidig inntekt anses også å være sikret når referansepersonen mottar alderspensjon eller uførepensjon, som til sammen minst svarer til minstepensjon.

Kravet til framtidig inntekt kan også sikres av andre enn referansepersonen i følgende tilfeller:

- a) Dersom søkeren er i lovlig arbeid i riket, skal også søkerens inntekt medregnes.
- b) Når referansepersonen tar høyere utdanning (høyskole eller universitet) og har opptjent minst 60 studiepoeng eller tar fagskoleutdanning og har gjennomført minst ett års normert studietid, skal også søkerens midler i henhold til første ledd medregnes. Det er et vilkår at begge parter har fylt 23 år. Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer.
- c) Unntaksvis kan kravet anses å være sikret ved at tredjemann stiller økonomisk garanti. Dette gjelder ikke når søkeren er referansepersonens ektefelle eller samboer, jf. lovens § 40 og § 41, eller søkeren skal inngå ekteskap med referansepersonen etter innreisen, jf. lovens § 48.

Det gjøres unntak fra kravet til framtidig inntekt i første ledd i følgende tilfeller:

- a) Referansepersonen har oppholdstillatelse etter lovens § 28 (flyktning) eller § 34 (kollektiv beskyttelse). Dersom søkeren er referansepersonens ektefelle, er det et vilkår at ekteskapet ble inngått før referansepersonen reiste inn i Norge.
- b) Søkeren er barn og referansepersonen har oppholdstillatelse etter forskriftens § 8-3 (offer for menneskehandel), § 8-4 (vitne i sak om menneskehandel) eller har fått opphold i medhold av utlendingsloven § 38 annet ledd bokstav d.
- c) Referansepersonen har fått permanent oppholdstillatelse etter å ha hatt slikt forutgående oppholdsgrunnlag som nevnt i bokstav a eller b. Dersom søkeren er referansepersonens ektefelle, er det et vilkår at ekteskapet ble inngått før referansepersonen reiste inn i Norge.
- d) Referansepersonen er barn under 18 år.
- e) Søkeren er barn under 15 år uten omsorgspersoner i hjemlandet. Lovens § 50 og forskriftens § 9-8 gjelder tilsvarende.

For å få unntak fra kravet til framtidig inntekt etter fjerde ledd bokstav a til c, er det et vilkår at søknaden er fremmet innen ett år etter at referansepersonen fikk oppholdstillatelse, med mindre søkeren har vært forhindret fra å fremme søknad på et tidligere tidspunkt på grunn av forhold som ligger utenfor søkerens kontroll.

§ 10-9. Krav til tidligere inntekt i sak om familieinnvandring etter lovens kapittel 6

En referanseperson som må oppfylle krav til framtidig inntekt etter § 10-8 første ledd, må dokumentere at vedkommende i henhold til siste ligningsoppgjør, hadde en registrert inntekt tilsvarende lønnstrinn 8 i statens lønnsregulativ. Det er et vilkår at referansepersonen har beholdt inntekt på tilstrekkelig nivå også i perioden etter ligningsoppgjøret.

Det gjøres unntak fra kravet om dokumentasjon i henhold til ligningsoppgjør dersom referansepersonen er norsk borger, nordisk borger eller utlending med permanent oppholdstillatelse, som har vært i arbeid i utlandet og kan dokumentere at vedkommende har hatt en inntekt tilsvarende lønnstrinn 8 i statens lønnsregulativ.

Det gjøres unntak fra kravet til tidligere inntekt etter første ledd i følgende tilfeller:

- a) Referansepersonen er norsk borger, nordisk borger eller utlending med permanent oppholdstillatelse, som har tatt høyere utdanning (høyskole eller universitet) i Norge eller utlandet, og som har opptjent minst 60 studiepoeng eller tilsvarende, eller har tatt fagskoleutdanning i Norge tilsvarende ett års normert studietid. Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer.
- b) Referansepersonen har avtjent militær verneplikt eller har gjort pliktig siviltjeneste.
- c) Referansepersonen har hatt en ligningsregistrert nettoformue på over 1 million kr ved de to siste ligningsoppgjør og er over 23 år.
- d) Referansepersonen var i en situasjon som nevnt i § 10-8 annet ledd i den aktuelle perioden.
- e) Referansepersonen har tillatelse etter § 6-1 første ledd (faglært på grunnlag av kompetanse), § 6-2 (spesialist på grunnlag av lønnstilbud).
- f) Referansepersonen har tillatelse som nevnt i § 9-6 (oppholdstillatelse som ikke kan danne grunnlag for permanent oppholdstillatelse).

§ 10-10. Vilkår om at referansepersonen ikke må ha mottatt økonomisk stønad eller kvalifiseringsstønad etter sosialtjenesteloven i sak om familieinnvandring etter lovens kapittel 6

For en referanseperson som må oppfylle krav til framtidig inntekt etter § 10-8, er det et vilkår at vedkommende ikke har mottatt økonomisk stønad eller kvalifiseringsstønad etter lov om sosiale tjenester

de siste 12 måneder før tillatelse gis. Det gjøres unntak fra vilkåret dersom

- a) stønaden er utbetalt i påvente av trygdeytelser som nevnt i § 10-8 eller bostøtte, eller
- b) stønaden er utbetalt til utlending som har mottatt stønad etter introduksjonsloven.

§ 10-11. Unntak fra underholdskravet på grunn av særlig sterke menneskelige hensyn i sak om familieinnvandring etter lovens kapittel 6

Det kan gjøres unntak fra bestemmelsene i § 10-8 til § 10-10 dersom særlig sterke menneskelige hensyn tilsier det.

§ 10-12. Krav om bolig ved førstegangs søknad

Bolig anses å være sikret når utlendingen disponerer hus, leilighet, hybel og lignende som tilfredsstillende offentlige krav.

Dreier det seg om leieforhold, må det fremlegges skriftlig leiekontrakt som er godkjent av huseier, borettslag eller annen som disponerer over boligen.

Det gjelder ikke krav til sikret bolig for utlendinger som har fremmet søknad om asyl og som fyller vilkårene for oppholdstillatelse etter lovens § 38. Etter en helhetsvurdering etter lovens § 38, kan det også ellers gjøres unntak fra kravet til sikret bolig når det anses å være grunnlag for opphold etter denne bestemmelsen.

I saker om familieinnvandring etter lovens kapittel 6 gjelder kravet til sikret bolig bare i saker etter lovens § 46 til § 49. Det kan gjøres unntak dersom særlig sterke menneskelige hensyn tilsier det.

Utlendingsdirektoratet kan gi retningslinjer om kravet om bolig.

Lovens § 60. Oppholdstillatelsens varighet og innhold

§ 10-13. Varigheten av tillatelse til utlendinger som har fått oppholdstillatelse etter en asylsøknad

En utlending som har fått oppholdstillatelse etter en asylsøknad, gis tillatelse for tre år. Dersom hensynet til fortsatt identitetskontroll eller andre særlige grunner tilsier det, kan tillatelse gis for ett år eller kortere.

§ 10-14. Varigheten av tillatelse til ektefeller og samboere med felles barn

Oppholdstillatelse til ektefelle eller samboer som har felles barn med referansepersonen, kan gis for tre år etter nærmere retningslinjer gitt av Utlendingsdirektoratet.

§ 10-15. Varigheten av tillatelse til barn som får oppholdstillatelse etter bestemmelsene i lovens kapittel 6 (familieinnvandring)

Oppholdstillatelse til barn som får familiegjenforening etter bestemmelsene i lovens kapittel 6, kan gis for tre år med mindre særlige grunner taler mot det.

§ 10-16. Varigheten av tillatelse til utlendinger med oppholdstillatelse etter lovens kapittel 3 (arbeid og studier mv.)

Oppholdstillatelse til faglært etter § 6-1 første ledd kan gis for tre år.

Oppholdstillatelse til faglært etter § 6-1 annet ledd og til spesialist etter § 6-2 gis for ett år.

Oppholdstillatelse som student etter § 6-19 første ledd, kan etter nærmere retningslinjer fastsatt av

Utlendingsdirektoratet, gis for inntil tre år dersom dette er i samsvar med fremlagt studieplan og det er klart at underhold er sikret for hele perioden.

Øvrige tillatelser etter forskriftens kapittel 6 kan etter nærmere retningslinjer fastsatt av Utlendingsdirektoratet, gis for inntil to år.

Det gis ikke tillatelse ut over det tidsrom det er søkt om og ikke ut over arbeidsforholdets eller oppdragets lengde. Dersom formålet med oppholdet eller andre særlige grunner tilsier det, kan det gis tillatelse for kortere tid enn ett år.

§ 10-17. Andre regler om tillatelsens varighet

I oppholdstillatelsen fastsettes dato for siste innreisedag. Dato for siste innreisedag skal ikke fastsettes senere enn seks måneder fra vedtak fattes, med mindre særlige grunner tilsier unntak.

Dato for melding til politiet, jf. § 4-22, gir utgangspunkt for beregning av varigheten av førstegangs tillatelse. For en utlending som søker fra riket, jf. § 10-1, gir vedtaksdato utgangspunkt for beregning av tillatelsens varighet.

Har utlendingen fått en oppholdstillatelse under søknadsbehandlingen etter lovens § 57, skal denne medregnes ved beregningen av varigheten av tillatelser som ikke danner grunnlag for permanent oppholdstillatelse.

§ 10-18. Adgang til å ta arbeid for familiemedlem til referanseperson med tillatelse etter lovens § 24 og § 25

Ektefelle eller samboer til en referanseperson med oppholdstillatelse som utsendt arbeidstaker, jf. § 6-13, og selvstendig oppdragstaker, jf. § 6-14, som har oppholdstillatelse etter § 9-6, kan ta arbeid uten at begrensningene som er fastsatt i oppholdstillatelsen for referansepersonen gjelder.

Familiemedlem til en referanseperson som har tillatelse som selvstendig næringsdrivende etter § 6-18, og som har oppholdstillatelse etter lovens § 40 flg., kan ta arbeid uten at begrensningene som er fastsatt i oppholdstillatelsen for referansepersonen gjelder.

Dette innebærer at oppholdstillatelsen til familiemedlemmene gir rett til å arbeide og drive ertvervsvirksomhet i hele riket, jf. lovens § 60 tredje ledd bokstav b.

§ 10-19. Adgang til å ta arbeid for familiemedlem til referanseperson med tillatelse etter lovens § 26

En utlending som har oppholdstillatelse som ektefelle eller samboer etter § 9-6 til en referanseperson med oppholdstillatelse etter § 6-19 første, tredje og fjerde ledd, § 6-20 og § 6-22 tredje ledd, kan gis rett til heltidsarbeid, selv om referansepersonen etter bestemmelsen i § 6-33 har begrenset rett til å ta arbeid.

Ektefelle og samboer som har oppholdstillatelse etter § 9-6, jf. § 10-23 annet ledd, når referansepersonen gis oppholdstillatelse etter § 6-29 til å søke arbeid som faglært, kan gis adgang til heltidsarbeid selv om referansepersonen etter bestemmelsen i § 6-33 har begrenset rett til å ta arbeid.

Lovens § 61. Fornyelse av oppholdstillatelse

§ 10-20. Krav om underhold ved fornyelse mv.

Med de unntak som er nevnt i denne paragrafen, stilles det ved fornyelse samme krav til sikret underhold som ved søknad om førstegangs oppholdstillatelse.

Ved fornyelse skal ytelser etter folketrygdloven medregnes som inntekt.

Når førstegangs tillatelse er gitt etter bestemmelsene om familieinnvandring i lovens § 40 til § 46 eller

forskriftens § 9-7, stilles det ikke krav om sikret underhold ved fornyelse, med mindre dette gjøres for referansepersonen.

Det gjelder ikke krav til sikret bolig ved fornyelse.

§ 10-21. Fornyelse av oppholdstillatelse etter lovens kapittel 3 (arbeid og studier mv.)

Varigheten av en fornyet oppholdstillatelse etter lovens § 61 til en utlending som nevnt i forskriftens § 6-1 til § 6-31, fastsettes innenfor den tidsrammen som er satt i den aktuelle bestemmelsen.

For arbeidstakere som er gitt tillatelse til

- a) en bestemt type arbeid, kan det gis fornyelse til samme type arbeid selv om det skjer et skifte av arbeidsgiver,
- b) arbeid for en bestemt arbeidsgiver, kan det gis fornyelse hos den samme arbeidsgiveren selv om det skjer skifte av arbeid, eller
- c) et bestemt arbeid hos en bestemt arbeidsgiver, kan det gis fornyelse til det samme arbeidet hos samme arbeidsgiver.

For utsendte arbeidstakere etter § 6-13 og selvstendige oppdragstakere etter § 6-14, er det et vilkår for fornyelse av tillatelsen at det dreier seg om det samme oppdraget som følger av den kontrakten som lå til grunn for tillatelsen.

Gruppetillatelse til arbeidsgivere og oppdragsgivere, jf. § 6-7 og § 6-15, kan fornyes selv om gruppen omfatter færre enn seks personer, når det godtgjøres at gruppen er under nedbygging. Utlendinger som omfattes av gruppetillatelsen, gis fornyet individuell tillatelse.

For selvstendig næringsdrivende etter § 6-18 er det et vilkår for fornyelse av tillatelsen at det dreier seg om den samme virksomheten.

For studenter etter § 6-19 første ledd er det et vilkår for fornyelse av tillatelsen at studenten har tilfredsstillende fremgang i utdanningen. Vedkommende utdanningsinstitusjon skal avgi uttalelse om dette og om fortsatt tillatelse til deltidsarbeid mv., jf. § 6-33 annet ledd, antas å være til ulempe for gjennomføringen av utdanningen, herunder om det bør settes begrensninger i antall arbeidstimer i uken. Ved eventuell endring i studieplanen fornyes tillatelsen som hovedregel bare når endringen innebærer en videreføring av den påbegynte utdanningen.

Tillatelser til arbeidssøkere som trenger visum, jf. § 6-30, kan ikke fornyes innenfor perioden på seks måneder.

§ 10-22. Fornyelse av oppholdstillatelse etter lovens § 38 (sterke menneskelige hensyn eller særlig tilknytning til riket)

Tillatelser etter lovens § 38 fornyes i overensstemmelse med det grunnlaget tillatelsen er gitt på, når dette fortsatt er til stede og ikke annet fremgår av tillatelsen.

§ 10-23. Fornyelse av oppholdstillatelse etter lovens kapittel 6 (familieinnvandring)

Ved fornyelse av oppholdstillatelser etter lovens § 45 første ledd (mor eller far som skal ha samvær med norsk barn) og lovens § 52 (fortsatt tillatelse på grunnlag av samvær med barn i riket), er det et vilkår at det faktisk har vært utøvet samvær i samsvar med forutsetningene for den tillatelsen som søkes fornyet.

En utlending som har hatt oppholdstillatelse som familiemedlem etter forskriftens § 9-6, kan gis fornyet tillatelse dersom referansepersonen har fått oppholdstillatelse til å søke arbeid som faglært for inntil seks måneder, jf. § 6-29.

§ 10-24. Varighet og innhold av fornyet oppholdstillatelse

Fornyett tillatelse kan gis for inntil to år fram i tid. Bestemmelsene i lovens § 60 første ledd tredje og fjerde punktum og forskriftens § 10-16 og § 10-17 gjelder tilsvarende.

Varigheten av fornyett tillatelse skal som hovedregel beregnes fra utløpet av den tidligere tillatelsen. Søkes fornyett tillatelse etter utløpet av den tidligere tillatelsen, gir vedtaksdato utgangspunkt for beregningen dersom tillatelsen danner grunnlag for permanent oppholdstillatelse.

For øvrig gjelder bestemmelsene i lovens § 60 tredje ledd om innholdet i tillatelsen tilsvarende.

§ 10-25. Adgang til opphold på samme vilkår inntil søknad om fornyelse er avgjort

Søker en utlending med fornybar oppholdstillatelse om fornyelse senere enn én måned før tillatelsen utløper, jf. lovens § 61 sjette ledd, skal vedtaksmyndigheten ved vurderingen av om utlendingen skal få fortsatt opphold på samme vilkår, legge vekt på om søknaden kan påregnes innvilget og om den tidligere tillatelsen er av en slik art at den danner grunnlag for permanent oppholdstillatelse.

§ 10-26. Utgangspunkt for beregning av varigheten av tillatelse på nytt grunnlag, jf. lovens § 61 sjuende ledd

For tillatelse som gis før utløpet av den tidligere tillatelsen, gir vedtaksdato utgangspunkt for beregningen av tillatelsens varighet. Det samme gjelder når tillatelse på nytt grunnlag søkes etter utløpet av den tidligere tillatelsen eller dersom vilkårene for den nye tillatelsen først ble oppfylt etter utløpet av den tidligere tillatelsen. For øvrig gir utløpet av den tidligere tillatelsen utgangspunktet for beregningen.

Lovens § 61 sjuende ledd gjelder ikke for utlendinger med oppholdstillatelse etter lovens § 47.

§ 10-27. Fremsettelse og behandling av søknad om fornyelse

Søknad om fornyett tillatelse fremmes på fastsatt skjema. Søknaden innleveres til politiet i det distriktet der søkeren har sitt faste opphold. Utlendingsdirektoratet gir nærmere retningslinjer, og kan åpne for at søknad innleveres elektronisk eller på annen måte.

Det kan kreves personlig fremmøte i forbindelse med fremsettelse og behandling av søknad om fornyelse.

Kapittel 11. Permanent oppholdstillatelse

Lovens § 62. Permanent oppholdstillatelse

§ 11-1. Rett til permanent oppholdstillatelse

En utlending som har oppholdt seg i riket med tillatelse etter lovens § 34 (kollektiv beskyttelse i en massefluktsituasjon) i de fire siste årene, og som det siste året har hatt en oppholdstillatelse som kan danne grunnlag for permanent oppholdstillatelse, har etter søknad rett til permanent oppholdstillatelse dersom vilkårene i lovens § 62 første ledd bokstav a til d er oppfylt. Det er en forutsetning at adgangen til å gi kollektiv beskyttelse ikke er bortfalt.

Barn født i riket av foreldre som oppholder seg i riket, får permanent oppholdstillatelse uten forutgående oppholdstid når en søknad om dette settes fram innen ett år etter fødselen og foreldrene senest på dette tidspunktet har søkt og fyller vilkårene for å få permanent oppholdstillatelse eller norsk statsborgerskap. Adoptivbarn, jf. lovens § 42 tredje ledd, av foreldre som er norske eller nordiske borgere bosatt i riket, eller av foreldre bosatt i riket med permanent oppholdstillatelse, får permanent oppholdstillatelse uten forutgående oppholdstid og uten gjennomført pliktig norskopplæring i henhold til introduksjonsloven, når samtykke til adopsjon er gitt av Barne-, ungdoms- og familieetaten (Bufetat) før

innreisen i riket, og søknaden fremsettes innen ett år etter innreisen.

Retten til permanent oppholdstillatelse etter lovens § 62 første ledd skal gjelde tilsvarende selv om utlendingen i de to første årene av treårsperioden hadde oppholdsrett etter bestemmelsene i lovens kapittel 13, dersom utlendingen også i denne toårsperioden ville ha oppfylt kravet til tillatelse med grunnlag for permanent oppholdstillatelse.

Ektefelle eller samboer, jf. lovens § 40 og § 41, til norsk borger ansatt ved norsk utenriksstasjon, har rett til permanent oppholdstillatelse når utlendingens opphold i riket med tillatelse som kan danne grunnlag for permanent oppholdstillatelse, og opphold i utlandet i tilknytning til norsk utenriksstasjon, til sammen blir fire år. Minst ett år må være opphold i riket som nevnt. Det stilles ikke vilkår om gjennomført pliktig norskopplæring i henhold til introduksjonsloven.

Utlending som er husstandsmedlem til utsendt personell ved norsk utenriksstasjon og som fyller vilkårene for norsk statsborgerskap etter statsborgerskapsloven § 7 og forskrift 30. juni 2006 nr. 756 om erverv og tap av norsk statsborgerskap § 8-2, har etter søknad rett til permanent oppholdstillatelse.

Permanent oppholdstillatelse gis fra vedtakstidspunktet.

Dersom søknad om permanent oppholdstillatelse avslås, behandles søknaden etter lovens § 61 og forskriftens § 10-20 til § 10-27.

§ 11-2. Kravet om tre års sammenhengende opphold i riket

Utgangspunkt for beregningen av oppholdstiden etter § 62 første ledd er det tidspunktet da utlendingen ble innvilget oppholdstillatelse som kan danne grunnlag for permanent oppholdstillatelse. Når en utlending innvilges slik tillatelse før innreise, er utgangspunktet for beregningen av oppholdstiden dato for melding til politiet, jf. lovens § 19 første ledd. For en utlending som har fått innvilget oppholdstillatelse etter lovens § 28 annet ledd, legges søknadstidspunktet til grunn. For en utlending som er overført til riket etter lovens § 35, legges ankomsttidspunktet til grunn.

En utlending med oppholdstillatelse som faglært etter § 6-1 første ledd eller som spesialist etter § 6-2, kan oppholde seg utenfor riket i inntil 15 måneder til sammen uten å miste retten til permanent oppholdstillatelse etter lovens § 62 første ledd, dersom minst 8 måneder av oppholdet skyldes oppdrag for arbeidsgiver.

§ 11-3. Permanent oppholdstillatelse etter tilbakekall av norsk statsborgerskap

Den som får norsk statsborgerskap tilbakekalt etter statsborgerloven § 26 første ledd på grunn av manglende løsning fra annet statsborgerskap, har rett til permanent oppholdstillatelse etter denne bestemmelsen, med mindre vedkommende er nordisk borger og er unntatt fra kravet til oppholdstillatelse etter utlendingslovens § 5 annet ledd.

§ 11-4. Når permanent oppholdstillatelse kan gis selv om vilkårene i lovens § 62 første ledd ikke er oppfylt

Permanent oppholdstillatelse kan gis til en utlending som ikke fyller kravet til tre års oppholdstid etter lovens § 62 første ledd, når utlendingen i minst det siste året har hatt tillatelse som kan danne grunnlag for permanent oppholdstillatelse, og

- a) utlendingen tidligere har hatt langvarig opphold i riket med tillatelse,
- b) utlendingen tidligere har hatt langvarig opphold på Svalbard, eller
- c) det foreligger særlig sterke rimelighetsgrunner.

§ 11-5. Tilleggstid på grunn av ilagt straff for forhold som nevnt i lovens § 66 første ledd bokstav c

Når søkeren er idømt ubetinget fengselsstraff eller forvaring, beregnes tilleggstid før permanent oppholdstillatelse innvilges etter følgende tabell:

Inntil 90 dager:	2 år
Inntil 6 måneder:	3 år
Inntil 1 år:	4 år
Inntil 2 år:	5 år
Inntil 3 år:	6 år
Inntil 4 år:	7 år
osv.	osv.

Det beregnes ikke botid mens søkeren gjennomfører ubetinget fengselsstraff eller forvaring.

Er søkeren dømt til samfunnsstraff, gjøres det et tillegg i botiden på ett år. Permanent oppholdstillatelse kan som hovedregel ikke tilstås i gjennomføringstiden.

Er søkeren bøtelagt, beregnes tilleggstiden etter følgende skala:

Inntil kr 3000:	6 måneder
Inntil kr 5000:	1 år
Over kr 5000:	1-2 år
Gjentatte bøter:	Maksimum 2 år.

Det beregnes ikke tilleggstid som følge av forenklet forelegg.

Er søkeren dømt til betinget fengselsstraff på inntil ett år, gjøres det et tillegg i botiden på ett år. Er søkeren dømt til betinget fengselsstraff i mer enn ett år, gjøres det et tillegg i botiden på to år. Permanent oppholdstillatelse kan som hovedregel ikke tilstås i prøvetiden.

Når en straffesak er overført til megling i konfliktråd, skal det ikke beregnes tilleggstid, og søknaden om permanent oppholdstillatelse kan tas under behandling.

Har søkeren fått påtaleunntatelse, skal det ikke beregnes tilleggstid. Søknaden om permanent oppholdstillatelse kan ikke tas under behandling før beslutningen om påtaleunntatelse er rettskraftig.

Er søkeren dømt til tvungent psykisk helsevern, må det opptjenes ny botid som danner grunnlag for permanent oppholdstillatelse etter at perioden med tvungent psykisk helsevern er avsluttet.

Har søkeren flere forelegg eller dommer, fastsettes tilleggstiden skjønnsmessig, men slik at den blir noe lengre enn den ville blitt om det bare forelå én reaksjon.

Tilleggstiden beregnes fra tidspunktet for når permanent oppholdstillatelse kunne vært innvilget. Dersom tidspunktet for når søknad ble fremsatt eller tidspunktet for den siste straffbare handlingen er senere i tid, beregnes tilleggstiden fra det siste av disse tidspunktene.

§ 11-6. Situasjonen når søknaden stilles i bero på grunn av mistanke eller siktelse for straffbart forhold

Når behandlingen av en søknad om permanent oppholdstillatelse er stilt i bero fordi søkeren er mistenkt eller siktet for et straffbart forhold, skal det treffes vedtak om fornyelse av oppholdstillatelsen forutsatt at vilkårene for fornyelse er oppfylt.

§ 11-7. Rettigheter mens søknad om permanent oppholdstillatelse er til behandling

En utlending som søker om permanent oppholdstillatelse, kan få fortsatt opphold på samme vilkår inntil søknaden er endelig avgjort. Utlendingen har rett til slikt opphold dersom vedkommende søker senest én måned før oppholdstillatelsen utløper. Dette gjelder ikke dersom det fremgår av loven eller forskriften at oppholdstillatelsen ikke kan danne grunnlag for permanent oppholdstillatelse. Dersom søknaden fremmes senere enn en måned før oppholdstillatelsen utløper, skal vedtaksmyndigheten ved vurderingen av om utlendingen skal få fortsatt opphold på samme vilkår, legge vekt på om søknaden kan påregnes innvilget.

§ 11-8. Bortfall av permanent oppholdstillatelse

Bopelen eller det faktiske oppholdet utenfor riket anses å være sammenhengende og kan føre til bortfall av permanent oppholdstillatelse etter lovens § 62 femte ledd selv om utlendingen har hatt ett eller flere opphold av kortere varighet i riket. Bopelen eller det faktiske oppholdet utenfor riket anses også å være sammenhengende dersom utlendingen i løpet av en fireårsperiode har hatt flere opphold i utlandet som til sammen har en varighet på mer enn to år. Opphold i utlandet på til sammen under to måneder per kalenderår regnes likevel ikke som opphold i utlandet. Dersom utlendingen oppholder seg 15 måneder i Norge mellom to utenlandsopphold, begynner ny toårsfrist å løpe.

Selv om utlendingen har oppholdt seg mer enn to år i utlandet, kan det gjøres unntak fra regelen om bortfall av permanent oppholdstillatelse i lovens § 62 femte ledd dersom utlendingen har reist ut av riket og mot sin vilje ikke får reise tilbake hit, og ville hatt rett til oppholdstillatelse etter lovens § 53 første ledd bokstav b dersom vedkommende hadde oppholdt seg i Norge.

En utlending kan etter søknad gis adgang til å oppholde seg utenfor riket i mer enn to år i sammenheng uten at tillatelsen faller bort, dersom det er klart at vedkommende igjen skal bosette seg i riket, og utlendingen

- a) skal avtjene verneplikt eller annen tilsvarende tjeneste i sitt hjemland,
- b) skal oppholde seg i utlandet i forbindelse med arbeid eller utdanning ut over vanlig videregående utdanning, eller
- c) skal oppholde seg i utlandet sammen med ektefelle, samboer, mor eller far som oppholder seg i utlandet i forbindelse med arbeid eller utdanning.

Ved avgjørelsen av hvor lenge utlendingen skal gis adgang til å oppholde seg utenfor riket uten at tillatelsen faller bort, skal det legges vekt på hvor lang forutgående botid søkeren har hatt i riket og formålet med oppholdet utenfor riket.

Dersom en søknad etter tredje ledd er fremmet tidligere enn seks måneder før utløpet av toårsfristen, bortfaller ikke permanent oppholdstillatelse dersom utlendingen returnerer til Norge innen to uker etter at Utlendingsdirektoratets avslag på søknaden er meddelt utlendingen.

Kapittel 12. Reisebevis for flyktninger og utlendingspass

Lovens § 64. Reisebevis for flyktninger og utlendingspass

§ 12-1. Unntak fra retten til å få utstedt reisebevis mv.

Reisebevis etter lovens § 64 første ledd kan nektes utstedt når

- a) det foreligger forhold som gjør at det ikke ville blitt utstedt pass til norsk statsborger, jf. passloven § 5,
- b) det er tvil om utlendingens identitet,
- c) utlendingen har fått endelig dom for en særlig alvorlig forbrytelse og av denne grunn utgjør en fare

for samfunnet,

d) det foreligger forhold som beskrevet i barneloven § 40 annet ledd, eller

e) utenrikspolitiske hensyn eller grunnleggende nasjonale interesser tilsier det.

Har flyktningen reisedokument utstedt av fremmed stat, gjelder retten til reisebevis bare når flyktningen er innvilget oppholdstillatelse som flyktning eller faller inn under Europarådsoverenskomst 16. oktober 1980 om overføring av ansvaret for flyktninger, ved at flyktningen

a) har vært bosatt i Norge i mer enn to år,

b) har fått innvilget permanent oppholdstillatelse, eller

c) har fått tillatelse til opphold i Norge ut over reisedokumentets gyldighetstid.

Reisebevis for flyktning kan også utstedes til en utlending som fyller vilkårene for å få reisedokument etter overenskomst 23. november 1957 om flyktningsjømenn, og til flyktningsjømenn som kan dokumentere sammenhengende tjeneste på norsk skip registrert i Norsk Ordinært Register (NOR) i minst to av de siste tre år.

§ 12-2. Reisebevisets gyldighetsområde

Reisebevis for flyktning skal lyde på én person.

Reisebeviset gis som regel gyldighetstid lik oppholdstillatelsen, men ikke lengre enn tre år. Når det foreligger forhold som nevnt i § 12-1 første ledd, eller andre særlige grunner tilsier det, kan det settes kortere gyldighetstid enn utlendingens oppholdstillatelse.

Dersom flyktningen har fått innvilget permanent oppholdstillatelse, kan gyldighetstiden settes til fem år.

Reisebeviset gjelder for tilbakereise til Norge i gyldighetstiden.

Reisebeviset skal være gyldig for reise til alle land med unntak av flyktningens hjemland. Reisebeviset kan begrenses til bare å gjelde enkeltreiser eller det kan gjøres unntak for andre land enn hjemlandet, dersom særlige grunner taler for det.

Flyktning med norsk reisebevis er unntatt fra visumplikt i de land som har tiltrådt den europeiske overenskomst 20. april 1959 nr. 4 om opphevelse av visumtvangen for flyktninger, jf. § 3-1 bokstav g.

§ 12-3. Fornyelse av reisebevis

Reisebevis kan etter søknad fornyes på de vilkår som følger av lovens § 64, med mindre bestemmelsene i § 12-4 kommer til anvendelse. Fornyelse kan også nektes når innehaveren har tapt sitt reisebevis uten at det er gitt en troverdig forklaring på hvordan dette har skjedd, jf. § 12-13 annet ledd.

For fornyet reisebevis gjelder bestemmelsene i § 12-2 tilsvarende.

§ 12-4. Innlevering og inndragning av reisebevis

En flyktning har plikt til å innlevere sitt norske reisebevis ved anskaffelse av hjemlandets reisedokument.

Reisebevis skal inndras når

a) innehaveren bortvises etter lovens § 17 første ledd bokstav c eller l,

b) innehaveren utvises etter lovens § 66 bokstav f, § 67 første ledd bokstav e eller § 68 første ledd

bokstav d,

- c) innehaveren anskaffer hjemlandets reisedokument,
- d) innehaveren mister sin flyktningstatus ved erverv av norsk eller fremmed statsborgerskap eller på annen måte, jf. lovens § 31 og § 37,
- e) ansvaret for innehaveren går over til annen stat i henhold til Europarådsoverenskomst 16. oktober 1980 om overføring av ansvaret for flyktninger,
- f) innehaveren med hjemmel i lov er nektet utreise fra riket, eller
- g) utreise vil være uforenlig med dom, kjennelse eller annen avgjørelse truffet av offentlig myndighet.

Reisebevis kan inndras når

- a) det inntreffer forhold som nevnt i § 12-1 første ledd bokstav a, b eller e,
- b) dets utseende eller innhold på uhjemlet måte er endret,
- c) det er skadd eller på andre måter uegnet til fortsatt bruk,
- d) fotografi eller signalement ikke lenger svarer til innehaverens utseende,
- e) det finnes i uvedkommendes besittelse,
- f) innehaveren har foretatt reise i strid med de begrensningene som er satt for reisebevisets gyldighetsområde,
- g) innehaveren ikke lenger har tillatelse til opphold i riket, eller
- h) innehaveren har fått sin permanente oppholdstillatelse tilbakekalt og er innvilget en ny tillatelse med kortere varighet enn reisebevisets gyldighetstid.

Foreløpig inndragning foretas av politiet, utenriksstasjon eller annen offentlig kontrollmyndighet, som oversender saken til Utlendingsdirektoratet til avgjørelse.

Når reisebevis inndras etter annet ledd bokstav f eller g eller tredje ledd bokstav a til f, underretter Utlendingsdirektoratet det aktuelle politidistriktet, som anmerker innehaverens oppholdstillatelse på særskilt dokument, der det skal fremgå at innehaveren ikke har gyldig reisedokument. Eventuelle begrensninger og vilkår skal fremgå av anmerkningen.

§ 12-5. *Vilkår for utstedelse av utlendingspass*

En utlending gis utlendingspass når vilkårene i lovens § 64 annet ledd er oppfylt.

Utlendingspass kan også gis til utlendingens nærmeste familiemedlemmer som har eller gis oppholdstillatelse i riket, og som søker om utlendingspass og innleverer sitt pass eller annet reisedokument som vedkommende er i besittelse av.

For øvrig kan utlendingspass etter søknad gis til en utlending som har eller gis oppholdstillatelse i riket, men som ikke kan skaffe seg pass eller annet reisedokument fra sitt hjemland eller annet land, og som dokumenterer at vedkommende forgjeves har søkt om slikt pass eller annet reisedokument.

Når særlige grunner tilsier det, kan utlendingspass også utstedes i andre tilfeller.

Utlendingspass kan nektes utstedt når det

- a) foreligger forhold som nevnt i § 12-1 første ledd,
- b) er innvilget midlertidig oppholdstillatelse etter lovens § 74,
- c) er innvilget oppholdstillatelse som ikke kan fornyes, eller
- d) er innvilget oppholdstillatelse som ikke danner grunnlag for permanent oppholdstillatelse.

§ 12-6. Utlendingspassets gyldighetsområde

Utlendingspass skal lyde på én person.

Utlendingspasset gis gyldighet for et bestemt tidsrom fastsatt av Utlendingsdirektoratet i det enkelte tilfellet. Gyldighetstiden settes som regel lik gyldigheten av utlendingens oppholdstillatelse, men ikke lengre enn tre år. Når det foreligger forhold som nevnt i § 12-1 første ledd eller andre særlige grunner tilsier det, kan det settes kortere gyldighetstid enn utlendingens oppholdstillatelse.

Dersom utlendingen har fått innvilget permanent oppholdstillatelse, kan gyldighetstiden settes til fem år.

Utlendingspasset gjelder for tilbakereise til Norge i gyldighetstiden.

Utlendingspasset skal være gyldig for reise til alle land med unntak av utlendingens hjemland, med mindre særlige grunner taler for at det også bør gjelde unntak for andre land enn hjemlandet. Når sterke rimelighetsgrunner tilsier det, kan utlendingspasset gjøres gyldig for reise til hjemlandet.

Utlendingspass kan begrenses til bare å gjelde enkeltreiser og bare for reiser til bestemte land.

Utlendinger med norsk utlendingspass og gyldig oppholdstillatelse i Norge er ikke visumpliktige ved reise til annet Schengenland.

§ 12-7. Fornyelse av utlendingspass

Utlendingspass kan etter søknad fornyes på de vilkår som følger av § 12-5, med mindre bestemmelsene i § 12-4, jf. § 12-8, kommer til anvendelse.

Fornyelse kan også nektes når innehaveren har tapt sitt utlendingspass uten at det er gitt en troverdig forklaring på hvordan dette har skjedd, jf. § 12-13 annet ledd.

For fornyet utlendingspass gjelder bestemmelsene i § 12-6 tilsvarende.

§ 12-8. Inndragning av utlendingspass

Utlendingspass inndras etter bestemmelsene i § 12-4 så langt bestemmelsene passer.

§ 12-9. Passérbrev for innreise i riket

Når en utlending som gis innreisetillatelse til riket, ikke kan skaffe seg pass eller annet legitimasjonsdokument som er godkjent som reisedokument, kan Utlendingsdirektoratet samtykke i at utenriksstasjon med utstedelsesadgang eller Sysselmannen på Svalbard, jf. § 3-15 første og annet ledd, utsteder passérbrev for reise til riket.

Norsk utenriksstasjon som er gitt myndighet til å utstede pass til norske statsborgere, kan utstede passérbrev for innreise i riket når særlige grunner foreligger, forutsatt at innehaveren allerede har tillatelse til opphold i riket.

Dokument som nevnt i første og annet ledd gis gyldighet for én enkelt reise og for et bestemt tidsrom fastsatt av Utlendingsdirektoratet i det enkelte tilfelle. Med mindre særlige grunner tilsier det, bør gyldighetstiden ikke settes lengre enn tre måneder. Dokumentet skal innleveres til norske myndigheter ved innreise.

§ 12-10. Passérbrev for utreise fra riket

Når utlending som skal forlate riket ikke vil eller kan skaffe pass eller annet legitimasjonsdokument som er godkjent som reisedokument, kan politiet utstede passérbrev til bruk ved utreisen.

Passérbrevet gis gyldighet for én enkelt reise og for et bestemt tidsrom fastsatt av politiet i det enkelte tilfellet. Under enhver omstendighet skal dokumentets gyldighetstid ikke settes lengre enn tre måneder.

§ 12-11. Fremgangsmåte ved søknad om reisebevis og utlendingspass

Søknad om beskyttelse omfatter også søknad om reisebevis eller utlendingspass, jf. § 17-21 første ledd annet punktum.

For øvrig fremmes søknad om reisebevis eller utlendingspass gjennom politiet i det distriktet der søkeren har sitt faste opphold.

Søknaden skal fremmes på fastsatt skjema eller i henhold til retningslinjer fastsatt av Utlendingsdirektoratet. Det skal tas fotografi av søkeren. Samtidig kan det avkreves fingeravtrykk og signatur. Det skal ikke tas fingeravtrykk av barn under 12 år, og barn under 10 år skal ikke avgi signatur. Pass eller annet reisedokument søkeren er i besittelse av, må innleveres sammen med søknaden, jf. lovens § 64 tredje ledd.

Politiet skal om nødvendig forlange fremlagt de legitimasjonspapirene søkeren har eller kan skaffe, og eventuell dokumentasjon av søkerens status som flyktning.

Søknad om reisebevis for flyktningsjømman, jf. § 12-1 tredje ledd, sendes direkte til Utlendingsdirektoratet eller gjennom norsk utenriksstasjon.

§ 12-12. Om utstedelse av reisebevis og utlendingspass

Det skal ikke utstedes reisebevis eller utlendingspass til barn under 18 år uten samtykke fra den eller de som har foreldreansvaret. Har foreldrene felles foreldreansvar, må begge samtykke. Reisebevis eller utlendingspass kan likevel utstedes til barn med bare den ene av foreldrenes samtykke i tilfeller der vedkommende i henhold til barneloven har anledning til å ta barnet ut av landet uten den andres samtykke. Dersom barneverntjenesten har overtatt omsorgen for barnet etter barnevernloven § 4-8 eller § 4-12, skal samtykke bare innhentes fra barneverntjenesten.

Til utlending som er umyndiggjort utstedes reisebevis eller utlendingspass bare når det foreligger samtykke fra vergen.

Reisebevis og utlendingspass kan i særlige tilfeller utstedes til umyndige uten samtykke dersom det er åpenbart ubetenkelig.

Oppholdstillatelse anmerkes i reisebeviset eller utlendingspasset, jf § 10-6 fjerde ledd.

Ved utlevering av reisebevis eller utlendingspass skal utlendingen gjøres kjent med at reisebeviset eller utlendingspasset inndras ved anskaffelse av hjemlandets reisedokument, jf. § 12-4 og § 12-8.

Når nytt reisebevis eller utlendingspass utstedes, skal det gamle inndras.

§ 12-13. Plikt til å melde fra om tapt reisebevis og utlendingspass

Innehaver av reisebevis eller utlendingspass plikter å ta vare på dokumentet så det ikke kommer uvedkommende i hende.

Når reisebevis eller utlendingspass er tapt eller på annen måte kommet bort, plikter innehaveren uten opphold å melde fra til politiet eller nærmeste norske utenriksstasjon. Innehaveren skal samtidig avkreves en detaljert forklaring om når, hvor og hvordan dette har skjedd. Forklaringen skal søkes kontrollert så langt det er mulig og i den utstrekning det er nødvendig.

Kapittel 13. Vedtaksmyndighet i sak om oppholdstillatelse og sak om reisebevis og

utlendingspass

Lovens § 65. Vedtaksmyndighet

§ 13-1. *Politiets adgang til å avgjøre søknader om førstegangs oppholdstillatelse*

I saker hvor søknad er fremmet fra riket og det ikke er tvil om at vilkårene er oppfylt, kan Utlendingsdirektoratet gi politiet myndighet til å innvilge oppholdstillatelse til

- a) utlendinger som er født av foreldre hvorav minst én var norsk borger på søkerens fødselstidspunkt, jf. § 8-10,
- b) utlendinger som har vært fast ansatt i norsk rederi og innehatt stilling om bord på skip registrert i Norsk Ordinært Register (NOR) i minst fire av de siste seks årene før søknad fremsettes, jf. § 8-11,
- c) sesongarbeidstakere, jf. § 6-3,
- d) barn som er født i riket og har begge foreldrene bosatt her, jf. lovens § 42 første ledd,
- e) ektefelle eller samboer til norsk borger bosatt i riket, jf. lovens § 40 og § 41,
- f) ektefelle eller samboer til en utlending som er bosatt i riket når underholdskravet er oppfylt, jf. lovens § 40 og § 41 og forskriftens § 10-8 til § 10-10,
- g) utlendinger som får oppholdstillatelse for studier og for vitenskaplig, religiøs eller kulturelt formål o.a. etter § 6-19 til § 6-29 og § 6-31, og som gis rett til å fremme søknad fra riket i henhold til retningslinjer gitt av Utlendingsdirektoratet i medhold av § 10-1 annet ledd, og
- h) utlendinger under søknadsbehandlingen, jf. lovens § 57, når politiet har saksdokumentene.

Tilsvarende kan Utlendingsdirektoratet gi politiet myndighet til å innvilge tillatelse til deltidsarbeid og arbeid i ferier, jf. § 6-33 annet og tredje ledd.

Beslutning om å gi politiet vedtakskompetanse etter denne bestemmelsen, må godkjennes av Justisdepartementet.

§ 13-2. *Politiets adgang til å avgjøre søknader om fornyelse av oppholdstillatelse, jf. lovens § 61*

Utlendingsdirektoratet kan gi politiet myndighet til å innvilge søknad om fornyelse av oppholdstillatelse i tilfeller hvor det ikke er tvil om at vilkårene er oppfylt, unntatt i saker som gjelder

- a) oppholdstillatelse til selvstendig næringsdrivende etter § 6-18,
- b) oppholdstillatelse til studenter etter § 6-19, med mindre søkeren er omfattet av retningslinjer gitt av Utlendingsdirektoratet for nærmere bestemte søkergrupper,
- c) oppholdstillatelse til flyktninger etter lovens § 28,
- d) oppholdstillatelse etter bestemmelsen om sterke menneskelige hensyn mv. i lovens § 38, og
- e) oppholdstillatelse etter lovens § 74 til utlendinger som er vernet mot utsendelse.

Beslutning om å gi politiet vedtakskompetanse etter denne bestemmelsen, må godkjennes av Justisdepartementet.

§ 13-3. *Politiets adgang til å avgjøre søknader om permanent oppholdstillatelse*

Utlendingsdirektoratet kan gi politiet myndighet til å innvilge søknad om permanent oppholdstillatelse etter lovens § 62 første ledd og forskriftens § 11-1 første ledd og annet ledd første punktum i saker hvor det ikke er tvil om at vilkårene er oppfylt. Utlendingsdirektoratet kan gi politiet myndighet til å innvilge søknader også i andre tilfeller når det ikke er tvil om at vilkårene er oppfylt. Beslutning om å gi politiet vedtakskompetanse etter denne bestemmelsen, må godkjennes av Justisdepartementet.

§ 13-4. Norsk utenriksstasjons adgang til å avgjøre søknader om førstegangs oppholdstillatelse

Utlendingsdirektoratet kan gi myndighet til norsk utenriksstasjon til å avgjøre søknader om oppholdstillatelse. Beslutningen om å gi slik kompetanse til norsk utenriksstasjon, må godkjennes av Utenriksdepartementet. Liste over norske stasjoner som har avgjørelsesmyndighet, følger som vedlegg 18 til forskriften.

§ 13-5. Politiets adgang til å avgjøre søknader om utstedelse av reisebevis og utlendingspass

Utlendingsdirektoratet kan gi politiet myndighet til å innvilge søknad om reisebevis for flyktning eller utlendingspass til barn under 16 år, når det ikke er tvil om at vilkårene er oppfylt, og

- a) begge foreldrene har eller får reisebevis eller utlendingspass, eller
- b) barnet er blitt gjenforent med eller kom sammen med en av foreldrene, og denne har eller får reisebevis eller utlendingspass.

Utlendingsdirektoratet kan fastsette at politiet skal kunne avslå søknader om utlendingspass dersom søknaden ikke er fremsatt i sammenheng med en søknad om beskyttelse, og avgjørelsen ikke byr på tvil.

Beslutning om å gi politiet vedtakskompetanse etter denne bestemmelsen, må godkjennes av Justisdepartementet.

§ 13-6. Politiets adgang til å avgjøre søknader om fornyelse av reisebevis og utlendingspass

Utlendingsdirektoratet kan gi politiet myndighet til å treffe vedtak om å innvilge søknad om fornyelse av reisebevis og utlendingspass, og avslå søknad om fornyelse av utlendingspass dersom avgjørelsen ikke byr på tvil.

Når nytt reisebevis eller utlendingspass utstedes, skal det gamle inndras.

Er reisebevis eller utlendingspass gått tapt, skal spørsmålet om utstedelse av nytt reisebevis eller utlendingspass forelegges Utlendingsdirektoratet til avgjørelse.

Beslutning om å gi politiet vedtakskompetanse etter denne bestemmelsen, må godkjennes av Justisdepartementet.

Kapittel 14. Utvisning

Lovens § 70. Krav til forholdsmessighet

§ 14-1. Om utvisning på grunn av ulovlig opphold når utlendingen har barn i riket

En utlending som har hatt ulovlig opphold i riket i mindre enn to år, skal som hovedregel ikke utvises på dette grunnlaget, dersom

- a) utlendingen har barn i Norge som vedkommende har bodd fast sammen med eller har utøvd samvær med av et visst omfang, jf. § 9-3 annet og tredje ledd,
- b) utlendingen skal bo fast sammen med barnet, og
- c) vilkårene for familiegjening med norsk barn i lovens § 44 er oppfylt, eller den andre av barnets foreldre er referanseperson som nevnt i lovens § 40 første ledd og utlendingen fyller vilkårene for rett til oppholdstillatelse som ektefelle eller samboer med vedkommende i lovens § 40 og § 41.

Dersom utlendingen i en periode ikke har bodd fast sammen med eller har utøvd samvær med barnet, jf. første ledd bokstav a, kan dette tillegges vekt når det vurderes om utvisning vil være et uforholdsmessig tiltak.

Bestemmelsen i første ledd gjelder ikke

- a) ved brudd på plikten til å forlate riket etter avslag på søknad i medhold av lovens § 56 sjette ledd, når avslaget ble fattet etter at søkeren fikk barn her, eller
- b) dersom det ikke er uforholdsmessig å forutsette at familielivet kan videreføres i et annet land enn Norge.

Lovens § 71. Utvisningens virkning og varighet, jf. § 126

§ 14-2. Om varigheten av innreiseforbudet

Etter en konkret helhetsvurdering, jf. lovens § 70, kan innreiseforbudet settes til

- a) to år,
- b) fem år, eller
- c) varig.

Som hovedregel skal innreiseforbudet gjøres tidsbegrenset for to eller fem år dersom utlendingen har barn i Norge som vedkommende i lengre tid har bodd fast sammen med eller har utøvd samvær med av et visst omfang, og utlendingen skal fortsette å bo sammen med eller videreføre samværet med barnet. Det kan legges vekt på om det også er utøvd samvær med barnet under gjennomføring av straff eller særreaksjon.

Etter en konkret helhetsvurdering kan det likevel være grunnlag for å treffe vedtak om utvisning med varig innreiseforbud når utlendingen har barn i Norge. Forhold som særlig kan tale for varig innreiseforbud, er blant annet at

- a) utlendingen er straffet for et lovbrudd som kan føre til fengselsstraff i seks år eller mer,
- b) utlendingen er straffet for vold eller overgrep mot nære familiemedlemmer,
- c) utlendingen er domfelt gjentatte ganger for lovbrudd som kan føre til fengselsstraff i mer enn seks måneder, eller
- d) det ikke er uforholdsmessig å forutsette at familielivet kan videreføres i et annet land enn Norge.

Dersom utlendingen ikke bodde fast sammen med barnet eller utøvde samvær da det forhold som gir grunnlag for å vurdere utvisning fant sted, kan dette tillegges vekt ved vurderingen av innreiseforbudets varighet. Tilsvarende gjelder dersom det senere har vært et avbrudd i familielivet.

Lovens § 72. Vedtaksmyndighet i sak om utvisning, jf. § 126

§ 14-3. Om tidspunkt for vedtak om utvisning mv.

Et eventuelt vedtak om utvisning bør treffes snarest mulig etter at rettskraftig straffedom foreligger eller fullbyrding av en dom er påbegynt, jf. straffeprosessloven § 453, og fortrinnsvis ikke senere enn at vedtaket kan iverksettes samtidig med løslatelse eller overføring til straffullbyrdelse i annet land.

Dersom vedtak om utvisning ikke er iverksatt ett år etter at Utlendingsdirektoratet eller Utlendingsnemnda sist har vurdert saken, skal politiet varsle Utlendingsdirektoratet før iverksetting finner sted. Direktoratet skal i så fall av eget tiltak vurdere om grunnlaget for utvisningsvedtaket fortsatt er til stede.

Femårsfristen i lovens § 66 bokstav b, § 67 første ledd bokstav a og § 68 første ledd bokstav a og ettårsfristen i lovens § 67 første ledd bokstav b og § 68 første ledd bokstav b avbrytes når Utlendingsdirektoratet treffer vedtak om utvisning. Dersom utlendingen kan lastes for at vedtak ikke kan

treffes innen fristen, avbrytes fristen når forhåndsvarsel om utvisning er meddelt.

Ved fristberegningene etter lovens § 66, § 67 og § 68 i saker hvor utlendingen har gjennomført eller skal gjennomføre fengselsstraff eller forvaring, skal tidsberegningen starte fra tidspunktet for løslatelse, uavhengig av om eventuell prøvetid er utløpt eller ikke. Ved særreaksjon løper fristen fra det tidspunkt reaksjonen er opphørt. Ved samfunnsstraff løper fristen fra det tidspunktet samfunnsstraffen er gjennomført. I andre saker enn de nevnte, er det tidspunktet for rettskraftig dom eller vedtatt forelegg som er avgjørende .

Når vedtak om utvisning ikke blir truffet fordi vernet etter lovens § 73 kommer til anvendelse, skal utlendingen underrettes om dette og om at saken vil bli vurdert på et senere tidspunkt. Utlendingsdirektoratet må treffe et eventuelt vedtak om utvisning senest ett år etter løslatelse. Reglene for fristberegning i tredje og fjerde ledd gjelder tilsvarende.

Lovens § 126

§ 14-4. Vedtaksmyndighet i sak om adgang til riket ved ilagt innreiseforbud

Søknad om adgang til riket fra en utlending som er utvist med et innreiseforbud som ennå gjelder, må sendes via norsk utenriksstasjon til Utlendingsdirektoratet til avgjørelse.

§ 14-5. Saksbehandlingsregler i utvisningssaker

Bestemmelsen i § 5-4 om saksbehandlingsregler i bortvisningssaker, gjelder tilsvarende.

Fengselsmyndighetene skal underrettes når utvisningssak er reist og når det er truffet vedtak om utvisning.

Kapittel 15. Om vern mot utsendelse og oppholdstillatelse etter lovens § 73 og § 74

Lovens § 73. Absolutt vern mot utsendelse, jf. § 126

§ 15-1. Regler om saksbehandlingen for å konstatere bortfall av vernet etter lovens § 73

Utlendingsdirektoratet treffer vedtak om bortfall av vernet mot utsendelse etter lovens § 73. Utlendingen skal gis forhåndsvarsel før vedtak treffes, og regler i loven og forskriften som gjelder ved behandling av asylsaker, gjelder tilsvarende så langt de passer.

Lovens § 74. Oppholdstillatelse for en utlending som har vernet mot utsendelse etter § 73 som sitt eneste grunnlag for opphold

§ 15-2. Regler om varigheten av oppholdstillatelse etter lovens § 74

Oppholdstillatelse etter lovens § 74 gis normalt for en periode av inntil seks måneder om gangen, men kan i særlige tilfeller gis for inntil ett år. Tillatelsen gjelder fra vedtaksdato.

Dersom vernet mot utsendelse etter lovens § 73 faller bort før utløpet av den gitte tillatelsen, opphører tillatelsen å gjelde fra det tidspunkt det er truffet vedtak i første instans om bortfall av vernet, jf. forskriftens § 15-1. Tillatelsen bortfaller også dersom utlendingen reiser ut av riket.

Dersom det fremsettes klage over vedtak om bortfall av vernet etter lovens § 73, og klagen gis oppsettende virkning, kan Utlendingsdirektoratet beslutte at en gitt tillatelse fortsatt skal gjelde, og ny tillatelse kan gis fram til klagen er avgjort i medhold av forskriftens § 15-3.

§ 15-3. Regler om fornyelse av oppholdstillatelse etter lovens § 74

Når vilkårene etter lovens § 73 og § 74 fortsatt er oppfylt, kan en oppholdstillatelse etter lovens § 74 fornyes. Dersom søknad blir levert senest en måned før tillatelsen utløper, gjelder den eksisterende tillatelsen frem til søknaden er endelig avgjort. Bestemmelsen i forskriftens § 15-2 om varigheten av tillatelsen, gjelder tilsvarende.

§ 15-4. Nærmere om innholdet i vedtak etter lovens § 74

En oppholdstillatelse etter lovens § 74 gir ikke rett til oppholdstillatelse for familiemedlemmer etter lovens kapittel 6 (familieinnvandring). Tillatelsen danner heller ikke grunnlag for permanent oppholdstillatelse, og gir ikke rett til ny innreise dersom utlendingen har reist ut av riket.

Ut fra en konkret vurdering kan det fastsettes i vedtaket at tillatelsen ikke gir rett til å arbeide.

Kapittel 16. Organiseringen

Lovens § 75. Utøvelse av myndighet etter loven

§ 16-1. Om utøvelse av myndighet etter loven

Der politimesteren er tillagt myndighet etter utlendingsloven eller denne forskriften, kan Justisdepartementet bestemme at også andre enhetsledere i politiets organer skal ha tilsvarende myndighet.

Der loven og forskriften henviser til departementet, menes det departementet som har hovedansvaret for utlendingsforvaltningen, med mindre annet uttrykkelig fremgår.

Lovens § 77. Om Utlendingsnemnda, jf. § 126

§ 16-2. Om Utlendingsnemndas direktør og nemndledere. Direktørens kompetanse

Direktørens arbeidsområde omfatter også funksjonen som nemndleder. Direktøren og nemndlederne må fylle kravene til dommere i domstolloven § 53 første ledd og § 54 annet ledd.

Direktøren kan gi generelle retningslinjer om behandlingen av enkeltsaker, skjønnsutøvelse mv., men kan ikke instruere i den enkelte sak.

§ 16-3. Oppnevning av nemndmedlemmer

Det kan bare foreslås personer som er norske statsborgere mellom 18 og 70 år, er bosatt i Norge og har sagt seg villige til å påta seg vervet. De må også være vederheftige og fylle kravene til vandel i henhold til domstolloven § 72. Nemndmedlemmene opptrer utelukkende på vegne av seg selv.

Arbeids- og inkluderingsdepartementet fastsetter antall nemndmedlemmer som skal oppnevnes. De oppnevnes for fire år. Antallet fordeles likt mellom dem som er oppnevnt etter forslag fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Utenriksdepartementet og Norges Juristforbund til sammen og de humanitære organisasjonene. Nemndmedlemmene kan gjenoppnevnes én gang. Hvert kjønn skal være representert med minst 40 prosent av medlemmene, jf. likestillingsloven § 21 første ledd.

Departementet fastsetter også hvilke humanitære organisasjoner som skal ha forslagsrett. Slik rett kan bare gis til organisasjoner som arbeider på flyktning-, asyl- eller innvandringsområdet og har sagt seg villige til å være forslagsstillere. Departementet kan gi retningslinjer om hvor mange nemndmedlemmer den enkelte organisasjon kan foreslå.

Lovens § 78. Avgjørelsesformer mv. i Utlendingsnemnda

§ 16-4. Saker som avgjøres i stornemnd

Saker etter lovens § 76 fjerde ledd skal avgjøres i stornemnd.

Saker av prinsipiell betydning, saker med store samfunnsmessige eller økonomiske konsekvenser og saker på områder der det er tendenser til ulik praksis, kan avgjøres i stornemnd. Også anmodning om omgjøring av Utlendingsnemndas vedtak i saker som nevnt i første punktum, kan avgjøres i stornemnd. Dersom praksis er i strid med formelle landspesifikke anbefalinger fra FNs høykommissær for flyktninger (UNHCR) om beskyttelse, eller det kan være aktuelt å etablere ny praksis i strid med slike anbefalinger, skal som hovedregel minst én representativ sak avgjøres i stornemnd, med mindre praksis er i samsvar med instruks fra departementet til Utlendingsdirektoratet.

Departementet og Utlendingsdirektoratet kan kreve at en sak som nevnt i annet ledd, skal avgjøres i stornemnd. Den nemndlederen som har fått tildelt en sak som nevnt i annet ledd, kan be om at saken blir avgjort i stornemnd. Ved anmodning om avgjørelse i stornemnd fra en nemndleder, skal direktøren i Utlendingsnemnda kontrollere at vilkårene for avgjørelse i stornemnd er oppfylt. Krav eller anmodning om avgjørelse i stornemnd skal begrunnes.

I saker der det er truffet vedtak i nemndmøte til ugunst for utlendingen, og nemndlederen mener at vedtaket er lovstridig, kan nemndlederen kreve at saken skal avgjøres i stornemnd.

Ved avgjørelse av saker i stornemnd deltar tre nemndledere og fire nemndmedlemmer. To av medlemmene trekkes ut blant dem som er oppnevnt etter forslag fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Utenriksdepartementet og Norges Juristforbund. De andre to trekkes ut blant dem som er oppnevnt etter forslag fra humanitære organisasjoner. Bestemmelsen i § 16-8 annet til fjerde ledd gjelder tilsvarende. Vedtaket eller uttalelsen underskrives av den nemndlederen som leder stornemnda.

§ 16-5. Saksbehandlingen i saker etter lovens § 76 fjerde ledd

Forvaltningsloven gjelder ved Utlendingsnemndas behandling av saker etter lovens § 76 fjerde ledd, med mindre annet er fastsatt i forskriften her. Utlendingsnemndas vedtak i slike saker kan ikke påklages.

Dersom departementet beslutter at Utlendingsdirektoratets vedtak skal overprøves, legges saken fram for direktoratet, som skal foreta de undersøkelsene saken gir grunn til. Kommer Utlendingsdirektoratet til at vedtaket er ugyldig, kan direktoratet oppheve vedtaket og behandle saken på nytt. Dersom fristen på fire måneder for å overprøve vedtaket ikke er oppfylt, jf. lovens § 76 fjerde ledd, skal Utlendingsdirektoratet avvise saken.

Utlendingsdirektoratet skal snarest mulig varsle utlendingen som vedtaket er til gunst for, jf. likevel forvaltningsloven § 16 tredje ledd. Samtidig skal det settes frist for å gi uttalelse. Varsles utlendingen ved brev, skal kopi av grunnlagt beslutning om overprøving vedlegges, med mindre utlendingen etter forvaltningsloven § 19 kan nektes adgang til den.

§ 16-6. Utlendingsnemndas kompetanse i saker etter lovens § 76 fjerde ledd

Dersom vilkårene for å behandle saken ikke er oppfylt, jf. lovens § 76 fjerde ledd, skal den nemndlederen som har saken, avvise saken. Utlendingsnemnda er ikke bundet av at Utlendingsdirektoratet har ansett vilkårene for å foreligge. Utlendingsnemndas vedtak om å avvise saken kan ikke påklages.

Tas saken under behandling, kan Utlendingsnemnda prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye omstendigheter.

Kommer Utlendingsnemnda til at Utlendingsdirektoratets vedtak er ugyldig, skal Utlendingsnemnda oppheve vedtaket og sende saken tilbake til direktoratet for hel eller delvis ny behandling. Utlending som oppholder seg i riket på grunnlag av Utlendingsdirektoratets vedtak, har, med mindre særlige grunner taler

mot det, rett til fortsatt opphold på tidligere vilkår fram til direktoratet fatter nytt vedtak i saken. Gyldige vedtak kan ikke oppheves eller endres, men Utlendingsnemnda kan avgi uttalelse om sakens prinsipielle sider.

Utlendingsnemndas vedtak etter tredje ledd første punktum kan ikke påklages.

§ 16-7. Valg av avgjørelsesform i Utlendingsnemnda

Når annet ikke fremgår av loven, forskriften eller generelle retningslinjer, treffer nemndleder beslutningen om avgjørelsesform.

§ 16-8. Avgjørelse av saker etter lovens § 78 første ledd

I saker som behandles etter lovens § 78 første ledd, skal det som hovedregel være ett medlem av hvert kjønn.

I asylsaker stemmes det først over om klageren skal anerkjennes som flyktning. Er det ikke flertall for dette, stemmes det over om klageren skal innvilges oppholdstillatelse. Dersom det er flertall for dette, stemmes det over oppholdsgrunnlaget, herunder om tillatelsen skal gis med begrensninger.

I utvisningssaker stemmes det først over om klageren skal utvises. Dersom det er flertall for dette, stemmes det over varigheten av innreiseforbudet. Blir det ikke flertall for en bestemt varighet på innreiseforbudets lengde, gjelder den varigheten som er nest gunstigst for klageren.

Det skal fremgå av vedtaket hvem som har deltatt i avgjørelsen av saken. Det skal fremgå hvem som eventuelt har dissertert, og dissensen skal være begrunnet.

Vedtaket underskrives av vedkommende nemndleder.

§ 16-9. Om når en sak skal anses å by på vesentlige tvilsspørsmål

En sak skal anses å by på vesentlige tvilsspørsmål og avgjøres i nemndmøte dersom det er tvil om spørsmål som kan ha avgjørende betydning for utfallet av saken. Blant annet skal saken anses å by på vesentlige tvilsspørsmål dersom

- a) det er tvil om klagerens troverdighet når det gjelder anførsler om faktiske forhold som kan ha avgjørende betydning for utfallet av saken,
- b) det er tvil om vurderingen av retursituasjonen og dette kan ha avgjørende betydning for utfallet av saken,
- c) det er tvil om rettslige tolkningsspørsmål som kan ha avgjørende betydning for utfallet av saken, eller
- d) det er tvil om hvordan et skjønn skal utøves og dette kan ha avgjørende betydning for utfallet av saken.

§ 16-10. Nemndleders kompetanse til å avgjøre anmodning om omgjøring av vedtak truffet av Utlendingsnemnda

Anmodning om omgjøring av vedtak truffet av Utlendingsnemnda, behandles etter bestemmelsene i § 16-8 og § 16-9.

Dersom nemndleder mener at det ikke er grunn til å anta at nemnda vil endre vedtaket, kan nemndleder behandle anmodningen om omgjøring, jf. lovens § 78 tredje ledd.

§ 16-11. Adgang for nemndleder til å beslutte at bare visse deler av saken skal avgjøres i nemndmøte eller stornemnd

Når en sak skal behandles i nemndmøte, kan nemndleder beslutte at nemndmøtet bare skal avgjøre

om klage over avslag på søknad om oppholdstillatelse skal tas til følge etter de bestemmelsene som det er knyttet vesentlige tvilsspørsmål til.

Når det besluttes at en anmodning om omgjøring av Utlendingsnemndas tidligere vedtak skal behandles i nemndmøte, kan nemndleder beslutte at nemndmøtet bare skal avgjøre om de nye anførselene eller de nye opplysningene som har gitt grunnlag for nemndmøtebehandling, gir grunnlag for å omgjøre Utlendingsnemndas tidligere vedtak.

Adgangen til å avgrense saken i første og annet ledd gjelder tilsvarende for en sak som skal behandles i stornemnd. Beslutningen om å avgrense saken treffes av den nemndlederen som leder stornemnda.

Forvaltningsloven kapittel IV til VI om saksforberedelse, vedtak og klage gjelder ikke for en beslutning om å avgrense saken etter første til tredje ledd.

§ 16-12. Personlig fremmøte i nemndmøte

Når det er besluttet at en utlending kan gis adgang til å møte personlig og uttale seg i en sak som behandles etter lovens § 78 første eller annet ledd, jf. lovens § 78 femte ledd, skal Utlendingsnemnda underrette utlendingen om dette og sette en frist for å gi skriftlig tilbakemelding på om utlendingen vil benytte seg av denne adgangen. Beslutning om personlig fremmøte treffes av en nemndleder.

Adgang til personlig fremmøte skal som hovedregel gis i saker der Utlendingsdirektoratet har truffet vedtak om

- a) avslag på søknad om beskyttelse når det heller ikke er gitt tillatelse etter lovens § 38,
- b) avslag på søknad om familieinnvandring fremmet fra riket av en asylsøkers familiemedlem som ikke selv har søkt beskyttelse,
- c) avslag på søknad om avledet flyktningstatus, jf. lovens § 28 sjettede ledd,
- d) at overføringsflyktning ikke gis status som flyktning, jf. lovens § 35 tredje ledd,
- e) tilbakekall av innvilget oppholdstillatelse som flyktning, og i denne forbindelse tilbakekall og avslag på søknad om fornyelse av utlendingens oppholdstillatelse, og tilbakekall og bortfall av permanent oppholdstillatelse,
- f) tilbakekall og avslag på søknad om fornyelse av oppholdstillatelse når førstegangs tillatelse er gitt etter lovens § 38 på grunnlag av søknad om beskyttelse,
- g) tilbakekall og bortfall av permanent oppholdstillatelse når førstegangs tillatelse er gitt etter lovens § 38 på grunnlag av søknad om beskyttelse, eller
- h) utvisning av utlending som har påberopt seg vern mot forfølgelse etter lovens § 73.

Det kan gjøres unntak fra hovedregelen i annet ledd når utlendingens fremstilling av faktum er lagt til grunn, når det ikke er tvil om faktum eller når nemndleder anser det åpenbart at personlig fremmøte ikke vil ha betydning for avgjørelsen av saken.

Adgang til personlig fremmøte kan også gis i andre saker etter en konkret vurdering. Dette kan blant annet være aktuelt i saker om utvisning av utlending som har barn med fast bopel i Norge og selv har fast bopel her, og i saker om hvorvidt en utlending fyller vilkårene for ny tillatelse etter lovens § 53 første ledd bokstav b eller § 53 annet ledd.

§ 16-13. Gjennomføring av nemndmøte med personlig fremmøte

Utlendingen skal avgi forklaring, besvare eventuelle spørsmål fra nemnda og kan pålegges å gi opplysninger som kan ha betydning for vedtaket, jf. lovens § 83 første ledd.

For å få saken så godt opplyst som mulig, kan nemndleder gi andre personer adgang til å møte.

Nemndleder kan avskjære spørsmål og muntlige innlegg fra utlendingen, hans eller hennes advokat eller andre som er gitt adgang til å møte, når disse ikke anses å ha betydning for saken.

Utlendingen og eventuelle andre som møter, har ikke adgang til å være til stede under nemndas videre behandling av saken.

Saken skal som hovedregel utsettes dersom utlendingen har gyldig forfall. Som gyldig forfall regnes blant annet at underretning om tidspunktet for fremmøtet ikke er kommet fram til utlendingen, og omstendigheter som medfører at utlendingen ikke kunne ha møtt uten fare for helse eller velferd eller uten å forsømme viktige og uoppsettelige oppgaver eller plikter.

Kapittel 17. Saksbehandlingen

Lovens § 80. Forholdet til forvaltningsloven, jf. § 126

§ 17-1. Parter og fullmektiger i utlendingssaker

Søkeren anses som part i saker etter loven og forskriften, jf. forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav e. I saker som ikke beror på søknad vil det kun være den som saken retter seg mot som er å anse som part.

En part har rett til å la seg bistå av fullmektig i saken, jf. forvaltningsloven § 12. En fullmektig som ikke er advokat, skal legge fram skriftlig fullmakt. Dersom det for eksempel på grunn av krig, manglende infrastruktur eller helsemessige forhold er umulig eller uforholdsmessig vanskelig å fremlegge skriftlig fullmakt, kan det i særlige tilfeller legges til grunn at en annen opptrer som fullmektig uten skriftlig fullmakt.

Lovens § 81. Utlendingens rett til å uttale seg, jf. § 126

§ 17-2. Asylintervju

Med mindre søkeren blir bortvist til et første asylland eller land som deltar i Dublinsamarbeidet, jf. § 7-3, skal asylintervju foretas snarest mulig. Asylsøkere over 18 år skal intervjues atskilt. Søkerens ektefelle eller samboer bør som regel intervjues, selv om vedkommende ikke søker beskyttelse.

Intervjuet skal tilrettelegges på en måte som sikrer at saken blir best mulig opplyst. Utlendingsdirektoratet skal klarlegge om søkeren ut fra grunnlaget for asylsøknaden eller ut fra livssituasjonen, har særlige behov under intervjusituasjonen. Kvinner skal spørres om de ønsker at intervjuer og tolk skal være kvinner. Slike ønsker, og andre særskilte behov, skal etterkommes så langt det er praktisk mulig.

Med mindre søkeren og den som skal foreta intervjuet kan kommunisere forsvarlig på et felles språk, skal tolk tilkalles. Søkeren skal opplyses om tolkens rolle under asylintervjuet og at tolken har taushetsplikt etter forvaltningsloven § 13 flg. Det skal også opplyses om at overtredelse av taushetsplikten kan medføre straffansvar etter straffeloven § 121.

Før intervjuet tar til, skal søkeren oppfordres til å forklare seg sannferdig og fullstendig, og orienteres om at uriktige opplysninger eller fortielse av forhold av vesentlig betydning vil bli tillagt vekt ved avgjørelsen. Det skal videre opplyses om at det er forbundet med straffansvar å gi vesentlig uriktige eller åpenbart villedende opplysninger, jf. lovens § 108 første ledd bokstav c. Søkeren skal gjøres kjent med at de opplysninger som gis under intervjuet, vil danne grunnlag for avgjørelsen av søknaden, sammen med andre relevante opplysninger i saken.

Søkeren skal gis anledning til å forklare seg med egne ord. Intervjueren skal så langt det er mulig avklare motstridende opplysninger.

Det kan tas lydopptak av samtaler med asylsøkeren. Asylsøkeren skal orienteres om at det tas slikt opptak.

§ 17-3. Høring av barn

Barn som er fylt 7 år, og yngre barn som er i stand til å danne seg egne synspunkter, skal informeres og gis anledning til å bli hørt før det treffes avgjørelse i saker som vedrører dem etter utlendingsloven.

Barnet kan høres muntlig eller skriftlig eller gjennom foreldre, verge eller andre som kan uttale seg på vegne av barnet. På hvilken måte barnet skal høres, må vurderes ut fra sakens art og søknadssituasjonen. Utlendingsdirektoratet gir utfyllende retningslinjer om hvordan barnets uttalerett skal gjennomføres, tilpasset de ulike sakstyper og søknadssituasjoner.

Barnets syn skal tillegges vekt i samsvar med barnets alder og modenhet.

§ 17-4. Samtale med barn i asylsaker

Den totale livssituasjonen til medfølgende barn skal klarlegges under intervjuet av foreldrene.

I asylsaker skal det gjennomføres en samtale med medfølgende barn over 7 år, med mindre barnet selv ikke ønsker det, eller det anses åpenbart unødvendig. Det kan også gjennomføres egen samtale med barn under 7 år som er i stand til å danne seg egne synspunkter, og som skal gis anledning til å bli hørt etter § 17-3. Samtalens formål er å belyse barnets situasjon og klarlegge om barnet kan ha et selvstendig asylgrunnlag.

Asylsøker under 18 år som er kommet til riket uten foreldre eller andre som utøver foreldreansvar, skal alltid ha hjelpeverge eller fullmektig til stede under samtalen. Samtalen skal så vidt mulig gjennomføres innen 14 dager etter at søknaden er fremsatt, med mindre det er behov for aldersundersøkelse for å klarlegge søkerens alder.

Opplysninger barnet gir under samtalen etter annet eller tredje ledd, skal nedtegnes skriftlig.

Utlendingsdirektoratet gir nærmere retningslinjer for å sikre at barnets interesser og behov blir ivaretatt i samtalen, og kan også gi nærmere retningslinjer om når det skal anses åpenbart unødvendig å gjennomføre samtale etter annet ledd.

§ 17-5. Tilbud om samtale med barn i saker om familieinnvandring

Med mindre det anses åpenbart unødvendig, skal det som hovedregel gis tilbud om en samtale til barn over 7 år i saker om familieinnvandring som gjelder

- a) barn som søker alene,
- b) barn som søker gjenforening med én forelder,
- c) fosterbarn,
- d) enslige mindreårige barn som har flyktningstatus i Norge, og
- e) barn med oppholdstillatelse etter lovens § 38, dersom det er aktuelt å innvilge oppholdstillatelse til én eller begge foreldre etter lovens § 49 første ledd.

Opplysninger barnet gir under samtalen skal nedtegnes skriftlig.

Utlendingsdirektoratet gir nærmere retningslinjer for å sikre at barnets interesser og behov blir ivaretatt i samtalen, og kan også gi nærmere retningslinjer om når det skal anses åpenbart unødvendig å gi tilbud om samtale.

§ 17-6. Varslingsplikt til barneverntjenesten

Dersom det ved behandlingen av saker som vedrører barn, fremkommer opplysninger som gir grunn til å tro at et barn blir mishandlet eller utsatt for andre former for alvorlig omsorgssvikt, eller når barnet har vist vedvarende alvorlige atferdsvanser, har utlendingsmyndighetene og ansatte i asylmottak plikt til å gi opplysninger til kommunens barnevernstjeneste uten hinder av taushetsplikt, jf. barnevernloven § 6-4 annet ledd.

Lovens § 83. Utlendingens møte- og opplysningsplikt

§ 17-7. Utlendingens opplysningsplikt etter lovens § 83 annet ledd

Utlendingsmyndighetene kan som ledd i å avklare en utlendings identitet, pålegge utlendingen å

- a) gi opplysninger om forhold som har tilknytning til utlendingens identitet, bl.a. navn, nasjonalitet, fødselsdato, fødested, bosted/oppholdssted i hjemlandet, sivilstatus, familiemedlemmer, identitetsdokumenter og reiserute til Norge,
- b) legge fram reisedokument eller lignende dokument utferdiget av offentlig myndighet i inn- eller utland som bekreftelse på utlendingens identitet. Utlending som ikke har slikt dokument i sin besittelse kan pålegges å innhente det. Utlendingen kan også pålegges å medvirke til at slikt dokument innhentes eller utstedes, herunder ved å la seg fremstille for aktuelle lands utenriksstasjon og gi de opplysninger som er nødvendige for å få utstedt reisedokument,
- c) legge fram dokumenter utferdiget av utlendingen selv, offentlige myndigheter eller andre i inn- eller utland, der opplysninger om utlendingens identitet fremgår helt eller delvis. En utlending som ikke har slike dokumenter i sin besittelse, kan pålegges å innhente dem eller medvirke til at de innhentes,
- d) legge fram brev, notater, elektronisk lagrede opplysninger mv., utferdiget av utlendingen selv eller andre, der opplysninger om utlendingens identitet fremgår helt eller delvis,
- e) innhente eller medvirke til å innhente opplysninger hos offentlige myndigheter i inn- eller utland om registreringer som kan bidra til å avklare utlendingens identitet,
- f) innhente eller medvirke til å innhente opplysninger om skolegang, arbeidsforhold, boligforhold, bank- og forsikringsforhold mv., i inn- eller utland som kan bidra til å avklare utlendingens identitet,
- g) legge fram billetter, bagasjekvitteringer og lignende,
- h) delta i språkanalyse, og
- i) avlegge skriftprøve for at sammenlignende skriftundersøkelse kan foretas.

En utlending som søker eller som er innvilget beskyttelse, kan ikke pålegges å ta kontakt med sitt hjemlands myndigheter dersom dette kan komme i konflikt med et behov for beskyttelse. Utlendingen kan heller ikke pålegges å avklare sin identitet på annen måte som kan komme i konflikt med et behov for beskyttelse.

Dersom det er grunn til å anta at den identiteten en utlending er registrert med likevel ikke er den riktige, skal utlendingen gjøres kjent med grunnlaget for antakelsen og gis anledning til å uttale seg om dette, før det gis pålegg etter første ledd. Første og annet ledd gjelder tilsvarende for slik utlending.

En utlending som pålegges å medvirke til å avklare sin identitet i medhold av første eller tredje ledd, skal gjøres kjent med de aktuelle bestemmelsene og med at det kan være straffbart å unnlate å etterkomme slikt pålegg, jf. lovens § 108 første ledd bokstav c og forskriftens § 18-13. Utlendingen skal også gjøres kjent med at det kan være straffbart å gi vesentlig uriktige eller åpenbart villedende opplysninger, jf. lovens § 108 første ledd bokstav c, samt å gi falsk forklaring, jf. straffeloven § 166.

Lovens § 85. Vandelskontroll i sak om familieinnvandring, jf. forvaltningsloven § 19 tredje ledd

§ 17-8. Utlevering av opplysninger fra politiet i saker som gjelder familieinnvandring

Etter anmodning fra Utlendingsdirektoratet eller Utlendingsnemnda i henhold til lovens § 85, skal politiet gi opplysninger dersom referansepersonen er siktet, tiltalt eller ilagt straff etter straffeloven kapittel 19 til 22, ilagt kontaktforbud etter straffeloven § 33 eller besøksforbud etter straffeprosessloven § 222a, med mindre dette kan skade arbeidet med kriminalitetsbekjempelse. For øvrig kan politiet blant annet gi opplysninger om at referansepersonen er anmeldt for forhold som nevnt i første punktum eller er siktet, tiltalt eller ilagt straff for andre straffbare forhold, dersom disse opplysningene må antas å være av vesentlig betydning for vurderingen etter utlendingsloven § 40 femte ledd eller § 48.

Underretning etter første ledd gis skriftlig med kopi til referansepersonen. Dersom opplysninger om referansepersonen senere gis videre til søkeren, skal referansepersonen orienteres om dette på samme måte.

Dersom søkeren innvilges oppholdstillatelse, skal ikke opplysninger om referansepersonensandel utleveres til søkeren, med mindre de har vært relevante ved vurderingen av tillatelsen, og det anses å være av betydning for søkeren å bli kjent med opplysningene.

Bestemmelsen gjelder tilsvarende for uttalelse knyttet til den person referansepersonen har fått familieetablering med, når søkeren er referansepersonens særkullsbarn.

Utlendingsdirektoratet gir nærmere retningslinjer for gjennomføring av bestemmelsene i denne paragrafen, herunder kan direktoratet fastsette at opplysninger etter første ledd skal gis i alle saker om familieetablering hvor det ikke er besluttet unntak.

Lovens § 86. Vandelskontroll i saker om visum, jf. forvaltningsloven § 19 tredje ledd

§ 17-9. Utlevering av opplysninger fra politiet i saker om visum

Etter anmodning fra Utlendingsdirektoratet eller Utlendingsnemnda i henhold til lovens § 86, skal politiet gi opplysninger dersom referansepersonen er siktet, tiltalt eller ilagt straff etter straffeloven kapittel 19 til 22, ilagt kontaktforbud etter straffeloven § 33 eller besøksforbud etter straffeprosessloven § 222a, med mindre dette kan skade arbeidet med kriminalitetsbekjempelse. For øvrig kan politiet blant annet gi opplysninger om at referansepersonen er anmeldt for forhold som nevnt i første punktum eller er siktet, tiltalt eller ilagt straff for andre straffbare forhold dersom disse opplysningene må antas å være av vesentlig betydning for å vurdere om visum skal nektes.

Underretning etter første ledd gis skriftlig med kopi til referansepersonen. Dersom opplysninger om referansepersonen senere gis videre til søkeren, skal referansepersonen orienteres om dette på samme måte.

I saker hvor visum innvilges, skal ikke opplysninger om referansepersonensandel formidles videre til søkeren.

Utlendingsdirektoratet gir nærmere retningslinjer for gjennomføring av bestemmelsene i denne paragrafen.

Lovens § 89. Gebyr

§ 17-10. Behandlingsgebyr ved søknad om midlertidig eller permanent oppholdstillatelse eller ved fornyelse av oppholdstillatelse

For behandling av søknad om oppholdstillatelse eller fornyelse av slik tillatelse, betales et gebyr på 1100 kr senest samtidig med innlevering av søknaden. Ved søknad om gruppetillatelse, jf. § 6-7 og § 6-15, betales et gebyr på 1100 kr pr. arbeidstaker. Ved førstegangs søknad om oppholdstillatelse til familiemedlem etter bestemmelsene i lovens kapittel 6, eller søknad om fornyelse av slik tillatelse som er fremsatt etter at tillatelsen er utløpt, betales et gebyr på 3000 kr. Ved søknad om permanent

oppholdstillatelse betales et gebyr på 1600 kr.

Bestemmelsen i første ledd gjelder ikke

- a) søknad som gjelder barn under 18 år,
- b) søknad om beskyttelse eller fornyelse av tillatelse til utlending som er innvilget beskyttelse,
- c) søknad som gjelder ektefelle eller samboer og forsørget barn av utlending tilknyttet diplomatiske eller lønte konsulære stasjoner (representasjoner) i riket, når slikt unntak følger av Norges folkerettslige forpliktelser. Unntaket gjelder også ektefelle eller samboer og forsørget barn av utlending som er hjelpepersonale ved slik stasjon,
- d) søknad som er fremsatt i henhold til § 8-3 og § 8-4 om oppholdstillatelse for utlendinger som antas å være utsatt for menneskehandel,
- e) søknad som gjelder oppholdstillatelse på selvstendig grunnlag etter lovens § 53,
- f) søknad om tillatelse til å ta arbeid under behandling av søknad om beskyttelse, jf. lovens § 94 og forskriftens § 17-26, eller
- g) søknad om tillatelse til utlending som skal utføre arbeid i forbindelse med en krisesituasjon, jf. § 6-31.

Utlendingsdirektoratet kan fastsette at det skal kreves gebyr for søknad om tillatelse til å ta arbeid i påvente av utreise, når søknaden fremsettes etter endelig avslag på søknad om beskyttelse.

§ 17-11. Behandlingsgebyr ved søknad om reisebevis og utlendingspass

Ved søknad om utlendingspass fra utlending som har fått oppholdstillatelse på annet grunnlag enn en søknad om beskyttelse, eller ved søknad som fremsettes av en utlending som tidligere har fått avslag på søknad om utlendingspass, betales et gebyr på 1100 kr senest samtidig med innlevering av søknaden. Det samme gjelder ved fremsettelse av søknad om reisebevis eller utlendingspass når tidligere utstedt reisebevis eller utlendingspass har gått tapt.

Ved søknad om fornyelse av reisebevis eller utlendingspass betales et gebyr tilsvarende det beløp som er fastsatt i passloven § 3 fjerde ledd.

I særlige tilfeller kan vedtaksmyndigheten frafalle krav om gebyr etter annet ledd.

§ 17-12. Behandlingsgebyr ved søknad om visum

Senest samtidig med innlevering av søknad om visum, skal det betales et behandlingsgebyr som er fastsatt gjennom Schengensamarbeidet, jf. vedlegg 19 til forskriften.

Når søknaden gjelder innreisevisum i medhold av forskriftens § 3-13 fjerde ledd, skal det betales et gebyr tilsvarende gebyr for søknad om Schengenvisum, jf. første ledd.

For behandling av søknad om ny innreise og forlengelse av visum etter § 3-19, skal det betales et gebyr tilsvarende gebyr for søknad om Schengenvisum, jf. lovens § 10 og første ledd i bestemmelsen her.

Når særlige grunner tilsier det, kan Utlendingsdirektoratet frafalle gebyret for søknad om visum på grensen, jf. § 3-18.

Visumpliktig utlending som omfattes av EØS-avtalen eller EFTA-konvensjonen, jf. § 3-8, er unntatt fra plikten til å betale gebyr etter denne bestemmelsen.

§ 17-13. Unntak fra gebyrplikt i ekstraordinære situasjoner og for søknad fremsatt for Sysselmannen på Svalbard

Utlendingsdirektoratet kan i ekstraordinære situasjoner beslutte at det skal gjøres unntak fra kravet om gebyr for nærmere bestemte grupper av søkere.

Det kreves ikke gebyr når søknad fremsettes for Sysselmannen på Svalbard.

Lovens § 90. Iverksetting av vedtak, jf. § 126

§ 17-14. Fastsettelse av utreisefrist mv.

Når det foreligger vedtak som innebærer at utlendingen må forlate riket, fastsettes frist for utreise, jf. lovens § 90 sjette ledd, av Utlendingsdirektoratet eller Utlendingsnemnda. Etter nærmere retningslinjer fra departementet kan utreisefrist også fastsettes av politiet.

Utlendinger som er under utredning eller behandling for tuberkuløs sykdom, skal ikke pålegges å forlate riket før mistanke om tuberkuløs sykdom er avkreftet, eller behandlingen er fullført. Unntak kan gjøres i enkelttilfeller dersom det ut fra muligheten for videre behandling er helsefaglig forsvarlig, eller dersom særlige grunner taler for det.

§ 17-15. Uttransportering

Politiet skal foreta den nødvendige utreisekontroll og avgjøre om eskorte er påkrevd. Ved vurderingen av behovet for eskorte bør det særlig tas hensyn til sikkerheten om bord på transportmiddelet, muligheten for at utlendingen ikke fullt ut etterkommer en beslutning om iverksetting, om transportselskapet eller fartøysjefen har bedt om eskorte, samt behovet for bistand til utlendingen. Politiet skal i det enkelte tilfellet vurdere for hvilken strekning eskorte er påkrevd.

Antallet ledsagere fastsettes i det enkelte tilfellet etter hvor mange personer som skal føres ut, deres kjønn og personlige forhold ellers, reisens lengde, transportmåten og omstendighetene for øvrig.

Før transporten påbegynnes, skal politiet underrette føreren av vedkommende transportmiddel.

Politimyndighetene på aktuelle transittsteder i utlandet bør varsles på forhånd i tilfelle utlendingen vil komme til å oppholde seg på landets territorium utenfor transportmiddelet, eller når slik underretning er påkrevd av sikkerhetsmessige eller andre grunner.

Alminnelig tjenesteinstruks for politiet (politiinstruksen) gjelder for slike transporter så langt den passer. Etter utført eskorte skal politiet sende rapport om uttransporteringen til Utlendingsdirektoratet.

Lovens § 91. Ansvar for utgifter mv., jf. § 126

§ 17-16. Ansvar for utgifter til uttransportering

Dersom en transportør blir ansvarlig for utgifter til eskorte i henhold til lovens § 91 tredje ledd, skal vedkommende dekke alle utgifter forbundet med eskorten, herunder utgifter til reise, kost, losji, lønn og eventuell overtid.

Transportørens ansvar for utgifter etter lovens § 91 tredje ledd gjelder bare når et vedtak om bortvisning av en asylsøker kan iverksettes innenfor de frister som fremgår av § 5-3. For øvrig gjelder ansvaret bare når bortvisningsvedtak kan iverksettes innenfor fristen i § 5-3 annet ledd.

Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere bestemmelser om utgiftsdekning etter lovens § 91.

Lovens § 92. Rettshjelp, jf. § 126

§ 17-17. Veiledning om rettshjelp

I sak om bortvisning, utvisning og tilbakekall av gitt tillatelse, og når utlendingen søker beskyttelse etter lovens § 28, skal politiet gi veiledning i samsvar med lovens § 82. Politiet skal også informere om det offentliges adgang til å kreve refusjon når det er gitt fritt rettsråd uten behovsprøving, jf. § 17-19.

Veiledningen skal gis samtidig med underretning om vedtaket eller samtidig med forhåndsvarsel når dette er påkrevd, jf. forvaltningsloven § 16. Utlending som søker beskyttelse, og som ikke har rett til fritt rettsråd, skal gis tilbud om individuell veiledning fra en uavhengig organisasjon i forbindelse med at søknaden fremsettes, med mindre det er iverksatt en ordning med kollektiv beskyttelse, jf. lovens § 34.

Veiledning etter bestemmelsen her skal gis på et språk utlendingen kan forstå.

§ 17-18. Retten til fritt rettsråd

Enslig mindreårig asylsøker har rett til fritt rettsråd uten behovsprøving i rimelig tid før Utlendingsdirektoratet fatter vedtak i saken. Det samme gjelder for utlending som søker beskyttelse, når saken kan berøre utenrikspolitiske hensyn, grunnleggende nasjonale interesser eller hvor utelukkelse etter § 31 kan bli utfallet, jf. lovens § 92 annet ledd.

Forvaltningsloven kapittel IV til VI om saksforberedelse, vedtak og klage gjelder ikke for Utlendingsdirektoratets beslutning om hvorvidt en sak faller inn under første ledd.

§ 17-19. Refusjon av det offentliges utgifter

I tilfeller hvor det er gitt fritt rettsråd uten behovsprøving, jf. lovens § 92 første, annet og tredje ledd, kan det offentliges utgifter i forbindelse med rettshjelpen kreves helt eller delvis erstattet dersom utlendingen har økonomisk evne til det, jf. lovens § 92 sjette ledd.

Når Utlendingsnemnda finner grunn til å reise spørsmål om slik refusjon, sendes saken til vedkommende fylkesmann, som avgjør om refusjon skal kreves.

Når Utlendingsdirektoratet antar at bestemmelsen i første ledd kan komme til anvendelse, sendes saken til Utlendingsnemnda.

I tilfeller hvor det er gitt fri sakførsel uten behovsprøving etter lovens § 92 femte ledd, gjelder bestemmelsene i denne paragraf tilsvarende.

§ 17-20. Tilbud om advokat og annen bistand. Advokatvaktordning

Politiet skal bistå utlendingen med å ta kontakt med en uavhengig organisasjon eller advokat dersom utlendingen ønsker det.

Departementet kan opprette advokatvaktordninger til å bistå utlendinger i saker om bortvisning og søknad om oppholdstillatelse etter lovens § 28.

I saker der Utlendingsdirektoratet tilbyr asylsøkere advokat gjennom en advokatvaktordning, eller i henhold til etablerte advokatlister, kan utlendingen bare bruke annen advokat enn den som tilbys, når særlige grunner tilsier det og saken ikke blir forsinket. Dersom utlendingen på forhånd er representert ved advokat, skal denne benyttes dersom det kan skje uten å forsinke saken.

Lovens § 93. Tidspunktet for fremsettelse av søknad om beskyttelse. Opplysning av saken

§ 17-21. Registrering av asylsøknad

Søknad om beskyttelse skal registreres av politiet på fastsatt skjema. Søknad om beskyttelse omfatter også søknad om reisebevis eller utlendingspass, jf. § 12-11.

Pass eller annet reisedokument som søkeren er i besittelse av, må innleveres sammen med søknaden, jf. lovens § 93 første ledd. Det samme gjelder for søkerens ektefelle eller samboer og barn, som søker tillatelse etter innreise i medhold av lovens § 40 til § 42.

Når søknad om beskyttelse er stilt i bero, skal passet eller annet reisedokument som søkeren har innlevert sammen med søknaden, leveres tilbake.

Den som registrerer søknaden, skal gi søkeren veiledning om de rettigheter som følger av lovens § 82, og om nødvendig sørge for at tolk blir tilkalt, jf. lovens § 81 første ledd. Søkeren skal opplyses om tolkens rolle og at tolken har taushetsplikt etter forvaltningsloven § 13 flg. Det skal også opplyses at overtredelse av taushetsplikten kan medføre straffansvar etter straffeloven § 121.

Utlending som søker beskyttelse skal registreres individuelt. Medfølgende barn som søker samtidig med én eller begge foreldre, kan registreres i én av foreldrenes sak. Det skal bringes på det rene om eventuell medfølgende ektefelle eller samboer og barn søker beskyttelse.

Det skal bringes på det rene om søkeren samtykker i at opplysninger om vedkommende innhentes fra andre myndigheter, herunder fra myndigheter i andre land enn hjemlandet, dersom det er av betydning for avgjørelsen av søknaden.

Utlending som kommer til riket og søker beskyttelse, har plikt til å gjennomgå tuberkuloseundersøkelse i henhold til forskrift 13. februar 2009 nr. 205 om tuberkulosekontroll § 3-1 første ledd bokstav a. Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer.

§ 17-22. Registreringsbevis

Utlending som søker beskyttelse og familiemedlemmer som nevnt i § 17-21 annet ledd, skal snarest mulig etter ankomst til riket utstyres med registreringsbevis for asylsøker, med mindre bortvisning etter lovens § 17 er under vurdering eller andre særlige grunner taler mot det.

Søkerens ektefelle eller samboer og barn som søker tillatelse etter innreise i medhold av lovens § 40 til § 42, men ikke avledet status, jf. lovens § 28 sjette ledd, skal utstyres med registreringsbevis dersom de ikke er i besittelse av reisedokument.

Registreringsbeviset gis gyldighet for et bestemt tidsrom av inntil seks måneders varighet. Registreringsbeviset inndras når utlendingen får utstedt reisebevis for flyktning eller utlendingspass, skal forlate riket eller for øvrig får tilbake sitt hjemlands pass. Politiet skal påse at dette blir gjort.

Registreringsbeviset er ikke å anse som dokumentasjon på at de angitte personalopplysninger er korrekte. Det gjelder ikke som reisedokument.

Registreringsbeviset utstedes av politiet. Politiet skal informere om de begrensninger som fremgår av fjerde ledd.

§ 17-23. Om pålegg etter lovens § 93 fjerde ledd

Et pålegg etter lovens § 93 fjerde ledd om at søkeren skal være tilgjengelig på nærmere angitt sted, besluttet av Utlendingsdirektoratet, politimesteren eller den politimesteren gir fullmakt.

Et pålegg etter lovens § 93 fjerde ledd skal settes til et begrenset tidsrom, og ikke lenger enn hva formålet om å opplyse saken tilsier. Det kan ikke pålegges frihetsberøvelse.

Lovens § 94. Søkerens rettsstilling under behandlingen av søknaden

§ 17-24. Krav om dokumentasjon for tillatelse til å ta arbeid som asylsøker¹

1 Foreløpig ikke vedtatt.

§ 17-25. Varigheten av tillatelse for asylsøker til å ta arbeid etter lovens § 94

En tillatelse til å ta arbeid etter lovens § 94 gjelder for inntil 6 måneder, og kan fornyes dersom vilkårene for dette er til stede. Hvis tillatelse er gitt mens søknaden er til behandling i Utlendingsdirektoratet, faller ikke tillatelsen bort før utløpet av seks månedersperioden selv om søknaden avslås av Utlendingsdirektoratet, dersom det foreligger en rett til fortsatt tillatelse i medhold av lovens § 94 annet ledd første punktum.

Dersom en asylsøker som har tillatelse til å ta arbeid etter lovens § 94, får avslag på søknaden om beskyttelse av Utlendingsnemnda, bortfaller ikke tillatelsen før utreisefristen forfaller, med mindre seks månedersperioden utløper før dette tidspunktet.

§ 17-26. Vilkår for at en asylsøker skal kunne ta arbeid etter at søknaden om beskyttelse er avslått av Utlendingsnemnda

En utlending kan gis fortsatt tillatelse til å ta arbeid etter at søknaden om beskyttelse er avslått av Utlendingsnemnda dersom vedkommende hadde gyldig tillatelse etter lovens § 94 på tidspunktet for avslaget, og vedtaket foreløpig ikke skal iverksettes.

§ 17-27. Fremgangsmåte ved søknad og vedtaksmyndighet i sak om tillatelse til å ta arbeid under asylsaksbehandlingen mv.

En anmodning om tillatelse til å ta arbeid etter lovens § 94 fremsettes for politiet.

En tillatelse til å ta arbeid etter lovens § 94 første ledd anmerkes i registreringsbevis for asylsøker, jf. § 17-22. Det skal fremgå at tillatelsen bare gjelder inntil søknaden om beskyttelse er avgjort i første instans. Det samme gjelder tillatelse etter § 94 annet ledd. Er dette ikke mulig, anmerkes tillatelsen på særskilt dokument. Det skal fremgå at tillatelsen bare gjelder inntil avslaget på søknaden om beskyttelse iverksettes.

Utlendingsdirektoratet kan gi retningslinjer om saksbehandlingen.

Lovens § 95. Innkvartering ved søknad om beskyttelse

§ 17-28. Utplassering av asylsøker mv.

En utlending som søker beskyttelse og familiemedlemmer som nevnt i § 17-21 som blir utplassert på et mottakssted i en kommune, kan overføres fra ett mottakssted til et annet mottakssted innen samme kommune eller til annen kommune.

Bosetting i en kommune kan i særlige tilfeller gjennomføres før endelig vedtak i saken om beskyttelse foreligger.

Departementet kan gi nærmere retningslinjer.

§ 17-29. Vedtaksmyndighet og klage

Utlendingsdirektoratet eller det regionkontor som bemyndiges, treffer vedtak etter § 17-28.

Forvaltningslovens regler om at enkeltvedtak skal grunngis og kan påklages, gjelder ikke for vedtak etter § 17-28, jf. forvaltningslovens § 24 fjerde ledd og § 28 tredje ledd. Vedtak etter § 17-28 annet ledd skal likevel grunngis.

Forvaltningslovens regler om at enkeltvedtak kan påklages, gjelder ikke for vedtak om bosetting av

utlending i en kommune, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd.

Lovens § 98. Samarbeid med FNs høykommissær for flyktninger. Oversending og utveksling av opplysninger

§ 17-30. Oversending av opplysninger (unntak fra taushetsplikt)

Ved oversending av opplysninger i medhold av lovens § 98, kan det opplyses om en persons fulle navn, fødselsdato og statsborgerforhold.

§ 17-31. Oversending av opplysninger i sak om visum (unntak fra taushetsplikt)

Ved underretning til øvrige Schengenland om utstedelse av visum av humanitære grunner, jf. lovens § 11, kan det i medhold av lovens § 98 annet ledd, i tillegg til opplysninger nevnt i forskriftens § 17-30, oversendes opplysninger om

- a) sted og dato for visumutstedelsen, og
- b) grunner for visumutstedelsen.

Ved underretning til øvrige Schengenland om annullering eller inndragning av visum og ved reduksjon av visumets gyldighetstid, kan det i medhold av lovens 98 annet ledd, i tillegg til opplysninger nevnt i forskriftens § 17-30, oversendes opplysninger om

- a) reisedokumentets art og nummer,
- b) visumetikettens nummer,
- c) visumkategori,
- d) sted og dato for visumutstedelsen, og
- e) dato og grunner for annullering, inndragning eller reduksjon av gyldighetstid.

Når et Schengenland har bedt om samråd før visum utstedes, kan det i medhold av lovens § 98 annet ledd, i tillegg til opplysninger som nevnt i forskriftens § 17-30, oversendes opplysninger om

- a) hvilken utenriksstasjon søknaden er fremlagt for,
- b) tidligere statsborgerskap,
- c) type og nummer på de reisedokumenter som er fremlagt, samt utstedelsesdato og gyldighetstid,
- d) oppholdets varighet og formål,
- e) datoer for reisen,
- f) søkers bosted, yrke og arbeidsgiver,
- g) opplysninger fra andre Schengenland, særlig om tidligere søknader til eller opphold på et Schengenlands territorium,
- h) hvilken grense søkeren har til hensikt å passere ved innreise til Schengenterritoriet, og
- i) andre opplysninger av betydning for utenriksstasjonen, for eksempel om ektefelle og mindreårige barn som reiser sammen med søkeren, tidligere visa utstedt til søkeren eller visumsøknader knyttet til samme bestemmelsessted.

§ 17-32. Oversending av opplysninger i sak om oppholdstillatelse til utlending som er innmeldt i Schengen informasjonssystem (SIS) (unntak fra taushetsplikt)

Når det vurderes å utstede oppholdstillatelse til en utlending som er innmeldt i Schengen informasjonssystem (SIS) med henblikk på ikke å tillate innreise, eller når utlending som har gyldig

oppholdstillatelse utstedt av et Schengenland er innmeldt i SIS med henblikk på ikke å tillate innreise, og det i denne forbindelse skal være samråd mellom berørte land, kan det i medhold av lovens § 98 annet ledd, i tillegg til opplysninger som nevnt i forskriftens § 17-30, oversendes opplysninger om

- a) vedtakstype,
- b) hvilken myndighet som har fattet vedtaket,
- c) dato for vedtaket,
- d) dato for forkynnelse,
- e) iverksettelsesdato,
- f) vedtakets varighet, og
- g) årsak til at personen er uønsket på det innmeldende lands territorium.

§ 17-33. Oversending av opplysninger i asylsak (unntak fra taushetsplikt)

Ved behandling av søknad om beskyttelse, kan det i medhold av lovens § 98 annet ledd, i tillegg til opplysninger som nevnt i forskriftens § 17-30, oversendes opplysninger om

- a) søkerens eventuelle tidligere navn, aliasnavn, fødested og tidligere statsborgerskap,
- b) legitimasjons- og reisedokumenter,
- c) andre opplysninger som er nødvendige for å kunne fastslå identiteten til en som søker om beskyttelse,
- d) oppholdssteder og reiseruter,
- e) oppholdstillatelser eller visa utstedt av Schengenland,
- f) stedet der asylsøknaden er innlevert,
- g) eventuell dato for tidligere asylsøknad, dato for fremsetning av foreliggende asylsøknad, opplysning om hvor langt saksbehandlingen er kommet og innholdet av det vedtak som er truffet,
- h) de grunner for asylsøknaden som er anført i søknaden, og
- i) begrunnelse for vedtak i saken.

Oversending av opplysninger som nevnt i første ledd, kan bare finne sted når dette er nødvendig for å avgjøre hvilket land som skal ha ansvaret for behandlingen av asylsøknaden, for å kunne behandle søknaden eller for å kunne oppfylle andre forpliktelser. For oversending av opplysninger som nevnt i første ledd bokstav h og i, er det i tillegg et vilkår at asylsøkeren har samtykket til slik oversending.

Kapittel 18. Behandling av fingeravtrykk mv., tvangsmidler og straff

Lovens § 100. Fotografi og fingeravtrykk

§ 18-1. Fotografi og fingeravtrykk av utlending

Søknad om oppholdstillatelse og visum skal inneholde fotografi. Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere bestemmelser om når søknaden skal inneholde fingeravtrykk.

Det skal tas fotografi og fingeravtrykk av

- a) utlending som ikke kan dokumentere sin identitet eller det er grunn til å mistenke at utlendingen oppgir falsk identitet,
- b) utlending som søker om beskyttelse etter loven,
- c) utlending over 18 år som søker oppholdstillatelse etter lovens kapittel 6 (familieinnvandring) som

- familiemedlem til en utlending som har søkt om beskyttelse,
- d) utlending som nevnt under bokstav b eller c som har fått avslag på sin søknad, når fingeravtrykk ikke er tatt tidligere,
- e) utlending som blir utvist,
- f) utlending som blir bortvist etter å ha blitt ilagt straff eller gitt påtaleunntatelse, og
- g) utlending som har oppholdt seg ulovlig i riket.

Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere bestemmelser om når fingeravtrykk for øvrig skal tas i de tilfeller som er nevnt i lovens § 100 første ledd.

For behandling av fingeravtrykk i henhold til Dublinsamarbeidet, jf. § 7-3, gjelder reglene i § 18-5 til § 18-11.

§ 18-2. Oppbevaring og registrering av fotografi og fingeravtrykk

Fotografi og fingeravtrykk tatt med hjemmel i § 18-1, skal oppbevares i den enkelte utlendingssak.

Fingeravtrykk som nevnt i første ledd skal registreres i et EDB-basert fingeravtrykkregister. Avtrykkene skal lagres i en egen fil (utlendingsregisteret) i alminnelige fingeravtrykkregister hos Kripos.

Hjemmelen for avtrykkene skal angis. Avtrykkene skal merkes med eget referansenummer.

§ 18-3. Søk i utlendingsregisteret og andre registre

Samtidig med registrering av et fingeravtrykk, skal det søkes i

- a) utlendingsregisteret for å undersøke om utlendingen allerede er registrert under samme eller annen identitet, og
- b) det alminnelige fingeravtrykkregister for å undersøke om utlendingen er ettersøkt i Norge eller annet land.

Når det er grunn til å anta at utlendingen har hatt opphold i annet land enn hjemlandet før ankomsten til Norge, kan fingeravtrykket oversendes til dette landets myndigheter for søk der. For EØS-borgere gjelder § 19-27.

Fingeravtrykk mottatt fra utlendingsmyndighetene i et annet land, kan benyttes til søk i utlendingsregisteret, og utlevering av opplysninger fra registeret kan foretas med hjemmel i utvekslingsavtaler med andre land eller for øvrig etter en konkret vurdering. Tilsvarende gjelder fingeravtrykk av utlendinger som er ettersøkt for alvorlige straffbare forhold, mottatt fra Interpol eller direkte fra politimyndighet i annet land.

§ 18-4. Sletting av fingeravtrykk

Fingeravtrykket skal slettes fra utlendingsregisteret når utlendingen har fått innvilget oppholdstillatelse som kan danne grunnlag for permanent oppholdstillatelse. Tilsvarende gjelder for utlendinger som har fått dokumentert oppholdsretten, jf. § 19-22, § 19-23 og § 19-24. Dette gjelder likevel ikke dersom det fortsatt er tvil om utlendingens identitet. I slike tilfeller skal avtrykket slettes når det ikke lenger er tvil om identiteten eller når utlendingen har fått permanent oppholdstillatelse eller varig oppholdsrett, jf. § 19-25 og § 19-26.

Fingeravtrykk av en utlending som har fått endelig avslag på en asylsøknad eller en tillatelse for øvrig, eller som blir bortvist eller utvist fra riket, skal slettes når det er gått fem år fra vedtakstidspunktet. Dette gjelder likevel ikke dersom et vedtak som nevnt i første punktum, skyldes hensynet til grunnleggende nasjonale interesser. Da gjelder heller ikke tiårsfristen i tredje ledd.

Utlendingsdirektoratet skal underrette Kripos når et avtrykk skal slettes i medhold av første ledd og om utgangspunktet for beregningen av fristen i annet ledd. Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere bestemmelser om når fingeravtrykk tatt i medhold av § 18-1 første og tredje ledd skal slettes. Avtrykk som ikke er slettet tidligere, skal slettes ti år etter siste registrering.

Lovens § 101. Behandling av fingeravtrykk. Eurodac

Eurodac, jf. lovens § 101, rådsforordning (EF) nr. 2725/2000 av 11. desember 2000

§ 18-5. Overføring av opplysninger

Fingeravtrykk skal tas av utlending som har fylt 14 år, som ikke er borger av et EU-land eller et land som deltar i Eurodac-samarbeidet, og som

- a) søker oppholdstillatelse etter lovens § 28, eller
- b) uten å bli bortvist, blir anholdt i forbindelse med ulovlig passering av grensen mellom Norge og et land som ikke er et EU-land eller deltar i Eurodac-samarbeidet.

Fingeravtrykkene skal overføres til en sentralenhet for fingeravtrykksopplysninger og lagres i den sentrale databasen (Eurodac) sammen med opplysninger om:

- a) hvilket land som overfører opplysningene,
- b) kjønn,
- c) referansenummer brukt av landet,
- d) dato for den dag fingeravtrykkene ble tatt,
- e) dato for overføring av opplysningene.

For en utlending som nevnt i første ledd bokstav a, skal det i tillegg overføres og lagres opplysninger om sted og dato for fremleggelse av søknad etter lovens § 28. For en utlending som nevnt i første ledd bokstav b, skal det i tillegg til opplysningene nevnt i annet ledd overføres og lagres opplysninger om sted og dato for anholdelsen.

Fingeravtrykk kan tas av utlending som har fylt 14 år, som ikke er borger av et EU-land eller land som deltar i Eurodac-samarbeidet og som oppholder seg ulovlig i riket. Fingeravtrykkene kan overføres til sentralenheten for fingeravtrykksopplysninger sammen med referansenummer.

Opplysninger registrert i Eurodac skal ikke anvendes i strid med Eurodacs formål, slik dette fremgår av Eurodac-forordningen artikkel 1. Utlendingsdirektoratet er behandlingsansvarlig for Eurodac nasjonalt, og Kripos er databehandler. Behandling av personopplysninger knyttet til Eurodac, skal reguleres i en skriftlig databehandleravtale, jf. lov 14. april 2000 nr. 31 om behandling av personopplysninger § 15. Datatilsynet er nasjonal tilsynsmyndighet.

§ 18-6. Lagring i Eurodac

Opplysninger om utlending som nevnt i § 18-5 første ledd bokstav a, skal slettes i Eurodac etter ti år og før dette dersom utlendingen oppnår statsborgerskap i et land som deltar i Eurodac-samarbeidet.

Opplysninger om utlending som nevnt i § 18-5 første ledd bokstav b, skal slettes i Eurodac etter to år og før dette dersom utlendingen

- a) har fått oppholdstillatelse,
- b) har forlatt territoriet til landene som deltar i Eurodac-samarbeidet, eller

c) har oppnådd statsborgerskap i et slikt land.

Opplysninger om en utlending som nevnt i § 18-5 fjerde ledd skal slettes så snart resultatene fra sammenlikningen av fingeravtrykkene er overført.

Utlendingsdirektoratet skal straks underrette Kripos dersom direktoratet kjenner til at vilkårene for sletting før utløpet av tidsperiodene i første og annet ledd, er oppfylt.

§ 18-7. Sperring

Opplysninger om utlending som søker om oppholdstillatelse etter lovens § 28, jf. § 18-5 annet ledd og tredje ledd første punktum, skal sperres i Eurodac dersom utlendingen har blitt anerkjent og fått innreisestillatelse som flyktning i et land som deltar i Eurodac-samarbeidet.

Utlendingsdirektoratet skal straks underrette Kripos dersom direktoratet kjenner til at vilkårene for sperring er oppfylt.

§ 18-8. Informasjon

Når fingeravtrykk tas av utlending som nevnt i § 18-5 første ledd, skal det opplyses om:

- a) at Utlendingsdirektoratet er behandlingsansvarlig for Eurodac nasjonalt, og at Kripos er databehandler,
- b) formålet med behandlingen av opplysningene,
- c) hvem som mottar opplysningene,
- d) plikten til å avgi fingeravtrykk og
- e) rett til innsyn, retting og sletting og hvilket organ som skal motta slik begjæring.

Slik informasjon skal også gis til utlending som nevnt i § 18-5 fjerde ledd, med mindre det ikke er praktisk mulig eller innebærer uforholdsmessig mye arbeid. Informasjonen skal gis senest på det tidspunkt opplysningene overføres til sentralenheten for fingeravtrykksopplysninger.

§ 18-9. Innsyn, retting og sletting

Den registrerte har rett til å få innsyn i hvilke opplysninger om vedkommende som er registrert i Eurodac, og til å få vite hvilken stat som har overført opplysningene.

Dersom det er overført opplysninger som er uriktige eller som det ikke er adgang til å registrere, skal opplysningene rettes eller slettes uten opphold. Dersom opplysningene er overført av en annen stat, skal Utlendingsdirektoratet underrette denne staten slik at staten kan kontrollere at opplysningene er korrekte og at de er overført og registrert på lovlig måte.

Dersom begjæring om retting eller sletting avslås, skal den registrerte uten unødig opphold gis skriftlig begrunnelse. Det skal også opplyses om klageadgang o.l.

Begjæringer om innsyn, retting eller sletting fremsettes for Kripos, som oversender begjæringen til Utlendingsdirektoratet for avgjørelse.

§ 18-10. Erstatning

Enhver person har krav på erstatning for skade som er påført som følge av ulovlig behandling av opplysningene eller annen handling i strid med rådsforordning (EF) nr. 2725/2000 av 11. desember 2000 om Eurodac.

Krav om erstatning fremsettes for Kripos, som oversender kravet til Utlendingsdirektoratet for

avgjørelse.

§ 18-11. Klageadgang

Den registrerte kan påklage avgjørelse om innsyn, retting, sletting eller erstatning. Klage fremsettes for Utlendingsdirektoratet, som oversender klagen til departementet for avgjørelse.

Lovens § 105. Meldeplikt og bestemt oppholdssted

§ 18-12. Pålegg om meldeplikt og bestemt oppholdssted for utlending som nevnt i § 105 første ledd

Utlending som nevnt i lovens § 105 første ledd bokstav a til c, kan pålegges meldeplikt eller bestemt oppholdssted. Pålegg om meldeplikt eller bestemt oppholdssted etter § 105 første ledd bokstav c, kan besluttes når utlendingen utgjør en trussel mot grunnleggende nasjonale interesser.

Det kan pålegges meldeplikt eller bestemt oppholdssted, eller begge deler. Ved pålegg om meldeplikt eller bestemt oppholdssted, skal det vurderes om det skal tas beslag i reisedokumenter, jf. lovens § 104 tredje ledd.

Pålegg om bestemt oppholdssted kan blant annet gå ut på at utlendingen skal bo på en bestemt adresse, herunder på et mottak eller lignende, eller i en bestemt kommune, politidistrikt, eller annet naturlig avgrenset sted. Pålegget kan også gå ut på at utlendingen pålegges å oppholde seg i en bestemt kommune, politidistrikt eller annet naturlig avgrenset område. Det angitte oppholdsstedet skal ikke begrense bevegelsesfriheten mer enn det som er nødvendig for å ivareta de hensyn som begrunner pålegget.

Lovens § 108 første ledd bokstav b, jf. § 126

§ 18-13. Straff

Med bot straffes den som forsettlig eller uaktsomt unnlater å oppfylle meldeplikten etter § 19-11 første eller annet ledd.

Med bot eller med fengsel inntil seks måneder eller med begge deler straffes den som forsettlig eller uaktsomt overtrer

- § 1-1 åttende ledd
- § 1-2
- § 1-10 tredje ledd
- § 1-17 første annet eller tredje ledd
- § 4-5
- § 4-8
- § 4-9
- § 4-24 første til fjerde ledd og sjette ledd
- § 4-25 første, tredje og fjerde ledd
- § 4-26
- § 4-27
- § 4-28
- § 12-4 første annet og tredje ledd
- § 12-8

- § 12-13 annet ledd
- § 17-7 første ledd
- § 17-21 annet ledd
- § 18-12 første, annet og tredje ledd.

Dersom en asylsøker har fått utstedt en seks måneders tillatelse etter lovens § 94 til å ta arbeid, og tillatelsen bortfaller fordi utlendingen får avslag på asylsøknaden, kan den som gjør bruk av utlendingens arbeidskraft bare straffes for dette etter lovens § 108 første ledd, annet ledd bokstav a og femte ledd dersom det er utvist forsett.

Kapittel 19. Særlige regler for utlendinger som omfattes av EØS-avtalen og EFTA-konvensjonen

Lovens § 110. Nærmere om hvem kapittelet gjelder for

§ 19-1. Hvem som er omfattet

Reglene i dette kapittelet gjelder også for utlendinger som er omfattet av Konvensjon om opprettelse av Det europeiske Frihandelsforbund (EFTA-konvensjonen). I dette kapittelet vil « EØS-borgere » omfatte EFTA-borgere.

Arbeidstakere som er EØS-borgere fra Bulgaria og Romania, som er omfattet av lov 24. juni 1988 nr. 64 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsloven) § 58a, er unntatt fra lovens § 112 første ledd bokstav a og lovens § 117 første og annet ledd bokstav a, jf. forskriftens § 19-22. Dette gjelder inntil vilkårene i forskriftens § 20-17 første ledd er oppfylt.

Lovens § 109. Saklig virkeområde

§ 19-2. Hvilke av lovens øvrige bestemmelser som gjelder ved siden av bestemmelsene i lovens kapittel 13

For utlendinger som er omfattet av lovens kapittel 13, gjelder kapittel 1 i loven med følgende unntak og presiseringer;

- a) de som har oppholdsrett og kan få registreringsbevis eller oppholdskort etter lovens kapittel 13, trenger ikke oppholdstillatelse, jf. lovens § 5 annet ledd og lovens § 55,
- b) for dem som er nevnt i lovens § 5 tredje og fjerde ledd, gjelder ikke bestemmelsene i lovens kapittel 13,
- c) for dem som har oppholdsrett etter lovens kapittel 13, gjelder lovens § 7 bare innenfor rammen av hva som er nødvendig av hensynet til offentlig orden eller sikkerhet jf. lovens § 122.

For utlendinger som er omfattet av lovens kapittel 13, gjelder kapittel 2 i loven med følgende unntak og presiseringer;

- a) innreisebestemmelsene i lovens § 8, § 9 og § 10 og i forskriftens kapittel 2 og 3 gjelder,
- b) lovens § 16, § 17 og § 18 gjelder ikke, med mindre det følger av forskriftens § 19-5,
- c) lovens § 19 gjelder ikke.

For utlendinger som er omfattet av lovens kapittel 13, gjelder kapittel 5 i loven med følgende presisering;

- oppholdstillatelse etter lovens § 38 skal vurderes i saker om bortvisning eller utvisning når

registreringsbevis ikke utstedes eller søknad om oppholdskort avslås fordi de ikke har oppholdsrett etter lovens kapittel 13, jf. lovens § 121 og § 122.

For utlendinger som er omfattet av lovens kapittel 13, gjelder kapittel 9 i loven med følgende presisering;

- i saker om utvisning etter lovens § 122, jf. forskriftens § 19-29, skal det vurderes om de som har vern mot utsendelse etter lovens § 73, kan gis oppholdstillatelse etter lovens § 74.

For utlendinger som er omfattet av lovens kapittel 13, gjelder kapittel 10 i loven.

For utlendinger som er omfattet av lovens kapittel 13, gjelder kapittel 11 i loven med følgende unntak og presiseringer;

- lovens § 85 om vandelskontroll i forbindelse med familieinnvandring gjelder ikke,
- lovens § 89 om gebyr gjelder bare for saker etter lovens kapittel 2,
- lovens § 90 fjerde ledd om iverksetting av vedtak gjelder når vern mot utsendelse etter lovens § 73 er aktuelt,
- lovens § 90 femte ledd om iverksetting av vedtak gjelder når anvendelse av bestemmelsen er forenlig med hensynet til offentlig orden eller sikkerhet, jf. lovens § 122 og forskriftens § 19-29,
- lovens § 92 annet ledd om rettshjelp gjelder når vern mot utsendelse etter lovens § 73 er aktuelt, og
- lovens kapittel 11 del II om særlige regler for beskyttelse i asylsaker gjelder bare når bestemmelsene i lovens kapittel 9 kommer til anvendelse, jf. fjerde ledd i denne paragrafen.

For utlendinger som er omfattet av lovens kapittel 13, gjelder kapittel 12 i loven med følgende presisering;

- lovens § 108 og forskriftens § 18-13 gjelder bare i den utstrekning de aktuelle bestemmelsene i loven og forskriften gjelder for disse.

For utlendinger som er omfattet av lovens kapittel 13, gjelder kapittel 14 i loven.

§ 19-3. Søknad om oppholdstillatelse etter lovens kapittel 3, 4, 6 og 7 fra utlendinger som har oppholdsrett etter lovens kapittel 13, og betydningen av oppholdsretten

Utlendinger som har oppholdsrett etter lovens kapittel 13, kan søke oppholdstillatelse etter lovens kapittel 3, jf. forskriftens kapittel 6.

Utlendinger som har oppholdsrett etter lovens kapittel 13, kan søke beskyttelse etter lovens kapittel 4 og eventuelt få slik oppholdstillatelse som følger av bestemmelsene i lovens kapittel 4, jf. lovens kapittel 5 og 9.

Familiemedlemmene til en referanseperson som er EØS-borger med oppholdsrett, kan ikke få oppholdstillatelse etter lovens kapittel 6 uten at referansepersonen har oppholdstillatelse etter lovens kapittel 3 eller 4.

Utlendinger som har oppholdsrett etter lovens kapittel 13 og har oppholdstillatelse med grunnlag for permanent oppholdstillatelse, får medregnet perioder med oppholdsrett ved søknad om permanent oppholdstillatelse etter bestemmelsene i forskriftens § 11-1 tredje ledd, jf. lovens § 62.

§ 19-4. Betydningen av oppholdstillatelse for utlendinger som har oppholdsrett etter lovens kapittel 13, jf. § 19-3

EØS-borgere som har oppholdsrett og får innvilget oppholdstillatelse, jf. § 19-3, kan beholde

registreringsbeviset. Innvilget oppholdstillatelse erstatter kravet om registrering etter lovens § 117.

Familiemedlemmer som ikke er EØS-borgere, kan beholde oppholdskortet dersom de får innvilget oppholdstillatelse, jf. § 19-3. Innvilget oppholdstillatelse erstatter plikten til å anskaffe oppholdskort etter lovens § 118.

Tjenesteytere og etablerere som ikke er EØS-borgere, jf. lovens § 110 fjerde ledd, som har fått utstedt oppholdskort og får innvilget oppholdstillatelse, jf. § 19-3, må levere tilbake oppholdskortet.

Perioder med oppholdstillatelse vil for utlendinger som nevnt i første og annet ledd, være tilstrekkelig dokumentasjon for oppholdsretten ved søknad om varig oppholdsrett etter lovens § 115 og § 116.

§ 19-5. Bortvisning etter lovens kapittel 2 og utvisning etter lovens kapittel 8 for utlendinger som er omfattet av kapittel 13

EØS-borgere kan bare bortvises eller utvises etter reglene i lovens kapittel 13 og bestemmelsene i dette kapitlet. Det samme gjelder familiemedlemmer til en EØS-borger som faller inn under begrepet familiemedlem i lovens § 110 tredje ledd eller som nevnt i forskriftens § 19-7.

Tjenesteytere og etablerere som nevnt i lovens § 110 fjerde ledd, som ikke har oppholdsrett etter bestemmelsene i lovens § 111 annet ledd eller lovens § 114 annet ledd, kan bortvises etter bestemmelsene i lovens § 16, § 17 og § 18 og utvises etter bestemmelsene i lovens kapittel 8.

Lovens § 110. Nærmere om hvem kapitlet gjelder for

§ 19-6. Varig tilknytning - samboere

Vilkåret om varig tilknytning til samboer etter lovens § 110 tredje ledd bokstav b, anses oppfylt når samboerne fyller vilkårene som nevnt i lovens § 41 og forskriftens § 9-2.

Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer, herunder om dokumentasjonskrav mv.

§ 19-7. Hvem som anses som andre familiemedlemmer

Følgende persongrupper, i tillegg til de nevnt i lovens § 110 tredje ledd, anses som familiemedlemmer;

- a) fosterbarn som er under 18 år og har kjent identitet. Barnet må være et etablert medlem av husstanden og myndighetene i hjemlandet må bekrefte at barnet kan bosette seg i Norge,
- b) helsøsken som er under 18 år og har kjent identitet. Det er også et vilkår at vedkommende er uten foreldre eller annen omsorgsperson. Referansepersonen skal som hovedregel være godkjent omsorgsperson av norske barnevernsmyndigheter,
- c) personer som skal inngå ekteskap etter innreisen med en EØS-borger med oppholdsrett, og
- d) pleietrengende. Det må dokumenteres at det foreligger alvorlige, helsemessige problemer og at referansepersonen er absolutt nødvendig for å pleie vedkommende. Det er også et vilkår at vedkommende ikke har andre familiemedlemmer i hjemlandet eller oppholdslandet til å pleie seg.

Det er en forutsetning for oppholdsrett etter første ledd bokstav a til d at familiemedlemmet er sikret underhold og at vedkommende er omfattet av en sykeforsikring som dekker alle risikoer under oppholdet.

For oppholdsrett etter første ledd bokstav c er det i tillegg et vilkår at det sannsynliggjøres at det skal inngås ekteskap etter innreisen. Slik oppholdsrett gjelder i inntil seks måneder.

Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer, herunder om dokumentasjonskrav mv.

§ 19-8. Om tjenesteytere og etablerere som ikke er EØS-borgere

For utlendinger som er tjenesteytere eller etablerere, jf. lovens § 110 fjerde ledd, er det et vilkår at utlendingen er arbeidstaker i et foretak etablert i et EØS- eller EFTA-land, har lovlig opphold der og at foretaket opprinnelig er etablert i et annet EØS- eller EFTA-land enn Norge.

Tjenesteyteren må i tillegg

- a) være utsendt arbeidstaker fra et foretak som nevnt i første ledd og være en del av virksomhetens permanente arbeidsstyrke, og
- b) være utsendt som ledd i en tjenesteyting av midlertidig karakter.

Etablereren må i tillegg

- a) inneha lederstilling i foretaket, eller
- b) ha spesiell kompetanse som er avgjørende for at foretaket skal kunne etablere seg i Norge.

Lovens § 111. Oppholdsrett i inntil tre måneder

§ 19-9. Om beregning av oppholdstid

Oppholdstid etter lovens § 111 beregnes fra innreisedato. Når innreisedato ikke kan dokumenteres, beregnes oppholdstiden fra det tidligste tidspunktet etter innreise som kan dokumenteres, for eksempel dato for registrering eller søknad om oppholdskort etter lovens § 117 og § 118.

Oppholdstiden avbrytes ved utreise til et annet land, med mindre annet er bestemt i dette kapittelet. Etter utreise gjelder ingen karantenetid for når ny innreise kan finne sted.

§ 19-10. Unntak fra oppholdsrett - urimelig byrde for offentlige velferdsordninger

EØS-borgere og deres familiemedlemmer har likevel ikke oppholdsrett, jf. lovens § 111 første ledd, dersom de blir en urimelig byrde for offentlige velferdsordninger, for eksempel ved at økonomisk sosialhjelp benyttes i uvanlig stor utstrekning.

Bestemmelsen i første ledd gjelder ikke

- a) EØS-borgere som er arbeidstakere eller selvstendig næringsdrivende og deres familiemedlemmer,
- b) EØS-borgere som er arbeidssøkende i inntil seks måneder og deres familiemedlemmer, dersom EØS-borgerne dokumenterer at de fortsatt søker arbeid og har reell mulighet for å bli ansatt, eller
- c) EØS-borgere som nevnt i lovens § 112 annet ledd, jf. tredje ledd, og deres familiemedlemmer, eller
- d) EØS-borgere og deres familiemedlemmer som har fått varig oppholdsrett.

§ 19-11. Meldeplikt for arbeidssøkende og deres familiemedlemmer

Utlendinger som nevnt i lovens § 111 første ledd, som søker arbeid, skal melde seg for politiet eller ved et Servicesenter for utenlandske arbeidstakere senest innen tre måneder etter innreise. De skal legitimere seg og gi opplysninger om at de er arbeidssøkende. Meldingen skal registreres i Datasystemet for utlendings- og flyktningssaker (DUF).

Meldeplikten etter første ledd gjelder også familiemedlemmer, jf. lovens § 111 annet ledd.

Særlige tilfeller som kan gi grunnlag for oppholdsrett utover seks måneder etter lovens § 111 tredje ledd, kan være når den arbeidssøkende kan dokumentere at det i nær framtid foreligger utsikter til ansettelse eller mulighet for etablering av næringsvirksomhet.

Bestemmelsene i § 19-22 sjette ledd gjelder tilsvarende.

Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer om gjennomføringen av meldeplikten etter første og annet ledd.

Lovens § 112. Oppholdsrett i mer enn tre måneder for EØS-borgere

§ 19-12. Om godkjente utdanningsinstitusjoner og erklæring om sikret underhold

Opptak ved en godkjent utdanningsinstitusjon er et vilkår for oppholdsrett etter lovens § 112 første ledd bokstav d. Utlendingsdirektoratet kan i samråd med Kunnskapsdepartementet gi nærmere retningslinjer om hvilke utdanningsinstitusjoner som kan anses som godkjent etter en utdanningslov.

Underhold er sikret ved at EØS-borgeren avgir en erklæring om dette. Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer om hvilke krav som stilles til erklæringen.

§ 19-13. Oppholdsrett i mer enn tre måneder - tilstrekkelige midler

EØS-borgere har oppholdsrett i mer enn tre måneder, jf. lovens § 112, dersom de har tilstrekkelige midler til ikke å utgjøre en urimelig byrde for offentlige velferdsordninger. Tilstrekkelige midler kan blant annet omfatte faste periodiske ytelser eller egne midler, herunder bankinnskudd.

Ved vurderingen av hva som anses som tilstrekkelige midler skal det tas hensyn til EØS-borgernes personlige situasjon, herunder om de skal forsørge medfølgende familiemedlemmer. Familiemedlemmene skal ikke godtgjøre at de har tilstrekkelige midler. Det kan heller ikke fastsettes et fast beløp som anses tilstrekkelig.

Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer om hva som ligger i begrepet tilstrekkelige midler og om hva som anses å falle inn under begrepet faste periodiske ytelser.

Lovens § 113. Oppholdsrett i mer enn tre måneder for familiemedlemmer som er EØS-borgere

§ 19-14. Videre oppholdsrett for familiemedlemmer som er EØS-borgere

For å ha oppholdsrett etter lovens § 113 tredje ledd annet punktum kreves det at utdanningsinstitusjonen er godkjent etter bestemmelsene i § 19-12 første ledd og at barnet faktisk deltar i undervisningen.

Lovens § 114. Oppholdsrett i mer enn tre måneder for familiemedlemmer og andre utlendinger som ikke er EØS-borgere

§ 19-15. Videre oppholdsrett for familiemedlemmer som ikke er EØS-borgere

For å ha oppholdsrett etter lovens § 114 tredje ledd annet punktum, kreves det at utdanningsinstitusjonen er godkjent etter bestemmelsene i § 19-12 første ledd og at barnet faktisk deltar i undervisningen.

Oppholdsretten for EØS-borgerens barn som er opptatt i godkjent undervisningsinstitusjon, gjelder inntil utdanningen er avsluttet. Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer om hva som anses som avsluttet utdanning.

Utlendinger som har foreldreansvar for barn som nevnt i annet ledd, kan få oppholdsrett til barnet har fylt 21 år.

Vilkårene etter lovens § 114 fjerde ledd bokstav a, b, c og d gjelder tilsvarende for samboerskap.

§ 19-16. Oppholdsrett i mer enn tre måneder for tjenesteytere og etablerere som ikke er EØS-borgere

Tjenesteytere og etablerere, jf. § 19-8, har oppholdsrett etter lovens § 114 annet ledd, så lenge tjenesteoppdraget er dokumentert å vare eller det kan dokumenteres at utlendingen er nødvendig for etableringen av virksomheten. Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer om kravet til dokumentasjon.

Oppholdsrett som tjenesteyter eller etablerer etter bestemmelsene her, danner ikke grunnlag for familieinnvandring eller varig oppholdsrett.

Lovens § 115 og § 116. Varig oppholdsrett for EØS-borgere og familiemedlemmer som ikke er EØS-borgere

§ 19-17. Krav til sammenhengende opphold - EØS-borgere

Sammenhengende lovlig opphold foreligger når vilkårene for oppholdsrett etter lovens § 112 og § 113 foreligger og EØS-borgeren ikke har hatt langvarige opphold i utlandet.

Midlertidige opphold i utlandet anses ikke å avbryte det sammenhengende oppholdet etter lovens § 115 første ledd, når fraværet

- a) er mindre enn seks måneder i løpet av en tolv måneders periode, eller
- b) skyldes grunner som graviditet, barnefødsel, alvorlig sykdom, forskningsopphold, studier eller yrkesrettet opplæring, eller utstasjonering i et annet EØS-land eller tredjeland, og ikke overstiger tolv måneder, eller
- c) skyldes militær eller sivil verneplikt.

Oppholdstiden beregnes etter reglene i § 19-9, og starter på nytt etter fravær som ikke er omfattet av annet ledd.

Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer om hvordan oppholdet kan dokumenteres.

§ 19-18. Krav til sammenhengende opphold - familiemedlemmer som ikke er EØS-borgere

Sammenhengende lovlig opphold foreligger når vilkårene for oppholdsrett etter lovens § 114 foreligger og utlendingen ikke har hatt langvarige opphold i utlandet.

Bestemmelsene i § 19-17 annet til fjerde ledd gjelder tilsvarende.

§ 19-19. Varig oppholdsrett - ufrivillige arbeidsavbrudd

For utlendinger som nevnt i lovens § 115 annet ledd bokstav a, b og c, skal perioder med dokumentert ufrivillig arbeidsløshet, ufrivillig arbeidsavbrudd og fravær fra eller opphør av arbeid på grunn av sykdom eller ulykke anses som opptjent arbeids- eller ansettelsestid.

Ufrivillig arbeidsløshet skal være dokumentert av Arbeids- og velferdsetaten eller ved et arbeidskontor i et annet EØS- eller EFTA-land. Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer i samarbeid med Arbeids- og velferdsdirektoratet.

§ 19-20. Kravet om å bo sammen

For at vilkåret etter lovens § 115 og § 116 om å bo sammen skal være oppfylt, må samlivet ha vært av et visst omfang, som hovedregel ved at partene bor sammen i en felles bolig og reiser tilbake til denne hver dag eller minst en dag i uken.

Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer om hva som ligger i begrepet å bo sammen og om kravet til dokumentasjon.

§ 19-21. Bortfall av varig oppholdsrett

Varig oppholdsrett som nevnt i lovens § 115 og § 116, bortfaller ved sammenhengende opphold i utlandet i to år, når det ikke foreligger grunner som nevnt i § 19-17.

Lovens § 117. Registreringsbevis for utlendinger med oppholdsrett etter lovens § 112 eller § 113

§ 19-22. Registreringsbevis for EØS-borgere

Registrering og utstedelse av registreringsbevis etter lovens § 117 skjer ved personlig fremmøte hos politiet i oppholdsdistriktet eller ved et Servicesenter for utenlandske arbeidstakere. Registrering kan gjøres elektronisk med etterfølgende fremmøte hos politiet for utstedelse av registreringsbevis.

Politiet utsteder straks et registreringsbevis med opplysninger om den registrertes navn, adresse og dato for registrering. Registreringsbeviset utstedes vederlagsfritt og skal ikke fornyes.

Avgjørelse om ikke å utstede registreringsbevis kan ikke påklages.

EØS-borgere som arbeider om bord på utenlandsk registrert skip som nevnt i § 6-6, er unntatt fra kravet om registrering.

Arbeidssøkende som får arbeid og som har oppholdt seg i riket i minst tre måneder, har plikt til å registrere seg straks arbeidsforholdet påbegynnes. Det samme gjelder familiemedlemmer til arbeidssøkende.

Politiet skal gjøre EØS-borgeren kjent med plikten til å fremstille seg til tuberkuloseundersøkelse etter lov 5. august 1994 nr. 55 om vern mot smittsomme sykdommer (smittevernloven). Politiet skal gi vedkommende helsemyndighet melding om utlendingens navn og adresse.

Lovens § 118. Oppholdskort for utlendinger med oppholdsrett etter lovens § 114 som ikke er EØS-borgere

§ 19-23. Oppholdskort for familiemedlemmer som ikke er EØS-borgere

Søknad om oppholdskort etter lovens § 118 fremmes gjennom norsk utenriksstasjon, for politiet i det distriktet søkeren har sitt faste opphold eller ved et Servicesenter for utenlandske arbeidstakere. Søknaden fremsettes innen tre måneder etter innreise. Søkeren skal straks motta kvittering som bekrefter at fullstendig søknad er innlevert. Utlendingsdirektoratet gir nærmere retningslinjer.

Når det ikke er tvil om at vilkårene er oppfylt, kan politiet innvilge søknad om oppholdskort. Ellers avgjør Utlendingsdirektoratet om oppholdskort skal utstedes.

Avgjørelse om ikke å utstede oppholdskort kan ikke påklages.

Utlendingsdirektoratet kan gi retningslinjer om hvordan og når fornyelse av kortet skal skje.

Oppholdskortet utstedes vederlagsfritt og er gyldig i fem år eller kortere når EØS-borgerens oppholdsperiode er kortere. Oppholdskortets gyldighet blir ikke påvirket av kortvarige opphold utenfor riket på inntil seks måneder i året, eller av fravær utenfor riket som skyldes forhold som nevnt i § 19-17 annet ledd.

Familiemedlemmer skal søke oppholdskort straks referansepersonens arbeidsforhold er påbegynt, jf. §

19-22 femte ledd.

Bestemmelsene i § 19-22 sjette ledd gjelder tilsvarende.

§ 19-24. Oppholdskort for tjenesteytere og etablerere som ikke er EØS-borgere

Søknad om oppholdskort etter lovens § 118 tredje ledd fremmes gjennom norsk utenriksstasjon, for politiet i det distriktet søkeren har sitt faste opphold eller ved et Servicesenter for utenlandske arbeidstakere. Søknaden fremsettes innen tre måneder etter innreise. Søkeren skal straks motta kvittering som bekrefter at fullstendig søknad er innlevert. Utlendingsdirektoratet gir nærmere retningslinjer.

Når det ikke er tvil om at vilkårene er oppfylt, kan politiet innvilge søknad om oppholdskort. Ellers avgjør Utlendingsdirektoratet om oppholdskort skal utstedes.

Avgjørelse om ikke å utstede oppholdskort kan ikke påklages.

Oppholdskortet utstedes vederlagsfritt og gis varighet for den tiden tjenesteytingen eller etableringen etter § 19-16 første ledd er dokumentert å ville vare, inntil ett år av gangen.

Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer om hvordan og når fornyelse av kortet skal skje.

Bestemmelsene i § 19-22 sjette ledd gjelder tilsvarende.

Lovens § 119. Oppholdsbevis og oppholdskort for utlendinger med varig oppholdsrett etter lovens § 115 og § 116

§ 19-25. Varig oppholdsbevis for EØS-borgere

Søknad om varig oppholdsbevis etter lovens § 119 fremmes for politiet i det distriktet søkeren har sitt faste opphold eller ved et Servicesenter for utenlandske arbeidstakere. Søknaden fremmes i henhold til retningslinjer gitt av Utlendingsdirektoratet.

Varig oppholdsbevis utstedes vederlagsfritt så snart som mulig etter at fullstendig søknad er levert. Varig oppholdsbevis gjelder på ubestemt tid.

Når det ikke er tvil om at vilkårene er oppfylt, kan politiet innvilge og utstede varig oppholdsbevis. Ellers avgjør Utlendingsdirektoratet søknaden.

Avslag på søknad om varig oppholdsbevis kan påklages. Klagen fremsettes for politiet for forberedende behandling.

Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer, herunder om krav til dokumentasjon for varig oppholdsrett.

§ 19-26. Varig oppholdskort for familiemedlemmer som ikke er EØS-borgere

Søknad om varig oppholdskort etter lovens § 119 fremmes for politiet i det distriktet søkeren har sitt faste opphold eller ved et Servicesenter for utenlandske arbeidstakere. Søknaden fremmes i henhold til retningslinjer gitt av Utlendingsdirektoratet.

Søknad om varig oppholdskort fremmes innen utløpet av oppholdskortets varighet. Varig oppholdskort utstedes vederlagsfritt innen seks måneder etter at fullstendig søknad er levert. Varig oppholdskort er gyldig for ti år. Fornyelse av varig oppholdskort skjer uten søknad.

Bestemmelsene i § 19-25 tredje til femte ledd gjelder tilsvarende.

Lovens § 120. Krav til vandel mv. Tilbakekall av oppholdsdokumenter

§ 19-27. Innhenting av opplysninger om vandel

Hvis det er absolutt nødvendig, kan politiet anmode EØS-borgerens hjemland om opplysninger om borgeren tidligere er oppført i strafferegisteret, for å fastslå om vedkommende utgjør en risiko for offentlig orden eller sikkerhet. Ved behov kan også andre medlemsland anmodes om å gi slike opplysninger.

Lovens § 121 og § 122. Bortvisning og utvisning av hensyn til offentlig orden og sikkerhet

§ 19-28. Bortvisning - vedtaksmyndighet

Politimesteren eller den politimesteren bemyndiger treffer vedtak om bortvisning etter lovens § 121 første ledd bokstav a. Det samme gjelder når det ikke er tvil om at det foreligger forhold som nevnt i lovens § 121 bokstav c eller forskriftens § 19-29.

§ 19-29. Bortvisning eller utvisning av hensyn til offentlig orden eller sikkerhet

Bortvisning eller utvisning av hensyn til offentlig orden eller sikkerhet, jf. lovens § 121 og § 122 første ledd, kan bare være begrunnet i utlendingens personlige forhold og kan bare skje dersom det er adgang til sanksjoner mot norske borgere for tilsvarende forhold. Tidligere straffedommer kan ikke alene gi grunnlag for bortvisning eller utvisning.

Bortvisning eller utvisning av hensyn til offentlig orden forutsetter at det foreligger en virkelig og tilstrekkelig alvorlig trussel mot et grunnleggende samfunnshensyn, utover den forstyrrelse av samfunnsordenen enhver lovovertrødelse innebærer.

Bortvisning eller utvisning av hensyn til offentlig orden eller sikkerhet kan blant annet skje dersom utlendingen

- a) er avhengig av narkotiske stoffer eller andre giftstoffer, og avhengigheten er inntrådt før utlendingen fikk oppholdsrett, eller
- b) ifølge kompetent helsepersonell åpenbart lider av alvorlig sinnslidelse, åpenbare psykoser med opphisselsestilstander, vrangforestillinger eller hallusinasjoner med forvirringstilstander, og tilstanden er inntrådt før utlendingen fikk oppholdsrett.

Bestemmelsen i § 19-27 gjelder tilsvarende.

Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer.

Lovens § 124. Innreiseforbud og vedtaksmyndighet

§ 19-30. Innreiseforbud mv.

Innreiseforbud skal begrenses til det som er nødvendig ut ifra hensynet til offentlig orden eller sikkerhet. Utlendingsdirektoratet kan gi retningslinjer om varigheten av innreiseforbudet, jf. lovens § 124 første ledd.

I medhold av lovens § 124 annet ledd annet punktum kan det gis adgang til innreise for kortvarig opphold uten at innreiseforbudet oppheves, blant annet i forbindelse med nærstående livstruende sykdom, skade, ved nærståendes begravelse eller i forbindelse med den utvistes vitneførsel i straffesaker. Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer, herunder om hvem som regnes som nærstående.

Lovens § 125. Overgangsordninger for nye avtaleparter til EØS-avtalen

§ 19-31. Kontroll med vilkår for oppholdstillatelser etter lovens § 125

Lovens § 27 gjelder for oppholdstillatelser etter forskrift gitt i medhold av lovens § 125.

Kapittel 20. Avsluttende bestemmelser

Lovens § 126

§ 20-1. Lov og forskriftsbetegnelse i dette kapittelet

Følgende gjelder i dette kapittelet:

- a) Med utlendingsloven 2008 menes lov 15. mai 2008 nr. 35 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsloven)
- b) Med utlendingsloven 1988 menes lov 24. juni 1988 nr. 64 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsloven)
- c) Med utlendingsforskriften 1990 menes forskrift 21. desember 1990 nr. 1028 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsforskriften)

§ 20-2. Hvem som utarbeider skjemaer, etiketter, stempler, reisedokumenter mv.

Utlendingsdirektoratet utarbeider nødvendige skjemaer, elektroniske løsninger, etiketter, stempler, reisedokumenter og registreringsbevis mv., som er nødvendig for gjennomføring av forskriften. Utlendingsdirektoratet utarbeider herunder også registreringsbevis for EØS- og EFTA-borger, oppholdskort, varig oppholdsbevis og varig oppholdskort til bruk etter forskriftens kapittel 19.

§ 20-3. Retningslinjer

Utlendingsdirektoratet kan gi retningslinjer om saksbehandling til politiet og annen offentlig myndighet, herunder utenriksstasjon, som utfører oppgaver i henhold til loven og forskriften.

Utlendingsdirektoratet kan gi retningslinjer om elektronisk kommunikasjon i forbindelse med saksbehandlingen.

Arbeids- og velferdsdirektoratet kan gi retningslinjer til Arbeids- og velferdsetaten om saksbehandling i henhold til loven og forskriften.

Lovens § 127. Ikrafttreden og overgangsbestemmelser

§ 20-4. Ikrafttreden mv.

Forskriften trer i kraft fra 1. januar 2010, se likevel § 20-18 annet ledd. Fra samme tidspunkt oppheves forskrifter og bestemmelser gitt i medhold av utlendingsloven 1988, med unntak av utlendingsforskriften 1990 § 172 første og siste ledd, § 173, § 174, § 175, § 190, § 191, § 193, § 194 og § 197a for gjennomføring av bestemmelsene i og i medhold av utlendingsloven 1988 § 58a.

§ 20-5. Løpende tillatelser mv. og saker som ikke er avgjort ved ikrafttredelsen

Tillatelser som er gitt før denne forskriften trer i kraft, gjelder inntil utløpet av gyldighetstiden. Det samme gjelder reisebevis og utlendingspass.

Innreiseforbud som er ilagt i medhold av utlendingsloven 1988, skal fortsatt gjelde.

Saker som er eller kommer til behandling når denne forskriften trer i kraft, skal behandles og avgjøres etter bestemmelsene i utlendingsloven 2008 og tilhørende forskrifter, med mindre annet er særskilt fastsatt

i dette kapittelet.

§ 20-6. Særregler om diplomater mv.

Vilkåret i § 1-4 annet ledd annet punktum og tredje ledd tredje punktum om at en utlending som skal være unntatt fra kravet til oppholdstillatelse etter bestemmelsen i § 1-4 må være utsendt til stillingen av senderstatens myndighet i henhold til beordring eller tidsbegrenset tjenesteavtale, gjelder ikke for utlending som allerede er tilmeldt og akseptert av Utenriksdepartementet på tidspunktet for ikrafttredelse av utlendingsloven 2008.

Vilkåret i § 1-5 annet ledd om at diplomatisk immunitet i henhold til Wienkonvensjonen skal være gitt avkall på for at oppholdstillatelse som gir rett til arbeid kan gis, gjelder ikke for utlending som allerede er innvilget arbeidstillatelse i medhold av utlendingsforskriften 1990 § 160 annet ledd.

§ 20-7. Bortvisning og tilbakekall

Utlendingsloven 2008 § 17 første ledd bokstav h gjelder ikke for utlending som har reist inn i riket før lovens ikrafttredelse.

Utlendingsloven 2008 § 63 annet ledd gjelder ikke for utlending som har fått en oppholdstillatelse i riket før lovens ikrafttredelse.

§ 20-8. Særskilt om fornyelse av tillatelse gitt etter utlendingsforskriften 1990 § 2 til § 5a

En utlending som har en løpende tillatelse etter utlendingsforskriften 1990 § 2 til § 5a når denne forskriften trer i kraft, kan søke fornyet tillatelse etter bestemmelsene i lovens kapittel 3, jf. forskriftens kapittel 6, og lovens kapittel 7, jf. forskriftens kapittel 10, når tillatelsen utløper. Fornyet tillatelse gis med utgangspunkt i at de nye tillatelsesgrunnlagene vil være nye rettslige grunnlag, jf. lovens § 61. Det skal likevel tas tilbørlig hensyn til om det nye tillatelsesgrunnlaget vil være en videreføring av det tidligere tillatelsesgrunnlaget.

Tillatelse til

- a) utsendte arbeidstakere, jf. § 6-13, fornyes på grunnlag av vilkårene etter utlendingsforskriften 1990 § 4 a første ledd bokstav c innenfor rammen av den opprinnelige kontrakten som lå til grunn for den tidligere tillatelsen,
- b) selvstendige næringsdrivende, jf. § 6-18, fornyes på grunnlag av vilkårene etter utlendingsforskriften 1990 § 3 annet ledd bokstav c når det gjelder den samme virksomheten som lå til grunn for den tidligere tillatelsen, og
- c) praktikanter, jf. § 6-21, fornyes på grunnlag av vilkårene etter utlendingsforskriften 1990 § 4 a annet ledd bokstav a inntil søkeren har hatt tillatelse i til sammen to år.

Det skal tas hensyn til den tidligere tillatelsen ved beregning av samlet tid og karenstid før ny tillatelse eventuelt kan gis. Når fornyet tillatelse gis med grunnlag i § 6-1, skal likevel ikke tidligere begrensninger i tid tas hensyn til.

Fornyet tillatelse etter forskriftens § 6-1, § 6-2 eller § 6-3, jf. første ledd, skal ikke telle inn under kvoteordningene, jf. § 6-12.

§ 20-9. Oppholdstillatelse etter § 6-29 til arbeidssøker som er faglært

For arbeidssøkere som har kompetanse som faglært og som søker oppholdstillatelse etter § 6-29, skal tidligere tillatelse etter utlendingsforskriften 1990 § 4 første og annet ledd, § 4 tredje ledd bokstav a og § 4 tredje ledd bokstav b og c likestilles med tillatelse etter § 6-19, § 6-20 og § 6-22 tredje ledd.

§ 20-10. Utlending med beskyttelse etter utlendingsforskriften 1990 § 21 første ledd

Fornyelse av oppholdstillatelse som er innvilget i medhold av utlendingsforskriften 1990 § 21 første ledd, jf. utlendingsloven 1988 § 8 annet ledd, skjer i medhold av utlendingsloven 2008 § 38. Ved søknad om familiegjennforening med en utlending med slik tillatelse gis reglene om unntak fra underholdskravet for flyktning i § 10-8 tilsvarende anvendelse.

§ 20-10A. Særregler om kravet til sikret underhold når søknad om familieinnvandring er fremsatt før kunngjøring av forskriften

Når en utlending har søkt om familieinnvandring før dato for kunngjøring av forskriften, kan også annen inntekt enn angitt i § 10-8 første og annet ledd, medregnes. Videre kan også søkerens inntekt medregnes. Utlendingsdirektoratet gir nærmere retningslinjer.

Når en utlending som nevnt i første ledd er ektefelle eller samboer til referansepersonen, jf. lovens § 40, § 41 og § 49, eller skal inngå ekteskap med referansepersonen etter innreisen, jf. § 48, skal underholdskravet oppfylles av referansepersonen når en av partene er under 23 år.

For utlending som nevnt i første ledd, gjøres unntak fra kravet til tidligere inntekt i forskriftens § 10-9 og vilkåret i § 10-10 om at utlendingen ikke har mottatt stønad etter sosialtjenesteloven.

§ 20-11. Fornytt tillatelse til familiemedlemmene til utlending med tillatelse som nevnt i utlendingsforskriften 1990 § 22 tredje ledd

Det kan gis oppholdstillatelse etter § 9-6 til søker som nevnt i lovens § 40 til § 42 når referansepersonen har slik oppholdstillatelse som nevnt i § 22 tredje ledd i utlendingsforskriften 1990.

§ 20-12. Behandling i stornemnd av praksis i strid med UNHCRs anbefalinger om beskyttelse

Bestemmelsen i § 16-4 annet ledd om når praksis i strid med anbefalinger fra UNHCR skal prøves i stornemnd, skal ikke gjelde for praksis som er i strid med anbefalinger fra UNHCR på det tidspunktet forskriften trer i kraft.

§ 20-13. Søksmål

Ved søksmål mot staten om lovmessigheten av Utlendingsnemndas vedtak etter utlendingsloven 1988 eller om erstatning som følge av slike vedtak, opptrer staten ved Utlendingsnemnda.

Ved søksmål mot staten om lovmessigheten av Utlendingsdirektoratets vedtak etter utlendingsloven 1988, eller ved spørsmål om erstatning ved slike vedtak, opptrer staten ved Utlendingsdirektoratet.

Ved søksmål mot staten om lovmessigheten av Justisdepartementets vedtak etter utlendingsloven før 1. januar 2001, opptrer staten ved Utlendingsnemnda.

§ 20-14. Straffbare handlinger begått før lovens ikrafttredelse

Handlinger begått før lovens ikrafttredelse kan bare straffes etter lovens § 108 tredje ledd bokstav a dersom gjerningspersonen har hatt vinnings hensikt.

§ 20-15. Særregler for EØS- og EFTA-borgere og deres familiemedlemmer

EØS- eller EFTA-borgere som har oppholdstillatelse etter utlendingsloven 1988 og utlendingsforskriften 1990 når forskriften trer i kraft, skal anses registrert etter lovens § 117, jf. forskriftens § 19-22, samtidig som oppholdstillatelsen gjelder inntil utløpet av gyldighetstiden. Oppholdstillatelse etter utlendingsloven 1988 og utlendingsforskriften 1990 kapittel 8 faller likevel bort når forskriften trer i kraft.

Familiemedlemmer til EØS- eller EFTA-borgere som ikke selv er EØS- eller EFTA-borgere, beholder oppholdstillatelsen inntil utløpet av gyldighetstiden selv om det dreier seg om oppholdstillatelse som nevnt

i første ledd annet punktum. Slik utlending kan sette fram søknad om oppholdskort før utløpet av oppholdstillatelsen. Når oppholdskort er utstedt etter lovens § 118, jf. forskriftens § 19-23 faller oppholdstillatelse som nevnt i første ledd annet punktum, bort.

Søknad om oppholdstillatelse fra EØS- og EFTA-borgere behandles som sak om registrering og registreringsbevis, jf. lovens § 117. Søknad om oppholdstillatelse fra familiemedlem, jf. første ledd, behandles som søknad om oppholdskort, jf. lovens § 118.

§ 20-16. Medregning av tid med oppholdstillatelse for varig oppholdsrett for EØS- og EFTA-borgere og deres familiemedlemmer etter lovens kapittel 13

En EØS- eller EFTA-borger som har hatt sammenhengende lovlig opphold i fem år når forskriften trer i kraft, har varig oppholdsrett og får etter søknad varig oppholdsbevis. Familiemedlem som har oppholdt seg lovlig og bodd sammen med referanseperson som nevnt i første punktum i riket i fem sammenhengende år, får etter søknad varig oppholdskort.

Bosettingstillatelse eller tillatelse som danner grunnlag for bosettingstillatelse etter bestemmelsene i utlendingsloven 1988 og utlendingsforskriften 1990 når forskriften trer i kraft, anses som dokumentasjon på opphold i riket ved søknad om varig oppholdsbevis eller varig oppholdskort.

§ 20-17. EØS-borgere fra Bulgaria eller Romania omfattet av utlendingsloven 1988 § 58a

Når en arbeidstaker som er EØS-borger fra Bulgaria eller Romania, har hatt lovlig opphold med oppholdstillatelse etter utlendingsloven 1988 § 58a i minst de tolv forutgående månedene, får bestemmelsene om oppholdsrett etter utlendingsloven 2008 kapittel 13, jf. forskriftens kapittel 19, anvendelse.

Bestemmelsene om oppholdsrett, jf. lovens § 112 første ledd bokstav a, og registrering, jf. lovens § 117 annet ledd bokstav a får anvendelse.

Ved overgang fra oppholdstillatelse etter utlendingsloven 1988 § 58a til bestemmelsene om oppholdsrett etter utlendingsloven 2008 får bestemmelsene i § 20-15 og § 20-16 anvendelse.

§ 20-18. Unntak for sjøfolk

Utenlandske sjøfolk på utenlandsk registrert skip som frakter gods eller passasjerer mellom norske havner, er unntatt fra kravet om oppholdstillatelse, jf. lovens § 55, fram til 1. mai 2010.

Bestemmelsene om sjøfolk i § 1-3 første ledd bokstav c, § 3-13 annet ledd annet punktum, § 6-6, § 10-1 første ledd bokstav k, § 10-2 fjerde ledd tredje punktum, § 10-3 annet ledd tredje punktum, § 10-3 tredje ledd tredje punktum, § 10-4 første ledd annet punktum og § 10-4 tredje ledd tredje punktum, gjelder med virkning fra 1. mai 2010.

Vedlegg 1. Liste over bilaterale skipsfartsavtaler

Sjøfolk som er omfattet av følgende bilaterale skipsfartsavtaler, er unntatt fra kravet om oppholdstillatelse, jf. § 1-1 femte ledd: ¹

¹ Listen er foreløpig tom.

Vedlegg 2. Liste over diplomater og tjenestemenn som er unntatt fra visumplikten

Innehavere av følgende diplomat-, tjeneste- og spesialpass er unntatt fra visumplikt pr. 1. januar 2010, jf. utlendingsforskriftens § 1-8 første ledd:

Albansk diplomatpass (gjelder kun akkreditert ambassadør til Norge og dennes ektefelle og barn)
Boliviansk diplomat- og tjenestepass
Emiratarabisk diplomat- og spesialpass
Filippinsk diplomat-, tjeneste- og spesialpass
Makedonsk diplomat- og tjenestepass
Marokkansk diplomat-, tjeneste- og spesialpass
Pakistansk diplomat- og tjenestepass
Rumensk diplomat- og tjenestepass
Russisk diplomatpass (gjelder kun akkreditert ambassadør til Norge og dennes ektefelle og barn)
Sør-afrikansk diplomat- og tjenestepass
Thailandsk diplomat- og tjenestepass
Tunisisk diplomatpass
Tyrkisk diplomat-, tjeneste- og spesialpass.

Vedlegg 3. Liste over Schengenland

Følgende stater deltar i Schengensamarbeidet, jf. § 1-19 bokstav d:

Belgia
Danmark
Estland
Finland
Frankrike
Hellas
Island
Italia
Latvia
Litauen
Luxembourg
Malta
Monaco
Nederland
Norge
Polen
Portugal
Slovakia
Slovenia
Spania
Sveits
Sverige
Tsjekkia
Tyskland

Ungarn

Østerrike.

Vedlegg 4. Legitimasjonsdokument utstedt av EØS- eller EFTA-land som godkjennes som reisedokument

Følgende identitetsdokumenter er pr. 1. januar 2010 godkjent som reisedokumenter, jf. utlendingsforskriftens § 2-10 første ledd:

- a) «Carte d'Identité» («Identiteitskaart», «Identity Card», «Personalausweis») utstedt av kompetent myndighet i Belgia til belgisk statsborger.
- b) «Certificat d'identité» utstedt av kompetent myndighet i Belgia til belgisk barn under 12 år når barnet reiser sammen med en eller begge foreldre som må være i besittelse av gyldig reisedokument.
- c) «Carte Nationale d'Identité» utstedt av kompetent myndighet i Frankrike til fransk statsborger.
- d) « Identiteitskaart B (Toeristenkaart) » utstedt av kompetent myndighet i Nederland før 1. januar 1995 til nederlandsk statsborger.
- e) «Europese identiteitskaart» («European Identity Card», «Carte d'Identité Européenne») utstedt av kompetent myndighet i Nederland etter 31. desember 1994 til nederlandsk borger.
- f) «Carta d'Identità» utstedt av kompetent myndighet i Italia til italiensk statsborger.
- g) «Certificate to expatriate» utstedt av kompetent myndighet i Italia til italiensk barn under 15 år. Det må fremgå av dokumentet hvem som er foreldre, eller at dette på annen måte dokumenteres og barnet må reise sammen med en eller begge foreldre som må være i besittelse av gyldig reisedokument.
- h) «Identitätskarte» («Carte d'Identité», «Carta d'Identità») utstedt av kompetent myndighet i fyrstedømmet Liechtenstein til liechtensteinsk statsborger.
- i) «Carte d'Identité» («Identitätskarte», «Identity Card») og «Titre d'Identité et de Voyage» («Kinderausweis») utstedt av kompetent myndighet i Luxembourg til luxembourgsk statsborger.
- j) «Carte d'Identité Citoyen Suisse», («Identitätskarte Schweizerbürger », « Carta d'Identità Cittadino Svizzero ») utstedt av kompetent myndighet i Sveits til sveitsisk statsborger.
- k) Identitätskarte/Carte d'identité/Carta d'identità/Carta d'identidad/Identity card utstedt etter 30. juni 1994 av kompetent myndighet i Sveits til sveitsisk borger.
- l) «Personalausweis» og provisorisk «Personalausweis» utstedt av kompetent myndighet i Forbundsrepublikken Tyskland til tysk statsborger. Videre godtas «Kinderausweis» for barn under 16 år, som må være forsynt med fotografi når barnet er fylt 10 år.
- m) «Behelfsmässiger Personalausweis» utstedt av kompetent myndighet i Berlin til tysk statsborger, og « Kinderlichtbildbescheinigung » utstedt av samme myndighet, men bare for barn under 16 år.
- n) «Personalausweis» utstedt av kompetent myndighet i Østerrike til østerriksk statsborger.
- o) «Δελτίο ταυτότητας» (Deltio taytotitas), utstedt av kompetent myndighet i Hellas til gresk statsborger.
- p) «Cartão de cidadão/Citizen Card», utstedt av kompetent myndighet i Portugal til portugisisk statsborger. De tidligere kortene merket «Bilhete de identidade cidadão nacional» er fortsatt gyldige i en overgangsperiode.
- q) «Documento Nacional de Identidad», utstedt av kompetent myndighet i Spania til spansk statsborger.
- r) «Eesti Vabariik Isikutunnistus - Republic of Estonia Identity Card» utstedt av kompetent myndighet i Estland til estiske borgere.
- s) «Lietuvos Respublika/Republic of Lithuania, Asmens tapatybės kortelė/Personal Identity Card» utstedt av kompetent myndighet i Litauen til litauiske borgere.

- t) «Republika Slovenija Osebná Izkaznica, Identity Card » utstedt av kompetent myndighet i Slovenia til slovenske borgere.
- u) «Karta ta' l-identità» utstedt av kompetent myndighet på Malta til maltesiske borgere.
- v) «Magyar Köztársaság személyazonosító igazolvány, Republic of Hungary Identity Card» utstedt av kompetent myndighet i Ungarn til ungarske borgere.
- w) «Česká republika Občanský průkaz, Czeck Republic Identification Card» utstedt av kompetent myndighet i Tsjekkia til tsjekkiske borgere.
- x) « Slovenská republika/Slovak Republic, Občiansky preukaz/Identification Card » utstedt av kompetent myndighet i Slovakia til borger av Slovakia.
- y) «Rzeczpospolita Polska Dowód osobisty, Republic of Poland/Identity Card» utstedt av kompetent myndighet i Polen til polske borgere.
- z) «Nationellt identitetskort/National identity card/Carte nationale d'identité» utstedt av kompetent myndighet i Sverige til svenske borgere.
- æ) «Лична карта - Identity card» utstedt av kompetent myndighet i Bulgaria til bulgarsk statsborger
- ø) «Roumanie/Romania/Romania Carte d'identite/Carte de identitate/Identity card» utstedt av kompetent myndighet i Romania til rumenske statsborgere. Kortet oppgir ikke statsborgerskap og utstedes også til andre lands statsborgere. Når det er tvil om statsborgerskapet, må derfor annen dokumentasjon på rumensk statsborgerskap fremlegges for at ID-kortet skal godtas som reisedokument.

Vedlegg 5. Stater med visumfriehtsavtale

Utlendinger fra følgende stater, spesielle administrative regioner og oversjøiske territorier er visumfrie ved innreise i Norge pr. 1. januar 2010, jf. utlendingsforskriften § 3-1 første ledd bokstav e og § 3-3 annet ledd:

Amerikas Forente Stater
 Andorra
 Argentina
 Australia
 Belgia
 Bermuda *
 Brasil
 Brunei
 Bulgaria
 Canada
 Chile
 Costa Rica
 Danmark
 El Salvador
 Estland
 Finland
 Frankrike
 Guatemala
 Hellas

Honduras
Hongkong **
Irland
Island
Israel
Italia
Japan
Korea, Republikken
Kroatia
Kypros
Latvia
Liechtenstein
Litauen
Luxembourg
Macao ***
Malaysia
Malta
Mexico
Monaco
Nederland
New Zealand
Nicaragua
Panama
Paraguay
Polen
Portugal
Romania
San Marino
Singapore
Slovakia
Slovenia
Spania
Storbritannia
Sveits
Sverige
Tsjekkia
Tyskland
Ungarn
Uruguay
Vatikanstaten
Venezuela

Østerrike.

* Gjelder kun innehavere av BDTC (Bermuda)-pass

** Gjelder innehavere av Hongkong SAR-pass.

*** Gjelder innehavere av Macao SAR-pass.

Vedlegg 6. Liste over stater som har tiltrådt overenskomst 20. april 1959 nr. 4 om opphevelse av visumtvangen for flyktninger

Følgende stater er parter i Den europeiske overenskomst av 20. april 1959 nr. 4 om opphevelse av visumtvangen for flyktninger, pr. 1. januar 2010, jf. § 3-1 første ledd bokstav g:

Belgia

Danmark

Finland

Irland

Island

Italia

Liechtenstein

Luxembourg

Malta

Nederland

Norge

Portugal

Spania

Storbritannia

Sveits

Sverige

Tyskland

Polen

Romania

Tsjekkia

Slovakia.

Vedlegg 7. Liste over stater som har tiltrådt overenskomst 23. november 1957 nr. 1 om flyktningsjømenn

Følgende stater er parter i Overenskomst av 23. november 1957 nr. 1 om flyktningsjømenn pr. 1. januar 2010, jf. § 3-1 første ledd bokstav h:

Australia (herunder Norfolk-øyene)

Belgia

Bosnia-Hercegovina

Canada

Danmark

Frankrike

Irland
Italia
Jugoslavia
Kroatia
Den tidligere jugoslaviske republikken Makedonia
Marokko
Mauritius
Monaco
Nederland (herunder Aruba)
New Zealand
Norge
Portugal
Slovenia
Storbritannia (herunder Antigua, Brunei, Britisk Guyana, Monserrat, St. Kitts og St. Lucia samt Vierge-øyene)
Sveits
Sverige
Tyskland.

Vedlegg 8. Liste over stater som har tiltrådt ILO-konvensjon nr. 108

Følgende stater er parter i ILO-konvensjonen nr. 108 vedrørende sjømanns identitetskort pr. 1. januar 2010, jf. utlendingsforskriftens § 3-1 første ledd bokstav j:

Algerie
Angola
Antigua og Barbuda
Aserbajdsjan
Barbados
Belize
Brasil
Bulgaria
Canada
Cuba
Danmark
Djibouti
Dominica
Estland
Fiji
Finland
Frankrike
Ghana
Grenada

Guatemala
Guinea-Bissau
Guyana
Hellas
Honduras
Hviterussland
India
Irak
Iran
Irland
Island
Italia
Kamerun
Kirgisistan
Latvia
Liberia
Litauen
Luxembourg
Malta
Marokko
Mauritius
Mexico
Moldova
Norge
Panama
Polen
Portugal
Romania
Russland
St. Lucia
St. Vincent og Grenadinene
Seychellene
Salomon-øyene
Slovenia
Spania
Sri Lanka
Storbritannia
Sverige
Tadsjikistan
Tanzania
Tsjekkia

Tunis
Tyrkia
Uruguay
Ukraina.

Vedlegg 9. Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 562/2006 av 15. mars 2006 om innføringen av fellesskapsregler som regulerer bevegelsen av personer over grensen (grenseforordningen) med vedlegg 1 til 8

Forordningen inntas i sin helhet, jf. § 3-4 og § 4-1:

For å lese forordning (EF) nr. 562/2006 se her:

Vedlegg 10. Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 296/2008 av 11. mars 2008

Forordningen inntas i sin helhet, jf. § 3-4 og § 4-1:

For å lese forordning (EF) nr. 296/2008 se her:

Engelsk versjon.

Vedlegg 11. Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 81/2009 av 14. januar 2009

Forordningen inntas i sin helhet, jf. § 3-4 og § 4-1:

For å lese forordning (EF) nr. 81/2009 se her:

Engelsk versjon.

Vedlegg 12. Liste over stater hvis borgere må ha lufthavntransittvisum

Borgere av følgende stater må pr. 1. januar 2010 ha lufthavntransittvisum, jf. § 3-11 første ledd:

Afghanistan
Bangladesh
Kongo (Den demokratiske republikk)
Eritrea
Etioopia

Ghana
Irak
Iran
Nigeria
Pakistan
Somalia
Sri Lanka.

Krav om lufthavntransittvisum gjelder ikke for borgere av ovennevnte stater som har oppholdstillatelse i en EØS-stat, se vedlegg 13 del I, eller en oppholdstillatelse for Andorra, Japan, Canada, Monaco, San Marino, Sveits eller USA som nevnt i vedlegg 13 del II.

Vedlegg 13. Liste over stater med avtale om unntak fra krav om lufthavntransittvisum

Liste over hvem som har unntak fra krav om lufthavntransittvisum i medhold av § 3-11 annet ledd.

Del I:

Følgende oppholdstillatelser i EØS-stater, unntar fra kravet om lufthavntransittvisum i vedlegg 12

Irland:

- «Residence permit» sammen med et «re-entry visa».

Liechtenstein:

- Livret pour étranger B.
- Livret pour étranger C.

Storbritannia:

- Leave to remain in the United Kingdom for an indefinite period
- Certificate of entitlement to the right of abode.

Del II:

Følgende oppholdstillatelser med ubegrenset returadgang, unntar fra kravet om lufthavntransittvisum i vedlegg 12:

Andorra:

- Tarjeta provisional de estancia y de trabajo
- Tarjeta de estancia y de trabajo

- Tarjeta de estancia
- Tarjeta temporal de residencia
- Tarjeta ordinaria de residencia
- Tarjeta privilegiada de residencia
- Autorización de residencia
- Autorización temporal de residencia y de trabajo
- Autorización ordinaria de residencia y de trabajo
- Autorización privilegiada de residencia y de trabajo.

Canada:

- Returning Resident Permit.

Japan:

- Re-entry permit to Japan.

Monaco:

- Carte de séjour de résident temporaire de Monaco
- Carte de séjour de résident ordinaire de Monaco
- Carte de séjour de résident privilégié
- Carte de séjour de conjoint de ressortissant monégasque.

San Marino:

- Permesso di soggiorno ordinario (validità illimitata)
- Permesso di soggiorno continuativo speciale (validità illimitata)
- Carta d'identità de San Marino (validità illimitata).

Sveits:

- Livret pour étranger B
- Livret pour étranger C.

USA:

- Form I-551 permanent resident card
- Form I-551 Alien registration receipt card (2-10 år)
- Form I-551 Alien registration receipt card (ingen tidsbegrensning)
- Form I-327 Re-entry document
- Resident alien card

- Permit to re-enter
- Valid temporary residence stamp in a valid passport.

Vedlegg 14. Utenriksstasjoner med viseringsmyndighet

Norske utenriksstasjoner med myndighet til å avgjøre søknader om besøksvisum (avgjørelsesmyndighet) og til å utstede slikt visum pr. 1. januar 2010, jf. § 3-14 tredje ledd første punktum og § 3-15 annet ledd første punktum:

Ambassader:

Ambassaden i Alger, Algerie
Ambassaden i Beirut, Libanon
Ambassaden i Washington DC, USA
Ambassaden i Luanda, Angola
Ambassaden i Buenos Aires, Argentina
Ambassaden i Baku, Aserbajdsjan
Ambassaden i Canberra, Australia
Ambassaden i Dhaka, Bangladesh
Ambassaden i Brussel, Belgia
Ambassaden i Sarajevo, Bosnia-Hercegovina
Ambassaden i Brasilia, Brasil
Ambassaden i Sofia, Bulgaria
Ambassaden i Ottawa, Canada
Ambassaden i Santiago de Chile, Chile
Ambassaden i Havanna, Cuba
Ambassaden i København, Danmark
Ambassaden i Abu Dhabi, De forente arabiske emirater
Ambassaden i Kairo, Egypt
Ambassaden i Abidjan, Elfenbenskysten
Ambassaden i Asmara, Eritrea
Ambassaden i Tallinn, Estland
Ambassaden i Addis Abeba, Etiopia
Ambassaden i Manila, Filippinene
Ambassaden i Helsingfors, Finland
Ambassaden i Paris, Frankrike
Ambassaden i Guatemala by, Guatemala
Ambassaden i Athen, Hellas
Ambassaden i New Delhi, India
Ambassaden i Jakarta, Indonesia
Ambassaden i Teheran, Iran
Ambassaden i Dublin, Irland
Ambassaden i Reykjavik, Island

Ambassaden i Tel Aviv, Israel
Ambassaden i Roma, Italia
Ambassaden i Tokyo, Japan
Ambassaden i Amman, Jordan
Ambassaden i Nairobi, Kenya
Ambassaden i Beijing, Kina
Ambassaden i Zagreb, Kroatia
Ambassaden i Riga, Latvia
Ambassaden i Vilnius, Litauen
Ambassaden i Antananarivo, Madagaskar
Ambassaden i Skopje, Makedonia
Ambassaden i Lilongwe, Malawi
Ambassaden i Kuala Lumpur, Malaysia
Ambassaden i Rabat, Marokko
Ambassaden i Mexico by, Mexico
Ambassaden i Maputo, Mosambik
Ambassaden i Haag, Nederland
Ambassaden i Katmandu, Nepal
Ambassaden i Managua, Nicaragua
Ambassaden i Abuja, Nigeria
Ambassaden i Islamabad, Pakistan
Ambassaden i Warszawa, Polen
Ambassaden i Lisboa, Portugal
Ambassaden i Bucuresti, Romania
Ambassaden i Moskva, Russland
Ambassaden i Riyadh, Saudi-Arabia
Ambassaden i Beograd, Serbia
Ambassaden i Singapore, Singapore
Ambassaden i Bratislava, Slovakia
Ambassaden i Ljubljana, Slovenia
Ambassaden i Madrid, Spania
Ambassaden i Colombo, Sri Lanka
Ambassaden i London, Storbritannia
Ambassaden i Bern, Sveits
Ambassaden i Stockholm, Sverige
Ambassaden i Karthoum, Sudan
Ambassaden i Damaskus, Syria
Ambassaden i Pretoria, Sør-Afrika
Ambassaden i Seoul, Sør-Korea
Ambassaden i Dar-es-Salaam, Tanzania
Ambassaden i Bangkok, Thailand

Ambassaden i Praha, Tsjekkia

Ambassaden i Ankara, Tyrkia

Ambassaden i Berlin, Tyskland

Ambassaden i Kampala, Uganda

Ambassaden i Kiev, Ukraina

Ambassaden i Budapest, Ungarn

Ambassaden i Caracas, Venezuela

Ambassaden i Hanoi, Vietnam

Ambassaden i Lusaka, Zambia

Ambassaden i Harare, Zimbabwe

Ambassaden i Wien, Østerrike.

Generalkonsulater:

Generalkonsulatet i Houston, USA

Generalkonsulatet i Minneapolis, USA

Generalkonsulatet i New York, USA

Generalkonsulatet i San Francisco, USA

Generalkonsulatet i Rio de Janeiro, Brasil

Generalkonsulatet i Shanghai, Kina

Generalkonsulatet i Murmansk, Russland

Generalkonsulatet i St. Petersburg, Russland.

Vedlegg 15. Andre Schengenlands utenriksstasjoner med viseringsmyndighet

Andre Schengenlands utenriksstasjoner med myndighet til å innvilge søknader om visum (innvilgelsesmyndighet) og til å utstede slikt visum pr. 1. januar 2010, jf. § 3-14 tredje ledd annet punktum og § 3-15 annet ledd annet punktum.

Norge blir representert av:

Danmark i:

Syria

Damaskus

Zambia

Lusaka

Australia

Sydney

Benin

Cotonou

Bolivia

La Paz

Burkina Faso

Ouagadougou

Ghana

Accra

Kina

Kanton

Taiwan

Teipei

Singapore

Singapore

Albania

Tirana

Canada

Ottawa

Mali

Bamako

	Nicaragua	Managua
	Mexico	Mexico by
	Nepal	Katmandu
<i>Sverige i:</i>	Etiopia	Adis Abeba
	Irland	Dublin
	Colombia	Bogotá
	Argentina	Buenos Aires
	Bangladesh	Dhaka
	Guatemala	Guatemala by
	Malaysia	Kuala Lumpur
	Cuba	Havana
	Chile	Santiago
	Sør-Korea	Seoul
	USA	Washington
	USA	Los Angeles
	Kongo DR	Kinshasa
	Senegal	Dakar
	Slovenia	Ljubljana
	Sveits	Bern
	Russland	Kaliningrad
	Nord-Korea	Pyongyang
<i>Finland i:</i>	Kina	Hongkong
	Namibia	Windhoek
	Peru	Lima
	Tunisia	Tunis
<i>Tyskland i:</i>	Bahrain	Manama
	India	Chennai
	Kirgistan	Bisjkek
	Kuwait	Kuwait
	Kypros	Nicosia
	Libya	Tripoli
	Myanmar	Yangon
	Qatar	Doha
	Tadsjikistan	Dusjanbe
	Turkmenistan	Asjkabad
<i>Italia i:</i>	India	Calcutta
	Usbekistan	Tasjkent
<i>Nederland i:</i>	Den dominikanske republikk	Santo Domingo
	Jemen	Sana'a
	Kasakhstan	Almaty
	New Zealand	Wellington
	Oman	Muscat
	Surinam	Paramaribo
	Trinidad og Tobago	Port of Spain
	Uruguay	Montevideo

<i>Frankrike i:</i>	Armenia	Jerevan
	Brunei	Bandar Seri Begawan
	Fiji	Suva
	Georgia	Tbilisi
	Haiti	Port-au-Prince
	Hviterussland/Belarus	Minsk
	Jamaica	Kingston
	Kambodsja	Phnom Penh
	Mauritius	Port Louis
	Papua Ny-Guinea	Port Moresby
	Seychellene	Victoria
<i>Portugal i:</i>	Øst-Timor	Dili
<i>Belgia i:</i>	Kamerun	Yaounde
<i>Ungarn i:</i>	Tyrkia	Istanbul

Vedlegg 16. Godkjente grenseovergangssteder

Følgende grenseovergangssteder er godkjent pr. 1. januar 2010, jf. § 4-2:

	Politidistrikt	Grenseovergangssteder	Anløpssteder
01	Oslo	Oslo	Oslo havn (Lysaker - Bunnefjorden)
02	Østfold	Fredrikstad	Borge Fredrikstad
		Halden	Halden
		Hvaler	Skjærhalden
		Moss	Kambo Moss Moss Lufthavn Rygge
		Sarpsborg	Greaker Sarpsborg
03	Follo	Follo	Fagerstrand
04	Romerike	Gardermoen	Oslo lufthavn
07	Vestoppland	Fagernes	Fagernes lufthavn
08	Nordre Buskerud	Geilo	Geilo lufthavn
09	Søndre Buskerud	Drammen	Drammen Sande i Vestfold Solumstrand Svelvik
		Hurum	Engene Halvorshavn Sætre i Buskerud Tofte
11	Vestfold	Holmestrand	Holmestrand Langøya
		Horten	Horten
		Larvik	Larvik

		Sandefjord	Sandefjord Sandefjord lufthavn
		Tønsberg	Slagentangen Tønsberg
12	Telemark	Kragerø	Helle Kragerø
		Notodden	Notodden lufthavn
		Porsgrunn	Brevik Herøya Langesund havn Porsgrunn Rafnes
		Skien	Skien havn Skien lufthavn
13	Agder	Arendal	Arendal Eydehavn
		Farsund	Agnefest Farsund havn
		Flekkefjord	Abelnes Flekkefjord Kvinesdal
		Grimstad	Grimstad Lillesand
		Kristiansand	Falconbrigde Fiskå i Kristiansand Flekkerøy Høllen vest Kristiansand lufthavn Kristiansand S.
		Mandal	Høllen Lindesnes Mandal
		Risør	Risør
14	Rogaland	Egersund	Egersund Hellvik Maurholen-Egersund
		Gjesdal	Dirdal Frafjord Oltesvik
		Hå	Sirevåg
		Sandnes	Lura i Sandnes Sandnes
		Sokndal	Jøssingfjord Rekefjord havn
		Sola	Sola Stavanger lufthavn Tananger
		Stavanger	Dusavika Forsand Forus Hillevåg Hinnavågen

			Mekjarvik Randaberg Stavanger Tau Årdal i Ryfylke
15	Haugaland og Sunnhordland	Haugesund	Haugesund Haugesund lufthavn Husøy Håvik på Karmøy Jelsa Kopervik Moksheim Sauda Storasand
		Leirvik	Etne Rubbestadneset Stord Stord lufthavn Ølen
		Tysvær	Espevik-Rogaland Kårstø
16	Hordaland	Askøy	Fusa Mjølkevikvarden Skarholmen Vaksdal k.
		Bergen Indre	Bergen havn (Breiviken- Skålevikneset) Bergen lufthavn
		Lindås	Eikefet Fedje havn Fonnes Mongstad Sløvåg
		Odda	Eidfjord Husnes Jondal Odda Tyssedal Ulvik Ålvik
		Sotra	Austevoll Eide Knarrevik Salthella Steinsland Storebø Storesand Stureterminalen Ågotnes
17	Sogn og Fjordane	Florø	Florø Førde Kalvåg Svelgen

		Høyanger	Balestrand Høyanger Vik i Sogn
		Måløy	Bremanger Kalvneset Måløy Olden Selje Vågsvåg Åheim
		Årdalstangen	Flåm Gudvangen Lærdal Årdalstangen
18	Sunnmøre	Ålesund	Brattvåg Breivika Eggesbønes Ellingsøy Fiskarstrand Flemsøy Fosnavåg Geiranger Hareid Hellesylt Herøy Ikornes Liavågen Moltustranda Raubergvika Ulsteinvik Veddevika Vestnes Ørsta Ålesund Ålesund lufthavn
19	Nordmøre og Romsdal	Kristiansund	Averøy Eide-Nordmøre Kristiansund N. Kristiansund lufthavn Ramsvika Smøla Sunndalsøra Tjeldbergodden Torvikbukta
		Molde	Elnesvågen Harøysund Midsund Molde Molde lufthavn Raudsand Steinshavn Åndalsnes

		Sortland	Andenes Andøya lufthavn Kvalnes Melbu Myre Sigerfjord Sortland Steinsjøen Stokmarknes
		Svolvær	Gravdal Leknes Svolvær
25	Troms	Balsfjord	Bergeneset
		Bardufoss	Bardufoss lufthavn
		Finnsnes	Finnsnes Finnfjordbotn Kårvikhamn Sørreisa
		Gryllefjord	Gryllefjord Senjahopen Torsken
		Karlsøy	Hansnes Dåfjord Vannavalen Vannvåg
		Lyngen	Nord-Lenangen
		Skjervøy	Arnøy Skjervøy
		Tromsø	Kaldfjord Sommarøy Tromsø Tromsø lufthavn
26	Vestfinnmark	Alta	Alta Alta lufthavn Bergsfjord Hasvik Stjernøya Øksfjord
		Hammerfest	Forsøl Hammerfest Kvalsund Leirvik-Finnmark Rypefjord
		Havøysund	Havøysund Måsøy Snøfjord
		Honningsvåg	Gjesvær Honningsvåg Kamøyvær
		Lakselv	Banak lufthavn

27	Østfinnmark	Båtsfjord	Berlevåg Båtsfjord Gamvik Mehamn
		Kirkenes	Bugøynes Kirkenes Kirkenes lufthavn
		Kjøllefjord	Dyffjord Kjøllefjord
		Storskog	Storskog
		Vadsø	Leirpollen Nesseby kirkested Torshop Vadsø
		Vardø	Kiberg Vardø

Vedlegg 17. Liste over avtaler om arbeidsferie inngått mellom Norge og annen stat

Med følgende stater har Norge pr. 1. januar 2010 inngått avtale om arbeidsferie, jf. § 6-27 første ledd:

Australia

Canada

New Zealand.

Vedlegg 18. Liste over norske utenriksstasjoner som har avgjørelsesmyndighet

Det vises til § 13-4 som fastsetter at Utlendingsdirektoratet med Utenriksdepartementets godkjenning kan gi myndighet til norsk utenriksstasjon til å avgjøre søknader om oppholdstillatelse.

Følgende norske utenriksstasjoner kan pr. 1. januar 2010 innvilge søknader om oppholdstillatelse etter § 6-1 første ledd for utlendinger som har kompetanse som faglært:

Ambassaden i Baku, Aserbajdsjan

Ambassaden i Beijing, Kina

Ambassaden i Budapest, Ungarn

Ambassaden i Canberra, Australia

Ambassaden i Kiev, Ukraina

Ambassaden i Manila, Filippinene

Ambassaden i Moskva, Russland

Ambassaden i New Delhi, India

Ambassaden i Ottawa, Canada

Ambassaden i Praha, Tsjekkia

Ambassaden i Riga, Latvia

Ambassaden i Tallinn, Estland

Ambassaden i Vilnius, Litauen

Ambassaden i Warszawa, Polen
 Generalkonsulatet i Houston, USA
 Generalkonsulatet i Murmansk, Russland
 Generalkonsulatet i St. Petersburg, Russland.

Følgende norske utenriksstasjoner kan pr. 1. januar 2010 innvilge søknader om oppholdstillatelse til ungdom på arbeidsferie, jf. § 6-27:

Ambassaden i Canberra, Australia.

Vedlegg 19. Konsulærinstruksens vedlegg 12

Pr. 1. januar 2010 skal det senest samtidig med innlevering av søknad om visum betales et behandlingsgebyr, jf. § 17-12.

Annex 12

Fees to be charged corresponding to the administrative costs

of processing visa applications TYPE OF VISA	Fees to be charged (in EUR)
Airport transit visa (Category A)	60
Transit visa (Category B)	60
Short-stay visa (1-90 days) (Category C)	60
Visa with limited territorial validity (Categories B and C)	60
Visa issued at the border (Categories B and C)	60 This visa may be issued free of charge.
Group visa (Categories A, B and C)	60 + 1 per person
National long-stay visa (Category D)	The amount shall be fixed by the Member States, who may decide to issue these visas free of charge.
National long-stay visa valid concurrently as a short-stay visa (Category D + C)	The amount shall be fixed by the Member States, who may decide to issue these visas free of charge.

Rettelser

PUBLISERT: I 2010 hefte 8 (Rettelse)

Det som er rettet er satt i kursiv.

§ 6-2 femte ledd første punktum skal lyde:

For tillatelse gitt etter første ledd til en borger av et land som er medlem i WTO og er ansatt i et internasjonalt selskap, gjelder ikke første ledd bokstav *d* eller fjerde ledd, jf. lovens § 23 første ledd bokstav *c*.